

1908Y_Az_Əyanii_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 1908Y Mikroiqtisadiyyat

1 İstehlakçıların vahid zaman ərzində cari qiymətlər üzrə almağa hazır olduqları nemətlərin maksimal miqdarı belə adlanır:

- tələbat
- tələbin həcmi
- təklifin həcmi
- tələbin strukturu
- təklifin strukturu

2 Mövcud iqtisadi şəraitdə bütün istehsalçıların vahid zaman ərzində bazara çıxarmaq arzusunda olduğu və bazara çıxara biləcəyi nemətlərin ümumi miqdarı belə adlanır:

- tələbat
- təklifin həcmi
- tələbin həcmi
- tələbin strukturu
- təklifin strukturu

3 Təklifi formalaşdıran amillərə aid deyildir:

- bütün sadalananlar aiddir
- əhalinin yığımları
- istehsalın əmtəə məhsulu
- əmtəə ehtiyatları
- idxalın həcmi

4 Sadalananlardan nə əmtəə təklifinin həcmində dəyişməsinə səbəb olmur?

- əmtəə qiymətinin dəyişməsi
- alıcıların gəlirlərinin dəyişməsi
- əmtəənin istehsal edildiyi xammalın qiymətlərinin artması
- istehsala vergilərin dəyişməsi
- əmtəə istehsalçılarının sayının azalması

5 Əgər benzinin qiymətin artması baş verərsə, onda:

- heç nə baş verməz
- avtomobillərə tələb azalacaq
- avtomobilin qiyməti artacaq
- benzinə tələb artacaq
- avtomobillərə tələb artacaq

6 Əmtəənin tələbinə təsir göstərməyən amilləri göstərin.

- verilmiş əmtəənin əmtəə istehlakçılarının sayı
- ehtiyatların qiyməti
- əmtəənin qiyməti
- istehlakçıların gəlirlərinin kəmiyyəti
- əvəzləyici əmtəələrin qiyməti

7 Təklifin qiymət üzrə elastikliyini göstərir:

- təklifə təsir edən qeyri - qiymət amillərinin dəyişməsi zamanı təklifin həcmnin dəyişməsi
- qiymətin 1% dəyişməsi zamanı təklifin həcmnin nisbi dəyişməsi
- qiymətin azalması zamanı təklifin həcmnin aşağı düşməsi
- qiymətin artması zamanı təklifin həcmnin artması
- təklifin həcmnin resursların qiymətindən asılılığı

8 Qiymət üzrə qeyri- elastik tələb o deməkdir ki,

- əmtəənin qiyməti dəyişmir
- qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin 1% -dən az olaraq dəyişməsinə səbəb olur
- qiymətin 1% dəyişməsi tələbin həcmnin 1% -dən daha çox dəyişməsinə səbəb olur.
- qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin 1% dəyişməsinə səbəb olur
- qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin dəyişməsinə səbəb olur

9 Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı ən zəruri əmtəələrə aiddir?

- göstərilənlərdən heç biri
- 0-dan böyük, 1-dən kiçik
- 0-dan kiçik
- 1.0
- 1-dən böyük

10 Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı zinət əşyalarına aiddir?

- göstərilənlərdən heç biri
- 1-dən böyük
- 0-dan kiçik
- 0-dan böyük, 1-dən kiçik
- 1.0

11 Əgər əmtəənin qiyməti azalırsa, onda:

- tələbin həcmnin azalması baş verər
- tələb həcmnin artması baş verər
- tələb əyrisinin sağa hərəkəti baş verər
- tələb əyrisinin sola hərəkəti baş verər
- tələb əyrisinin mailliyi dəyişər

12 Dövlət nə üçün qiymətin aşağı həddini təyin edə bilər?

- tədiyyə qabiliyyətli tələbi yüksəltmək üçün
- istehsalçılara yardım etmək üçün
- istehlakçılara yardım etmək üçün
- rəqabəti saxlamaq üçün
- bazar tarazlığını təmin etmək üçün

13 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin hansı metodu daha çox bazar mexanizminə uyğundur?

- bazar iqtisadiyyatında qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi yolverilməzdir
- vergi və subsidiyaların köməyilə
- qiymətlər tavanının təyin edilməsi
- qiymətlərin aşağı həddinin təyin olunması
- qiymətlərin mərkəzləşdirilmiş şəkildə təyin edilməsi

14 Marşall öz konsepsiyasında qiymət anlayışına hansı yanaşmaları birləşdirmişdir?

- təkrar istehsal nəzəriyyəsi, xərclər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsi
- xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsi
- son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsi
- xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehlak davranışı nəzəriyyəsi
- istehsal amilləri nəzəriyyəsi və tələb təklif nəzəriyyəsi

15 Vergilərin köməyi ilə qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi siyasəti hansı neqativ effektdə səbəb ola bilər?

- sadalananlardan heç birinə
- qiymətlərin artması
- əmtəə istehlakının artması
- əmtəə istehsalının artması
- əmtəələrin keyfiyyətinin aşağı düşməsi

16 A.Marşall öz qiymət nəzəriyyəsində qiymətin hansı növünə baxmamışdır?

- A.Marşall göstərilən bütün qiymət növlərinə baxmışdır
- istehsal qiymət
- tələb qiyməti
- təklif qiyməti
- normal qiymət

17 Bazarda mübadilə prosesində istehlakçı tərəfindən əmtəəyə görə faktiki ödənilmiş qiymət onun həmin əmtəəyə görə ödəməyə hazır olduğu qiymətdən aşağı olması sayəsində alınmış əlavə fayda necə adlanır?

- tarazlıq qiyməti
- istehlakçının artığı
- qiymətin yuxarı həddi
- qiymətin aşağı həddi
- istehsalçının artığı

18 İstehsalçının əmtəəsinin bazarda tarazlıq qiymətinin onun həmin əmtəəni satmağa hazır olduğu qiymətdən yuxarı olması sayəsində əldə etdiyi əlavə gəlir necə adlanır?

- tarazlıq qiyməti
- istehsalçının artığı
- qiymətin yuxarı həddi
- qiymətin aşağı həddi
- istehlakçının artığı

19 Dövlət nə məqsədlə qiymətin yuxarı həddini müəyyən edə bilər?

- tədiyyə qabiliyyətli tələbi artırmaq üçün
- istehlakçıları dəstəkləmək üçün
- istehsalçıları dəstəkləmək üçün
- rəqabəti saxlamaq üçün
- bazarda tarazlığı təmin etmək üçün

20 İstehlakçının əmtəəni almağa razı olduğu qiymət necə adlanır?

- tarazlıq qiyməti
- tələb qiyməti
- təklif qiyməti

- normal qiymət
- istehsal qiyməti

21 İstehsalçının əmtəəni satmağa razı olduğu qiymət necə adlanır?

- tarazlıq qiyməti
- təklif qiyməti
- tələb qiyməti
- normal qiymət
- istehsal qiyməti

22 Başqa şərtlər dəyişməməklə qiymətlər yüksəlsə təklif qanununa görə:

- qiymətlərin dəyişilməsi təklif qanununda nəzərə alınmır
- təklifin həcmi artır.
- təklifdə artım baş verir.
- təklifdə azalma baş verir.
- təklifin həcmi azalar.

23 İki əmtəə qarşılıqlı əvəz olunandrsa, birincinin qiymətinin qalxması ilə nə müşayiət olunur?

- heç bir dəyişiklik baş vermir
- ikinci əmtəəyə tələb artır
- ikinci əmtəəyə tələb azalır.
- ikinci əmtəəyə tələbin həcmi artır.
- ikinci əmtəəyə tələbin həcmi azalır.

24 Əgər iki əmtəə bir-birini qarşılıqlı tamamlayırsa birinci əmtəənin qiymətinin artması bu nəticəyə səbəb olur:

- heç bir dəyişiklik doğurmur
- ikinci əmtəəyə tələbin həcmiminin aşağı düşməsi
- ikinci əmtəəyə tələbin həcmiminin artması
- ikinci əmtəəyə qiymətin azalması
- ikinci əmtəəyə qiymətin yüksəlməsi

25 Sadalananlardan nə əmtəə təklifinin həcmiminin dəyişməsinə səbəb olur:

- sadalananlardan heç nə təklifin həcmiminin dəyişməsinə səbəb olmur
- bütün sadalananlar təklifin həcmiminin dəyişməsinə səbəb ola bilər
- bu əmtəənin istehsalı zamanı istifadə edilən resurslara qiymətlərin azalması
- istehsala vergilərin artması
- bu əmtəənin istehsalının daha səmərəli texnologiyasının tətbiqi

26 Əmtəəyə tələbin həcmiminin azalması nəyi səbəb ola bilər?

- istehlakçıların gəlirlərinin artması
- bu əmtəənin istehlakçılarda böyük ehtiyatlarının olması
- bu əmtəənin təklifinin azalması
- bu əmtəəyə qiymətlərin qalxmasının gözlənilməsi
- əmtəə- əvəzedicilərinə qiymətlərin azalması

27 DVD disklərinə tələbin artmasını gözləmək olar, əgər:

- CD disklərinə qiymət azalarsa
- DVD pleyerlərin qiyməti aşağı düşsə

- DVD pleyerlərin qiyməti yüksəlsə
- alıcıların gəlirləri azalarsa
- CD pleyerlərin qiyməti aşağı enərsə

28 Gəlir üzrə tələbin elastikliyi necə hesablanır?

- tələb həcmninin dəyişməsi faizindən gəlirin dəyişməsi faizi çıxılır
- tələbin həcmninin dəyişməsi faizi gəlirin dəyişməsi faizinə bölünür
- gəlirin dəyişməsi faizi tələb həcmninin dəyişməsi faizinə vurulur:
- qiymətin dəyişməsi faizi tələb həcmninin dəyişməsi faizinə bölünür
- gəlirin dəyişməsi faizinə tələb həcmninin dəyişməsi faizi əlavə olunur.

29 Qiymət üzrə tələbin çarpaz elastikliyi nəyi göstərir?

- bir - birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrə tələbin həcmninin dəyişməsi
- digər əmtəənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olaraq bir əmtəyə tələbin həcmninin dəyişməsi
- tələbin əmtəə qiymətindən və istehlakçıların gəlirlərindən asılılığı
- istehlakçıların gəlirlərinin dəyişməsindən asılı olaraq qiymətlərin dəyişməsi
- bir - birini qarşılıqlı surətdə tamamlayan əmtəələrin qiymətlərinin dəyişməsi

30 Əgər bir əmtəənin qiymətinin azalması adətən digər əmtəyə tələbin artmasına səbəb olursa, onda

- bu təsadüfi uyğunluqdur
- bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlanandır
- bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzolunandır
- bu o deməkdir ki, istehlakçıların zövqləri dəyişir
- bu o deməkdir ki, alıcıların gəlirləri artır

31 Əmtəyə tələb əyrisi üfüqi düz xətt şəklinə malikdir. Bu o deməkdir ki:

- əmtəyə tələb elastikliyi mənfidir
- əmtəyə tələb mütləq elastikdir
- qiymət üzrə tələb elastikliyi 0 - a bərabərdir
- qiymət üzrə tələb elastikliyi 1 - ə bərabərdir
- əmtəyə tələb mütləq qeyri - elastikdir

32 Təklif əyrisi şaquli düz xətt şəklinə malikdir. Bu o deməkdir ki:

- əmtəənin təklif elastikliyi mənfidir
- əmtəənin təklifi mütləq qeyri - elastikdir
- təklifin qiymət üzrə elastikliyi 0 - a bərabərdir
- təklifin qiymət üzrə elastikliyi 1 - ə bərabərdir
- əmtəənin təklifi mütləq elastikdir

33 Tələbin qiymət elastikliyi yüksək olacaq:

- əmtəənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər azdırsa
- ən zəruri əmtəələrə nisbətən zinət şeylərinə
- zinət şeylərinə nisbətən ən zəruri əmtəələrə
- əmtəənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər çoxdursa
- o hallarda ki, bu zaman istehlakçılar əmtəəni özü üçün daha az fayda ilə istifadə edirlər

34 Əgər iki əmtəə üçün qiymət üzrə çarpaz elastiklik (-2) yə bərabədirsə, onda bu o deməkdir ki,

- bir əmtəyə tələb digər əmtəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır

- bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlayandirlar
- bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzedəndirlər
- bir əmtəənin qiyməti ikinci əmtəənin qiymətindən 2 dəfə aşağıdır
- bir əmtəənin qiyməti digər əmtəənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır

35 Əgər iki əmtəə üçün qiymət üzrə çarpaz elastikliyi 0-a bərabərdirsə onda bu o deməkdir ki,

- hər iki əmtəəyə tələb mütləq qeyri - elastikdir
- əmtəələrə tələb bir – birindən asılı deyildir
- hər iki əmtəə aşağı keyfiyyətlidir
- bu qarşılıqlı əvəzədən əmtəələrdir
- bu qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrdir

36 Əgər iki əmtəənin çarpaz elastiklik əmsalı 1,5 –ə bərabərdirsə, onda bu o deməkdir ki,

- bir əmtəəyə tələb digər əmtəəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır
- bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzedəndirlər
- bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlayandirlar
- bir əmtəənin qiyməti ikinci əmtəənin qiymətindən 1,5 dəfə aşağıdır
- bir əmtəənin qiyməti digər əmtəənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır

37 Təklif elastikliyi birinci növbədə asılıdır:

- əgər əmtəəyə tamamlayıcı əmtəələr vardırsa
- bu əmtəənin istehsalçıların qiymətin dəyişməsinə hansı sürətlə reaksiya vərə bilməsindən
- bu əmtəənin əvəzedicilərinin sayından
- bu əmtəənin alqısına yönəldilmiş istehlakçı xərclərinin payından
- bu əmtəənin ən zəruri əmtəə və ya zinət əşyası olmasından

38 Əmtəənin təklifi mütləq qeyri-elastikdir. Əgər bu əmtəəyə tələb artarsa, onda:

- tarazlı qiymət artar, tarazlı əmtəə miqdarı azalar
- tarazlı qiymət artar, tarazlı əmtəə miqdarı isə dəyişməz
- tarazlı qiymət azalar, tarazlı əmtəə miqdarı isə artar
- həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtəə miqdarı azalar
- həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtəə miqdarı artar

39 Təklifin elastikliyi nə dəyişdirə bilər:

- göstərilənlər təklifin elastikliyinə təsir göstərmir
- texniki tərəqqi
- dəb
- istehlakçıların gəlirlərinin dəyişməsi
- əmtəəyə olan tələb

40 Dövlətin təyin etdiyi qiymətlərin yuxarı tavanı belə olur:

- tələb qiyməti səviyyəsində
- tarazlı qiymətdən aşağı
- tarazlı qiymət səviyyəsində
- tarazlı qiymətdən yüksək
- təklif qiyməti səviyyəsində

41 Əgər flomasterlərin qiyməti əhəmiyyətli şəkildə artırsa, karandaşların qiyməti necə dəyişər?

- əvvəlcə artar, sonra düşər
- artar
- aşağı düşər
- dəyişməz qalar
- əvvəlcə azalar, sonra artar

42 Nəyin nəticəsində artıq istehsal effekti meydana çıxa bilər?

- dövlət tərəfindən qiymətlər tavanının təyin edilməsi nəticəsində
- dövlət tərəfindən qiymətlərin aşağı həddinin təyin edilməsi nəticəsində
- qısamüddətli tarazlıq nəticəsində
- sahələrarası rəqabət nəticəsində
- vergilərin artması nəticəsində

43 Bazar tələbinə təsir etməyən amil:

- əhali strukturunun dəyişməsi
- resursların qiyməti
- istehlakçıların gəlirləri
- qarşılıqlı əvəz olunan əmtəələrin qiyməti
- alıcıların sayı

44 Tələb əyrisinin yerdəyişməsinə təsir etməyən amil:

- əvəzedici malların qiyməti
- əmtəələrin qiyməti
- istehlakçıların istək və arzuları
- gəlirlərin kəmiyyəti və bölgüsü
- əhalinin yaş səviyyəsinin sayları

45 Texnologiyanın təkmilləşdirilməsi hansı yerdəyişməyə səbəb olur?

- heç bir dəyişməyə səbəb olmur
- təklif əyrisinin sağa
- tələb əyrisinin sağa
- tələb əyrisinin sola
- təklif əyrisinin sola

46 Əgər istehlakçıların gəlirləri yüksəlmişdirsə, onda bu əmtəyə tələb və təklif əyrilərilə nə baş verər?

- əyrilərin vəziyyəti dəyişməz
- tələb əyrisi sağa hərəkət edər, təklif əyrisi isə vəziyyəti dəyişməz
- tələb əyrisi sola, təklif əyrisi isə sağa hərəkət edər
- tələb əyrisi sola hərəkət edər, təklif əyrisi isə vəziyyəti dəyişməz
- hər iki əyri sola hərəkət edər

47 Əgər istehsalın artması böyük vaxt və resurs məsrəfləri tələb etmərsə, onda:

- təklif qanunu fəaliyyət göstərir
- təklif əyrisi daha az maillə şəkllə malik olur
- təklif əyrisi daha dikdir
- əmtəyə tələb yüksək olacaq
- əmtəənin qiyməti sabit olacaq

48 Əmtəyə tələbin elastikliyi bundan asılı deyildir:

- bütün sadalanan amillərdən asılı deyil
- bu əmtənin istehsalın texnologiyasından
- əmtənin məxsus olduğu əmtə qrupundan
- istehlakçının büdcəsində əmtənin xüsusi çəkisindən
- istehlakçıların gəlir kəmiyyətindən

49 Tələbin qiymət üzrə elastik əmsalının kəmiyyəti 2-ə bərabərdir. Bu o deməkdir ki:

- tələbin həcmi, hətta dəyişməz qiymət zamanı dəyişəcək
- əgər əmtənin qiyməti 1% azalarsa, onda ona tələbin həcmi 2% artar
- əgər əmtənin qiyməti 1% yüksəlsə, onda ona tələbin həcmi 0,5% azalar
- əgər əmtənin qiyməti 1% yüksəlsə, onda ona tələbin həcmi 0,5 % artar
- əgər əmtənin qiyməti 1 % enərsə, onda ona tələbin həcmi 2% azalar

50 Əgər gəlir üzrə əmtəyə tələb elastikliyi əmsalının kəmiyyəti (-0,7) -yə bərabədirsə, onda bu əmtə:

- tamamlayıcı əmtədir
- aşağı keyfiyyətli əmtədir
- ən zəruri əmtədir
- zinət əşyasıdır
- əmtə - əvəzedicisidir

51 Əgər əmtənin qiymətinin 5% düşməsi əmtənin təklifinin 8% azalmasına səbəb olursa, onda bu əmtənin təklifi:

- vahid elastikliyə malikdir
- elastikdir
- qeyri - elastikdir
- mütləq elastikdir
- mütləq qeyri - elastikdir

52 Aşağıdakı müddəalardan hansı əmtəyə tələb elastikliyinə aid deyildir?

- əmtəyə tələbin həcmi faiz dəyişməsi əmtənin qiymət dəyişməsinə nisbətən çoxdursa
- qiymət elastikliyi əmsal 1-dən kiçikdir
- alıcılar əmtə qiymətinin dəyişməsinə sürətlə reaksiya verirlər
- əgər əmtənin qiyməti artırsa, satışda əldə olunan pul gəliri azalır
- əgər əmtənin qiyməti azalırsa, satıcıda satışdan əldə olunan pul gəliri artır

53 Əmtə istehsalçısı onun qiymətini 5% endirdi, nəticədə satışın həcmi 3% qalxdı. Bu əmtəyə tələb:

- mütləq qeyri-elastikdir
- qeyri-elastikdir
- elastikdir
- vahid elastikli tələbdir
- mütləq elastikdir

54 Əmtə təklifinin azalması nəyi artırır?

- qarşılıqlı tamamlayan əmtələrə olan tələbin
- əmtə – əvəzedicilərinə olan tələbin
- bu əmtəyə olan tələbin
- bu əmtənin gəlir üzrə tələb elastikliyinə
- bu əmtənin qiymət üzrə təklif elastikliyinə

55 Əgər əmtəyə tələbin qiymət elastikliyi 1-ə bərabərdirsə onda bu o deməkdir ki, firma öz əmtəsinə qiyməti yüksəltdiyi halda əmtənin satışından ümumi pul gəliri.

- digər amillərdən aslıdır
- dəyişməz
- artar
- azalar
- elastikdən asılı deyildir

56 Əmtənin qiyməti tələb və təklif əyrilərinin kəsişmə nöqtəsindən yuxarı olarsa nə müşayiət olunur?

- bazarda qısamüddətli müvazinət mövcud olar
- bazarda əmtə artıqlığı yaranar
- bu əmtəyə tələb elastikdir
- bu əmtəyə tələb qeyri-elastikdir
- bazarda əmtə qıtlığı yaranar

57 Əgər dövlət bütün məmulatlarına yüksək vergilər tətbiq edirsə, onda bütün məmulatları bazarında hansı dəyişikliklər baş verər?

- həm tarazlı qiymət, həm tarazlı həcm yüksələr
- tarazlı qiymət artar, tarazlı həcm aşağı düşər
- tarazlı qiymət artar, tarazlı həcm dəyişməz qalar
- dəyişməz tarazlı qiymət zamanı tarazlı həcm aşağı düşər
- həm tarazlı qiymət, həm də tarazlı həcm azalar

58 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinin əsas tədqiqat obyektı:

- bütün sadalananlar
- mübadilə sferası
- istehsal sferası
- qeyri-istehsal sferası
- maliyyə bazarı

59 «Faydalılıq» məfhumunu iqtisadi tədqiqatlarda ilk dəfə kim işlətmişdir:

- K.Marks
- İ.Bentam
- A.Smit
- U.Cevons
- K.Menger

60 Faydalılığın ölçülməsinə iki əsas yanaşma:

- marksist və klassik
- ordinalist və kordinalist
- keynsçi və neoliberal
- istehsal və qeyri-istehsal
- marksist və monetar

61 İstehlakçıların onların gəlirləri və şəxsi üstünlükverimlərindən asılı olaraq müxtəlif məhsul və xidmətlərə tələbin formalaşması prosesi adlanır:

- təklifin elastikliyi
- istehlakçı davranışı

- bazar qiymətlərinin formalaşması
- bazar tələbinin formalaşması
- tələbin elastikliyi

62 İstehlakçının müəyyən dəst əmtəələrin istehlakından aldığı məmnunluq necə adlanır?

- əvəzetmə effekti
- ümumi faydalılıq
- son faydalılıq
- yutil
- gəlir effekti

63 Son faydalılıq - bu:

- ümumi faydalılıq
- istehlakçının əlavə nemət vahidinin istehlakından aldığı məmnunluq
- istehlakçının almaq istədiyi faydalılığın maksimal səviyyəsi
- müəyyən miqdar nemətin istehlakından əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq
- müəyyən miqdarda pul vəsaitinin xərclənməsi müqabilində əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq

64 Ordinalist istehlakçı davranışının nəzəriyyəsi başqa cür adlanır:

- ənənəvi nəzəriyyə
- faydalılığın sıra nəzəriyyəsi
- faydalılığın kəmiyyət nəzəriyyəsi
- davranış nəzəriyyəsi
- menecer nəzəriyyəsi

65 Bütçə xətti göstərir:

- bazar qiymətlərinin dəyişməsinə
- istehlakçının malik olduğu gəlirin müqabilində ola biləcək iki əmtəənin müxtəlif kombinasiyalarını
- tələbin ödənilmə dərəcəsini
- tələbin həcmnin qiymətdən asılılığını
- istehlakçıya eyni faydalılıq verən iki əmtəənin mümkün olan müxtəlif kombinasiyalarını

66 Yutil – bu şərti vahid əks etdirir:

- əvzləmə səmərəsinin həcmi
- tələbatın ödənilməsi dərəcəsini
- bütçə məhdudluğu həcmi
- ümumi və son məhsuldarlığın nisbəti
- gəlir effektinin həcmi

67 Fərqsizlik ayrıləri konsepsiyasını işləyib hazırlamışdı:

- İ. Bentam
- B.Pareto
- K.Menger
- L. Valras
- C.Hiks

68 Son hədd faydalılığının azalması qanunu ifadə edir ki;

- istehlakçının gəlirinin artımı nəticəsində əldə olunmuş əmtəələrin faydalılığı artır

- satın alınan əmtəələrin miqdarı artdıqca hər sonrakının faydalılığı azalır
- zinət əşyalarının son hədd məhsuldarlığı zəruri yaşayış vasitələrininkindən azdır
- bütün əmtəələr üçün son hədd faydalılıqlarının qiymətlərə nisbəti eynidir
- istehlakçının gəlirləri artdıqca alınan əmtəələrin faydalılığı azalır

69 İstehlak tarazlığı nöqtəsi – bu:

- düzgün cavab yoxdur
- büdcə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin toxunma nöqtəsi
- büdcə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin kəsişmə nöqtəsi
- büdcə xəttində yerləşən istənilən nöqtə
- fərqsizlər əyrisinin ən yuxarısında yerləşən istənilən nöqtə

70 Fərqsizlik əyrisi – bu əyri:

- aşağı keyfiyyətli əmtəələrə tələbi
- əmtəələr dəstəsinin faydalılığının bərabər səviyyəsi
- bərabər miqdarda iki nemətin
- istehlakçı gəlirlərin bərabər səviyyəsi
- əmtəələrin qiymətlərinin bərabərliyi

71 Engel əyrisi göstərir:

- fərqsizlik əyriyəninin məcmusunu
- istehlakçının gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin miqdarı arasındakı nisbəti
- istehlakçının pul gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin keyfiyyəti arasındakı nisbəti
- istehlakçının tarazlıq vəziyyəti
- y nemətinin x neməti ilə əvəz olunmasının son hədd faydalılığını

72 Fayda nədir?

- qeyri iqtisadi kateqoriyadır
- nemətin insanın bu və digər tələbatı ödəmək qabiliyyəti
- nemətin istehlakçıya fayda gətirmək xassəsi
- əmtəələrin istehsal olunmasının səbəbi kimi onların obyektiv xassəsi
- insanın sağlamlığı üçün faydalı olan elementlərinin mövcudluğu

73 İstehlakçı seçimi nədir?

- doğru cavab yoxdur
- faydalılığı maksimumlaşdırmaq məqsədilə gəlirin bölgüsü haqqında qərar qəbul etmək
- hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi siyasətə münasibət
- nemətin faydalılığının hesablanması
- alternativ gəlir mənbəyinin seçilməsi

74 Tranzitivlik aksiomayə görə fərqsizlik əyriyəni:

- mənfi meyilli ola bilməz
- kəsişə bilməzlər
- şaquli ola bilməz
- üfüqi ola bilməz
- müsbət meyilli ola bilər

75 "Aşağı keyfiyyətli əmtəə" nəyə deyilir?

- Qiymətinin dəyişməsi ilə əlaqədar, tələbinin dəyişməyəcəyi əmtəələr
- Tələbi istehlakçının pul gəlirinin dəyişikliyi ilə əks istiqamətdə dəyişən əmtəələr
- Tələbi stabil olaraq aşağı olan əmtəələr
- Tələbi stabil olaraq yüksək olan əmtəələr
- Tələbi istehlakçının pul gəlirinin dəyişikliyi ilə eyni istiqamətdə dəyişən əmtəələr

76 İstehlakçısı tərəfindən əldə edilmiş faydanın kəmiyyətinin onun istehlak etdiyi nemətlərin miqdarından funksional asılılığı belə adlanır:

- bölgü funksiyası
- faydalılıq funksiyası
- tələb funksiyası
- təklif funksiyası
- istehsal funksiyası

77 Qiffen paradoksu bunlara münasibətdə təzahür olunur:

- əvəzləyici əmtəələr
- aşağı keyfiyyətli məhsullar
- zinət əşyaları
- kənd təsərrüfatı məhsulları
- tamamlayıcı əmtəələr

78 Son faydalılığın azalması prinsipi adlanır:

- dəyər qanunu
- Qossenin birinci qanunu
- gəlir effekti
- əvəzləmə effekti
- Qiffen paradoksu

79 İstehlakçı davranışı qaydası başqa cür adlanır:

- dəyər qanunu
- Qossenin ikinci qanunu
- Qiffen paradoksu
- Qossenin birinci qanunu
- tələb qanunu

80 İstehlakçı davranışı qaydası ondan ibarətdir ki;

- istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığını artır
- hansı əmtəənin alınmasına, sərf olunmasına baxmayaraq xərclənmiş sonuncu pul vahidi eyni faydalılıq gətirməlidir
- istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığını azalır
- əmtəənin qiyməti azalarsa istehlakçının bu əmtəədən istifadəsinin real gəliri artır
- istehlakçı üçün bütün nemətlər eyni qiymətlidir

81 Qiffen paradoksu ibarətdir:

- əmtəələrin bütün qiymətlərində tələbin dəyişməzliyində
- əmtəənin qiyməti azaldıqda ona tələbin azalmasında
- əmtəənin qiyməti azalarsa ona tələb artmaqda
- son faydalılığın artmasında
- ümumi faydalılığın azalmasında

82 Əgər son faydalılıq mənfi olarsa ümumi faydalılıq:

- mənfi olur
- azalır
- artır
- dəyişməz qalır
- nisbətən zəif artır

83 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinə görə istehlakçı maksimallaşdırmağa çalışır:

- əldə olunmuş əmtəələrin miqdarını
- ümumi faydalılığını
- ümumi və son faydalılıq arasındakı fərqi
- son faydalılığını
- öz gəlirini

84 Son hədd faydalılığının azalması qanunu - bu o deməkdir ki, ümumi faydalılıq:

- dəyişmir
- yavaş sürətlə artır
- artan sürətlə azalır
- yavaş sürətlə azalır
- artan sürətlə artır

85 Alıcı öz gəliri optimal şəkildə istifadə edir, əgər nemətlərin son faydalılığı arasındakı nisbətlər aşağıdakıların nisbətləri kimidir:

- düzgün cavab yoxdur
- onların qiymətləri
- onların dəyərləri
- fərqsizlər ayrılmalı
- büdcə xətləri

86 Fərqsizliklər əyrisinin vəziyyəti və mailliyi izah olunur:

- əvəzedici əmtəələrin qiymətləri ilə
- istehlakçının üstünlükverimləri ilə
- alınan əmtəələrin qiymətləri ilə
- istehlakçı gəlirlərin miqdarı ilə
- əmtəələrin qiymətləri və istehlakçının gəlirləri ilə

87 İstehlakın ödənilməsi səviyyəsinin dəyişilməzliyi şəraitində X nemətindən istifadənin bir vahid artırılması üçün Y nemətindən imtinanın – bu:

- düzgün cavab yoxdur
- Y nemətinin X neməti ilə əvəz olunmasının son hədd norması
- Y nemətinin son faydalılığı
- X nemətinin son faydalılığı
- X və Y nemələrinin ümumi faydalılığı

88 Nemətlər dəsti istehlakçı üçün optimal olur, əgər:

- son hədd faydalılığı maksimaldır
- verilmiş gəlir səviyyəsində istehlakçının maksimum faydalılıq əldə etməsi təmin edilir
- istehlakçının büdcəsindən xərclər minimaldır

- nemətlərin əvəzlənməsinin son hədd norması onların qiymətlərindən aşağıdır
- istehlakçının əldə etdiyi faydalılıq əmtəə dəstlərinin dəyərindən çoxdur

89 Son hədd faydalılığının azalması prinsipi şəraitində nemətlərin istehsalının artması;

- doğru cavab yoxdur
- son hədd faydalılığını azaldar, ümumi faydalılığı isə artır
- ümumi faydalılığı azaldır
- ümumi faydalılığın kəmiyyətinin mənfi qiymət almasına səbəb ola bilər
- son hədd faydalılığını azaldar və nəticədə ümumi faydalılığı azaldar

90 Hansı əmtəə normal əmtəə sayılır:

- qiymətlərin dəyişilməsi ilə onlara tələbin dəyişmədiyi əmtəələrdir
- istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin düz mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə
- stabil olaraq tələbi az olan əmtəə
- stabil olaraq tələbi çox olan əmtəə
- istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin tərs mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə

91 Ümumi faydalılığın qrafiki hansı şəkildə olur?

- koordinat başlanğıcından keçən düz xətt
- yüksələn əyri
- enən əyri
- üfüqi düz xətt
- şaquli düz xətt

92 Son hədd faydalılığın qrafiki hansı şəkildə olur?

- koordinat başlanğıcından keçən düz xətt
- enən əyri
- yüksələn əyri
- üfüqi düz xətt
- şaquli düz xətt

93 Hansı qrafik istehlakçının imkanını göstərir?

- "qiymət-istehlak" xətti
- büdcə xətti
- laqeydlik əyrisi
- son hədd faydalılığın qrafiki
- ümumi faydalılığın qrafiki

94 Əvəzləmə effekti ondan ibarətdir ki;

- son hədd faydalılığı son hədd faydalılığı üstələyir
- qiymətlərin azalması əmtəəyə nisbi cəlbediciliyi artırır və ona tələbin artmasına səbəb olur
- istehlakçı üçün bütün nemətlər bərabər qiymətlidir
- əgər əmtəənin qiyməti azalırsa istehlakçının həmin əmtəədən real gəliri artır
- təkrar istehlakçılarda əmtəənin faydalılığı azalır

95 Büdcə xəttinin yerdəyişməsi yaranır:

- bu məhsulların qiymətinin artmasında
- gəlirin həcmi dəyişdikdə

- əmtəələrdən birinin qiyməti azaldıqda
- son faydalılıq dəyişildikdə
- ümumi faydalılıq dəyişildikdə

96 Əmtəələrdən birinin qiyməti dəyişildikdə:

- fərqsizlik əyrisi dəyişilir
- büdcə xəttinin mailliyinin dəyişilməsinə səbəb olur
- büdcə xətti sağa dəyişilir
- büdcə xətti sola dəyişilir
- büdcə xəttinə təsir etmir

97 Aşağıdakı müddəalardan hansı düz deyildir?

- bütün mülahizələr doğrudur
- fərqsizliklər əyrisi üzərində olan bütün nöqtələr pul gəlirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir
- büdcə xətti üzərində olan hər hansı nöqtə iki müxtəlif əmtəənin müəyyən kombinasiyasını əks etdirir
- fərqsizliklər üzərində olan bütün nöqtələr tələbatın ödənilməsinin eyni səviyyəsini əks etdirir
- büdcə xətti üzərində olan bütün nöqtələr pul gəlirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir

98 Əgər istehlakçı büdcə xətti ilə hüdudlaşmış üçbucaq daxilindəki nöqtədə təmsil olunan kombinasiyanı seçərsə, o

- bütün gəliri əmanətlərə xərcləyir
- öz gəlirini tam istifadə etmir
- faydalılığı maksimallaşdırır
- istehlakçı tarazlığı vəziyyətində olur
- gəlirinin imkan verdiyindən çox əmtəə almaq istəyir

99 İki əvəzləyici əmtəələr üçün fərqsizlik əyriləri əks olunur:

- kəşişən xətlər
- düz xəttlər mənfi mailliklə
- üfüqi düz
- şaquli düz
- düz xətlər müsbət mailliklə

100 Tələb əyrisinin mənfi meyilliyi izah oluna bilər:

- gəlir effektivlə
- son faydalılığın azalması qanunu ilə
- Qiffen paradoksu ilə
- Qossenin ikinci qanunu ilə
- fərqsizliklərin əyriləri ilə

101 Kardinalist faydalılıq nəzəriyyəsinin ordinalist nəzəriyyədən fərqi:

- bütün göstərilənlər doğrudur
- faydalılığın kəmiyyətinin müəyyənləşdirilməsini mümkün hesab etməsindədir
- modellərdən istifadə edilməməsindədir
- fərdi istəklərin nəzərə alınmamasındadır
- faydalılığın maksimumlaşdırılması şərtlərini öyrənmir

102 Aşağıkefiyyətli adlanan nemət:

- səmərəsiz texnologiya əsasında istensal edilləndir
- istenlakçının gəlirinin artması ilə ona tələbin azalması isə səciyyələnilir
- istenlak xassələrinin aşağı səviyyəli olması ilə səciyyələnilir
- istenlakçının sağlamlığına ziyan vurur
- bazar qiymətlərindən aşağı qiymətə satılır

103 Ən zəruri nemətlər üçün «gəlir-istehlak» xətti -

- müsbət meyilli əyridir
- şaquli xətdir
- üfüqi xətdir
- müsbət meyilli düz xətdir
- mənfi meyilli düz xətdir

104 Enqel əyriləri.

- fərqsizlik əyriləri ilə üst-üstə düşür
- «gəlir-istehlak» xətləri əsasında qurulur.
- « qiymət-istehlak» xətləri əsasında qurulur.
- təklifdə dəyişiklikləri əks edilir.
- faydalılığın səviyyəsində dəyişiklikləri əks etdirir.

105 «Qiymət-istehlak» xətti birləşdirir.

- doğru cavab yoxdur
- əmtəələrdən birinin qiymətinin dəyişməsi zamanı istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini
- gəlirlərin müxtəlif səviyyəsində istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini
- fərqsizlik əyrilərinin kəsişmə nöqtələrini
- büdcə xətlərinin kəsişmə nöqtələrini

106 İstehlakçı hesab edir ki, gündə səkkiz naringi və üç alma və ya altı naringi və dörd alma yemək onun üçün eyni faydalılıq verir. Bu halda alma naringini almalı əvəzlənməsinin son hədd norması bərabərdir:

- 3/6
- 2/1
- 6/4
- 4/6
- 1/2

107 Əmtəyə fərdi tələbin qrafiki nəyin əsasında yenidən qurula bilər?

- əvəzləmə effektinin qrafik təsviri
- «qiymət-istehlak» xətti
- Enqel əyriləri
- «gəlir-istehlak» xətti
- gəlir effektinin qrafik təsviri

108 İstehlakçı hesab edir ki, hər həftə 10 stəkan şirə və 5 stəkan süd içmək ondan ötrü 4 stəkan şirə və 6 stəkan süd içməklə eyni dərəcədə faydalıdır. Bu halda şirənin südlə əvəz edilməsinin son hədd norması bərabərdir:

- 1/6
- 6\1
- 10/5
- 4/6
- 5/6

109 Fərqsizlik əyrilərinin əsas xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- fərqsizlik əyriləri heç vaxt kəsişmir
- sadalananlar hamısı fərqsizlik əyrilərinin əsas xüsusiyyətlərinə aiddir
- fərqsizlik əyrisi istehlak çoxluğu fəzasında istənilən nöqtədən keçirilə bilər
- fərqsizlik əyriləri mənfi meylə malikdir
- fərqsizlik əyrisinin daha yuxarıda yerləşməsi ümumi faydalılığın daha yüksək səviyyəsini əks etdirir

110 Hansı ifadə düzgündür?

- son hədd faydalılığı həmişə artır
- fərqsizlik əyrisi boyunca aşağıya doğru hərəkət etdikcə son əvəzləmənin hədd norması azalır
- bütöe xətti istehlakçının nəyə üstünlük verməsini əks etdirir
- fərqsizlik əyrisi istehlakçının gəlirlərini əks etdirir
- ümumi faydalılıq həmişə azalır

111 İstehlakçının öz istehlak dəstində qiyməti aşağı düşmüş əmtəyə üstünlük verməsi belə adlanır:

- Qiffen paradoksu
- əvəzetmə effekti
- tranzitivlik aksiomu
- istehlakçı tarazlığı
- gəlir effekti

112 Əmtənin qiymətinin azalması nəticəsində istehlakçının real gəlirinin artması və bu artımın istehlakçı tərəfindən həmin əmtənin əlavə vahidlərinin alınmasına sərf edilməsi belə adlanır:

- Qiffen paradoksu
- gəlir effekti
- tranzitivlik aksiomu
- istehlakçı tarazlığı
- əvəzetmə effekti

113 İstehsalın imkanlarına və məhsuldarlığına həlledici təsir göstərən mühüm element nədir?

- maddi nemət
- istehsal amili
- əmək vasitəsi
- əmək predmeti
- texnologiya

114 Əmək, kapital, torpaq və sahibkarlıq qabiliyyəti kateqoriyalarını birləşdirən əlamət nədir?

- bunlar hamısı maddi nemətlərdir
- bunlar istehsal amilləridir
- hamısı maddi – istehsal resurslarıdır
- bunlar iqtisadiyyatın fundamental prinsipləridir
- bunlar makroiqtisadi göstərijiləridir

115 İstehsal funksiyası nəyi göstərir?

- müxtəlif istehsal sahələrində məhsul istehsalının həcmi
- istehsal həcmi və istifadə olunan istehsal amillərinin asılılığını
- istifadə olunan istehsal amillərinin kəmiyyəti arasında qarşılıqlı asılılığı
- firmanın maksimum istehsal həcmi

- firmanın iqtisadi ehtiyatlara və istehsalın başqa şərtlərinə tələbatını

116 Səmərəlilik nədir?

- Resursların nemətlərə və xidmətlərə çevrilməsi prosesi
 xərclərin və nəticələrin ən yaxşı nisbəti
 İqtisadiyyatın subyektlərinin bu və ya digər məhsulun növünün istehsalı üzrə ixtisaslaşması
 iqtisadi fəaliyyətin əlaqələndirilməsi üsulu
 ictimai təkrar istehsalın vəziyyəti

117 Mikroiqtisadi təhlildə istehsal dədikdə nə başa düşülür:

- texnoloji proseslərin cəmidir
 istehsal ehtiyatlarının nemətə çevrilməsi prosesi;
 maddi nemətlərin yaradılması prosesidir;
 ehtiyatların məhdudluğu probleminin həll edilməsi vasitəsidir;
 bazar tələbinə cavab verə bilən nemətlərinin yaradılması prosesidir;

118 Texnoloji səmərəlilik – bu:

- ən mümkün istehsal resurslarının istifadə edilməsi imkanındır
 məhsul buraxılışının müəyyən həcmi təmin etmək üçün istehsal amillərinin ən yaxşı uzlaşdırılmasıdır
 istehsal xərclərinin azaldılmasının ən yaxşı üsuludur
 mövcud şəraitdə ən qabaqcıl texnologiyanın tətbiqidir
 istehsalatda işçilərin maşınlar və avadanlıqla əvəz edilməsinin ən yaxşı üsuludur

119 Hansı dövr uzunmüddətli dövr adlanır:

- son hədd xərclər daim azalır
 bütün istehsal amilləri dəyişən hesab edilir
 bütün istehsal amilləri sabit hesab edilir
 istehsal amillərinin bir hissəsi sabit, digər hissəsi isə dəyişəndir
 orta xərclər dəyişmir

120 İstehsal amilinin son hədd məhsulu nə deməkdir?

- bütün istehsal amillərindən tam istifadə edildikdə maksimal mümkün olan məhsul buraxılışı
 başqa amillər dəyişməz qalmaqda bu amilin bir vahid artıq tətbiq edilməsi hesabına əlavə məhsul buraxılışı
 bu amilin bir vahidinə düşən məhsul buraxılışı
 bütün istehsal amillərinin hər birinin bir vahid artıq tətbiq edilməsi hesabına əlavə məhsul buraxılışı
 bu istehsal amilindən tam istifadə edildikdə maksimal mümkün olan məhsul buraxılışı

121 İstehsal amilinin son hədd məhsuldarlığı nəyə bərabərdir?

- bu istehsal amilinin bir vahidi hesabına minimal məhsul buraxılışı
 bu istehsal amili hesabına yaradılmış son hədd məhsulun həcmi
 istehsal amilinin qiyməti ilə onun son hədd məhsulunun vurma hasilini
 bu istehsal amilinin maksimal mümkün olan məhsuldarlığı
 bu istehsal amilinin bir vahidi hesabına maksimal mümkün olan məhsul buraxılışı

122 Nemətlər və xidmətlər yaratmaq məqsədilə istehsal amillərinin koordinasiyası və kombinə edilməsi üzrə fəaliyyət:

- kommersiya fəaliyyətidir
 sahibkarlıq fəaliyyətidir

- texnologiyadır
- kapitaldır
- əməkdir

123 Ümumi məhsul nədir?

- istehsalın amilin bir vahidinə düşən məhsul buraxılışının həcmi
- bütün istehsal amillərinin köməyi ilə istehsal edilmiş məhsul buraxılışının ümumi həcmi
- bütün istehsal amillərinin hər birinin bir vahid artıq tətbiq edilməsi hesabına əlavə məhsul buraxılışı
- başqa amillər dəyişməz qalmaqla bir amilin bir vahid artıq tətbiq edilməsi hesabına əlavə məhsul buraxılışı
- bütün istehsal amillərindən tam istifadə edildikdə maksimal mümkün olan məhsul buraxılışı

124 Orta məhsul nədir?

- bütün istehsal amillərinin köməyi ilə istehsal edilmiş məhsul buraxılışının ümumi həcmi
- istehsalın amilin bir vahidinə düşən məhsul buraxılışının həcmi
- bütün istehsal amillərinin hər birinin bir vahid artıq tətbiq edilməsi hesabına əlavə məhsul buraxılışı
- başqa amillər dəyişməz qalmaqla bir amilin bir vahid artıq tətbiq edilməsi hesabına əlavə məhsul buraxılışı
- bütün istehsal amillərindən tam istifadə edildikdə maksimal mümkün olan məhsul buraxılışı

125 Məhsul buraxılışının müəyyən həcmi təmin edən istehsal amillərinin bütün mümkün kombinasiyalarını göstərən əyri necə adlanır?

- istehsal imkanları əyrisi
- izokvanta
- izokosta
- büdcə xətti
- laqeydlik əyrisi

126 Texniki tərəqqinin hansı tipi texnologiyada həm əməyin, həm də kapitalın son hədd məhsuldarlığının artmasına gətirib çıxaran dəyişikliklərlə səciyyələnir?

- sadalananlardan heç biri
- neytral tip
- əməyin intensivliyi tipi
- kapitalın intensivliyi tipi
- ekstensiv tip

127 Texniki tərəqqinin hansı tipi texnologiyada əməyin son hədd məhsuldarlığının artmasına gətirib çıxaran dəyişikliklərlə səciyyələnir?

- sadalananlardan heç biri
- əməyin intensivliyi tipi
- neytral tip
- kapitalın intensivliyi tipi
- ekstensiv tip

128 Texniki tərəqqinin hansı tipi texnologiyada kapitalın son hədd məhsuldarlığının artmasına gətirib çıxaran dəyişikliklərlə səciyyələnir?

- sadalananlardan heç biri
- kapitalın intensivliyi tipi
- neytral tip
- əməyin intensivliyi tipi
- ekstensiv tip

129 İstehsal amillərinin arasında qarşılıqlı təsir əks olunur:

- sadalananlardan heç biri
- istehsal texnologiyası ilə
- istehsal münasibətləri ilə
- istehsalın təşkili ilə
- idarəetmə metodları ilə

130 Aşağıda sadalananlardan hansı iqtisadi səmərəlilik göstəricilərinə aid deyil?

- material tutumu
- resurslarla təmin olunma
- əmək məhsuldarlığı
- fond tutumu
- kapital verimliliyi

131 Sabit istehsal amili dedikdə hansı amil düşülür?

- texnologiyanın dəyişikliyi nəticəsində məhsuldarlığı dəyişməyən amil
- kəmiyyəti qısamüddətli dövr çərçivəsində dəyişə bilməyən amil
- kəmiyyəti həmişə dəyişməz qalan amil
- kəmiyyəti uzunmüddətli dövr çərçivəsində dəyişə bilməyən amil
- istehsal prosesində məhsuldarlığı dəyişməyən amil

132 Sadalanan göstəricilərdən hansı istehsal funksiyasının kəmiyyəti əks etdirir?

- dəyişən istehsal amilinin qiyməti
- ümumi məhsul
- orta məhsul
- son məhsul
- son hədd texnoloji əvəzləmə norması

133 Orta məhsulun və son hədd məhsulun artması bunu bildirir:

- ümumi məhsul azalır
- miqyasdan verim qanunu göstərir
- azalan səmərə qanunu fəaliyyət göstərir
- istehsalın effektivliyi azalır
- istehsal amillərinin optimal uyğunluğu əldə edilmişdir

134 Miqyas effekti nədə təzahür edir?

- tətbiq edilən istehsal amillərinin məhsuldarlığının azalmasında
- tətbiq edilən istehsal amillərinin nisbətində məhsul buraxılışının həcmi arasında nisbət dəyişməsində
- tətbiq edilən istehsal amillərinin miqdarı ilə onların qiymətləri arasında nisbət dəyişməsində
- qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında nisbət dəyişməsində
- texnologiyanın dəyişməsində

135 Məhsul buraxılışının həcmində artımın tətbiq edilən istehsal amillərinin miqdarının artımından çox olması nə deməkdir?

- dəyər qanunu
- miqyasın artan effekti
- azalan səmərə qanunu
- miqyasın neytral effekti

- azalan son hədd faydalılıq qanunu

136 Hansı halda istehsal amillərinin optimal kombinasiyasına nail olunmuşdur?

- daha səmərəli texnologiyadan istifadə olunur
 istehsal amillərinin son hədd məhsullarının və onların qiymətlərinin nisbəti bərabərdir
 son hədd məhsulu maksimaldır
 texniki əvəzləmənin son hədd norması 0-a bərabərdir
 son hədd məhsul və orta məhsul bərabərdir

137 «Əlavə dəyişən amil vahidindən alınan son hədd məhsulu müəyyən məqamdan sonra azalmağa başlayır». Bu ifadə adlanır:

- Pareto optimumu
 azalan verim qanunu
 dəyər qanunu
 azalan son hədd faydalılığı qanunu
 miqyasda qənaət qanunu

138 Məhsul buraxılışının həcmi dəyişməz qalmaqla bir istehsal amilinin başqa istehsal amili ilə hansı nisbətə əvəz edilməli olması göstəricisi necə adlanır?

- son hədd əvəzləmə norması
 texnoloji əvəzləmənin son hədd norması
 son hədd məhsulu
 orta məhsul
 ümumi məhsul

139 İstehsal amillərinin qarşılıqlı əvəz olunması qismən aradan qaldırmağa imkan verir:

- işsizliyi
 resursların məhdudluğunu
 iqtisadi böhranları
 tələbatların qeyri-məhdudluğunu
 istehsalın səmərəliliyini

140 Əməyin kapital ilə texniki əvəzlənməsinin son hədd norması $1/2$ -ə bərabərdir. Əgər istifadə edilən əməyin miqdarı 6 vahid azalarsa, kapitaldan istifadəni neçə vahid artırmaq lazımdır?

- 10 vahid
 12 vahid
 6 vahid
 2 vahid
 3 vahid

141 Neft emalı zavodunun istehsal ehtiyatlarının tərkibindəki hansı dəyişiklik uzunmüddətli dövrə aiddir?

- doğru cavab yoxdur
 əlavə neft emalın qurğusunun tikilməsi
 zavodda üçüncü növbənin təşkil edilməsi
 əlavə 200 işçinin işə götürülməsi
 bütün cavablar doğrudur

142 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İstehsal funksiyası resurs xərci ilə məhsul buraxılışı arasında texnoloji asılılığı müəyyənləşdirir
- İstehsal amilləri bir-biri ilə heç cür bağlı deyillər
- İstehsal amillərinin səciyyəvi xüsusiyyəti onların bir-birini əvəzləməsi və bir-birini tamamlamasıdır
- Əmək məhsuldarlığı hazırlanmış məhsulun həcmnin onun hazırlanmasına sərf olunmuş əməyə nisbətidir
- Hər hansı bir əmtənin istehsalı üçün istehsal amillərindən istifadənin çoxlu variantları mövcuddur

143 Əgər istehsal amillərinin xərclənməsi 5%, məhsul buraxılışının həcmi isə 3% artmışdırsa, onda aşağıdakını görürük:

- əvəzləmə effekti
- mənfi miqyas effekti
- Qiffen paradoksu
- müsbət miqyas effekti
- neytral miqyas effekti

144 İqtisadi xərclər özünə daxil edir:

- aşkar və qeyri - aşkar xərclər, habelə normal və üstəlik mənfəəti
- aşkar və qeyri - aşkar xərclər, o cümlədən normal mənfəət
- aşkar xərclər, amma qeyri - aşkar xərcləri daxil etmir
- qeyri-aşkar xərclər, amma aşkar xərcləri özünə daxil etmir
- nə aşkar, nə də qeyri-aşkar xərcləri özünə daxil etmir

145 Son hədd xərcləri bərabərdir:

- sabit və dəyişən xərclərin cəminə
- məhsul buraxılışı bir vahid artan halda xərclərin artımına
- buraxılan məhsul vahidlərinin sayına vurulmuş orta ümumi xərclərə
- bir vahidə düşən məhsul buraxılışının artımı nəticəsindən sabit xərclərin artımına
- məhsul buraxılışı bir vahid artan halda orta sabit xərclərin artımına

146 Orta xərclər – bu:

- məhsul buraxılışının kəmiyyətinə vurulmuş son hədd xərcləridir
- məhsul vahidinin buraxılışına düşən xərclər
- orta sabit və orta dəyişən xərclərin fərqidir
- dəyişən və sabit xərclərin cəmidir
- məhsul vahidinə düşmə hesabı ilə sabit xərcləridir

147 Qeyri – aşkar xərclər – bu:

- mühasibat hesabatında əks olunan xərclərdir
- resurslardan istifadənin mümkün variantlarından birinin seçilməsi nəticəsində meydana çıxan xərclərdir
- istehsalın həcmnin dəyişməsilə dəyişən xərclərdir
- mühasibat xərcləri plus iqtisadi xərclər
- istehsalın həcmnin dəyişməsilə dəyişməyən xərclərdir

148 Orta sabit xərclər - bu:

- ümumi və son hədd xərcləri arasındakı fərqidir
- məhsul vahidinə düşən sabit xərclərdir
- xammal, avadanlıq, nəqliyyata məşrəflərdir
- məhsul istehsalının mühasibat xərcləridir
- məhsul istehsalının iqtisadi xərcləridir

149 Orta dəyişən xərclər –bu:

- kreditlər üzrə faizin ödənişinə məsrəflər və icarə haqqıdır
- məhsul vahidinə düşən dəyişən məsrəflərdir
- xammal, avadanlıq, nəqliyyata məsrəflərdir
- məhsul vahidinə düşən ümumi məsrəflərdir
- istehsalın artımı ilə dəyişən məsrəflərdir

150 Dəyişən xərclər – bu:

- məhsul vahidinin istehsalına düşən xərclərdir
- istehsal həcmindən dəyişməsindən asılı olaraq dəyişən xərclərdir
- istehsal həcmindən dəyişməsindən asılı olmayaraq mövcud olan xərclərdir
- aşkar və qeyri – aşkar xərclərdir
- alternativ xərclərdir

151 «Normal mənfəət» anlayışı bildirir:

- istehsalın inkişafı üçün normal şəraiti təmin edən gəliri
- istehsalçıya mövcud sahədə qalmağa imkan verən minimum mənfəəti
- mənfəətin orta sahə normasını
- mühasibat mənfəətinin vergi tutulmayan hissəsini
- gəlirin xərcləri üstələməsini göstərən kəmiyyətini

152 İstehsal amillərinin uzlaşdırılmasının bütün mümkün variantları ilə buraxılan məhsulun həcmi arasındakı qarşılıqlı əlaqə aşağıdakı anlayışın köməyi ilə ifadə olunur:

- ümumi xərclər əyrisilə
- istehsal funksiyası ilə
- istehsal imkanları əyrisilə
- məhsul buraxılışının ümumi həcm əyrisilə
- təklifin elastikliyi ilə

153 İstehsal amillərinin alınmasına xərclərin məcmusu:

- iqtisadi mənfəətdir
- aşkar xərclərdir
- iqtisadi xərclərdir
- gizli xərclərdir
- mühasibat mənfəətidir

154 Mühasibat mənfəəti:

- aşkar və gizli xərclərin cəmidir
- məhsul satışı və aşkar xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- iqtisadi və normal mənfəətlərin məcmusudur
- məhsul satışı və tam xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- məhsul satışı və gizli xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir

155 Xammal və materiallar hansı xərclərə aiddir?

- iqtisadi mənfəətə
- dəyişən xərclərə
- daimi xərclərə
- gizli xərclərə

mühasibat mənfəətinə

156 İstehsal amillərinin eyni bərabər həcmdə istehsal xərcləri tələb edən kombinasiyalarını əks etdirən əyri necə adlanır?

- istehsal imkanları əyrisi
 izokosta
 izokvanta
 büdcə xətti
 laqeydlik əyrisi

157 Cari qərar qəbul edilərkən nəzərə alınmayan real xərclər necə adlanır?

- son hədd xərcləri
 qayıtmaz xərclər
 aşkar xərclər
 qeyri-aşkar xərclər
 orta xərclər

158 İstehsal amillərinin qiymətlərinin dəyişməz qalması şərtilə istehsalın genişləndirilməsinin ən ucuz yolunu əks etdirən xətt necə adlanır?

- laqeydlik əyrisi
 inkişaf trayektoriyası
 İzokosta
 İzokvanta
 Engel əyrisi

159 Sabit xərcləri tapmaq üçün zəruridir:

- orta və son hədd xərclərini vurmaq
 ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq
 orta ümumi xərclərdən, orta dəyişən xərcləri çıxmaq
 ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq və buraxılışın həcminə bölmək
 sabit xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq

160 Dəyişən və sabit xərclər anlayışı yalnız mövcud olur:

- inhisar rəqabətli bazar üçün
 qısamüddətli dövrdə
 uzunmüddətli dövrdə
 inhisarçı firma üçün
 təkmil rəqabətli bazar üçün

161 Ümumi (məcmu) xərclər – bu:

- qeyri - aşkar xərclər - mühasibat xərcləri
 sabit xərclər+ dəyişən xərclər
 mühasibat xərcləri+ iqtisadi xərclər
 son hədd xərcləri + orta xərclər
 sabit xərclər - dəyişən xərclər

162 Firmanın mülkiyyəti olan resursların istifadəsinin alternativ xərcləri – bu :

- mühasibat hesabatında əks olunmayan xərclərdir

- qeyri - aşkar xərclərdir
- mühasibat xərcləridir
- iqtisadi xərclərdir
- qısamüddətli dövr üçün nəzərdə tutulmuş orta xərclərdir

163 Miqyasda qənaət effekti nədən ibarətdir ?

- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmının artması ilə dəyişən xərclər artır, sabit xərclər isə azalır
- ondan ibarətdir ki, istehsal həcminin artması zamanı məhsul vahidinə düşən xərclər azalır
- ondan ibarətdir ki, sahibkarlar daima istehsal miqyasını artırır
- ondan ibarətdir ki, qənaət istehsal miqyaslarının azaldılması hesabına əldə olunur
- ondan ibarətdir ki, istehsal həcminin azalması ilə ümumi xərclər aşağı düşür.

164 Məhsul buraxılışının istənilən həcmindən firmanın ümumi xərcləri bərabərdir:

- son hədd xərclərinin əmtəə buraxılışının həcmindən hasilinə
- orta ümumi xərclərin əmtəə buraxılışının həcmindən hasilinə
- orta ümumi xərclərlə orta dəyişən xərclərin fərqinə
- orta dəyişən xərclərin əmtəə buraxılışının həcmindən hasilinə
- orta aşkar xərclərin orta dəyişən xərclərin cəminə

165 Sabit xərclər – bu:

- mühasibat xərcləridir
- firmanın, hətta məhsul istehsal edilmədiyi halda belə çəkdiyi xərclərdir
- onların əldə olunması məqamında olan qiymətlər üzrə resurslara məsrəflərdir
- daha əlverişli istehsal şəraitində məhsul istehsalının minimum xərcləridir
- qeyri - aşkar xərclərdir

166 Əmtəə istehsalı xərcləri aşağıdakını müəyyənləşdirən amildir:

- istehlakçı seçimini
- əmtəə təklifini
- əmtəəyə tələbi
- əmtəənin ümumi faydalılığını
- əmtəənin son hədd faydalılığını

167 Azalan verilmə qanununun fəaliyyəti bildirir ki:

- istehsalda istifadə olunan resursların keyfiyyəti daima azalır
- istehsalın həcmindən artması ilə orta xərclər müəyyən andan başlayaraq artacaqdır
- istehsalın həcmindən artması ilə son hədd xərclərinin qiyməti mənfə olmur
- tətbiq olunan istehsal amillərinin miqdarının artması ilə miqyas effekti azalır
- bəzən texnologiyalar şəraitində məhsul buraxılışının həcmi ixtisar olunmağa meyil edir

168 Sabit xərclərə aiddir:

- idarəetmə heyətinin əməkhaqqına, xammalın alınmasına məsrəflər, kreditlərə görə faizlərin ödənişi
- idarəetmə və mühafizə heyətinin əməkhaqqı məsrəfləri, kreditə görə faizlər
- fəhlələrin əməkhaqqında məsrəflər, xammal və avadanlığın dəyəri
- işçilərin əməkhaqqından, avadanlığın əldə edilməsinə məsrəflər, rentə ödənişləri
- xammal, elektrik enerjisinə məsrəflər, kreditə görə faizlər, icarə haqqı

169 Dəyişən xərclər ümumi xərclərdən aşağıdakı kəmiyyət qədər fərqlənir:

- gizli xərclər
- daimi xərclər
- orta xərclər
- son hədd xərcləri
- aşkar xərclər

170 Orta ümumi xərclər:

- dəyişilməz qalır
- əvvəlcə azalır, sonra artır
- həmişə azalır
- həmişə artır
- əvvəlcə artır, sonra azalır

171 Son hədd xərcləri:

- dəyişilməz qalır
- əvvəl azalır, sonra artır
- əvvəlcə artır, sonra azalır
- yavaş-yavaş artır
- yavaş-yavaş azalır

172 Qısamüddətli dövrdə sahibkar istehsal həcmi artırmağa bilər:

- qısamüddətli dövrdə istehsal həcmi artırmağa lüzum yoxdur
- verimin azalması effekti başlayana qədər
- son hədd xərcləri 0 bərabər olana qədər
- miqyasda qənaət effekti başlayana qədər
- sabit xərclər aradan qalxana qədər

173 Uzunmüddətli dövrdə istehsalın optimal həcmi bu nöqtədə əldə edilir:

- orta dəyişən xərclərlə orta sabit xərclərin bərabər olduğu nöqtədə
- orta istehsal xərcləri minimal olan nöqtədə
- son hədd xərclər 0-a bərabər olan nöqtədə
- orta xərclər artmağa başlayan nöqtədə
- ümumi xərclərin minimal olduğu nöqtədə

174 Aşağıdakı müddəalardan hansı düzgündür:

- müddəalardan heç biri düzgün deyildir
- mühasibat mənfəəti - qeyri-aşkar xərclər = iqtisadi mənfəət
- iqtisadi mənfəət – mühasibat mənfəəti = aşkar xərclər
- iqtisadi mənfəət – qeyri-aşkar xərclər = mühasibat mənfəəti
- aşkar xərclər + qeyri-aşkar xərclər = mühasibat xərcləri

175 Son hədd xərcləri əyrisi orta dəyişən xərclər əyrisini o nöqtədə kəsir ki, burada

- orta dəyişən və orta sabit xərclər üst-üstə düşür
- orta dəyişən xərclər minimumdur
- mənfəət maksimumdur
- mənfəət 0-a bərabərdir
- son hədd xərcləri minimumdur

176 Orta sabit istehsal xərcləri orta dəyişən xərclərdən onunla fərqlənir ki, onların kəmiyyəti:

- son hədd xərclərinin kəmiyyətindən asılıdır
- məhsulun buraxılış həcmnin artması ilə azalır
- həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən azdır
- həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən çoxdur
- məhsulun buraxılış həcmnin dəyişməsindən asılı deyildir

177 Düzgün müddəanı tapın:

- son hədd xərcləri məhsul buraxılışının həcminə bölünmüş ümumi xərclərə bərabərdir
- ümumi sabit xərclər istehsal həcmnin dəyişməsi ilə dəyişmir
- iqtisadi mənfəət qeyri – aşkar xərcləri təcəssüm etdirir
- istehsalın həcmi nə qədər böyükdürsə ümumi sabit xərclər bir o qədər azdır
- iqtisadi mənfəət adətən mühasibat mənfəətini üstələyir

178 Miqyasda qənaət qanunu və azalan verim qanununun təsiri müəyyənləşdirir:

- iqtisadi və mühasibat mənfəəti arasında fərqi
- orta istehsal xərclərinin dəyişməsini
- normal mənfəət kəmiyyətini
- ümumi istehsal xərclərinin dəyişməsini
- qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında fərqi

179 Daimi xərclər qrafiki:

- koordinat oxunun başlanğıcından 45 dərəcə bucaq altında çıxan düz xətdir
- üfüqi düz xətdir
- müsbət maillikli əyridir
- mənfə maillikli əyridir
- şaquli düz xətdir

180 Orta ümumi xərclər qrafiki yerləşir:

- orta sabit xərclər qrafikinə parallel
- orta dəyişən xərclər qrafikindən yuxarıda
- orta dəyişən xərclər qrafikindən aşağıda
- orta sabit xərclər qrafikindən aşağıda
- orta sabit xərclər qrafikindən yuxarıda

181 Bütün son hədd xərclərinin cəmi bərabərdir:

- gizli xərclərə
- ümumi dəyişən xərclərə
- ümumi xərclərə
- orta xərclərə
- ümumi sabit xərclərə

182 Uzunmüddətli orta xərclər əyrisi adətən:

- S – şəkilli olur
- U – şəkilli olur
- mənfə mailliyə malik olur
- müsbət mailliyə malik olur
- L – şəkilli olur

183 Firma 120 vahid məhsul istehsal edib, ümumi xərcləri 1320 manat təşkil edib. Orta xərclər nəyə bərabərdir?

- 14.0
- 11.0
- 1200.0
- 1440.0
- 12.0

184 Orta sabit xərclər 4, orta dəyişən xərclər 14-dür. Məhsul buraxılışının həcmi 180-dir. Orta xərclər nə qədərdir?

- 45.0
- 3240.0
- 1800.0
- 2520.0
- 720.0

185 Ümumi sabit xərclər 150, ümumi dəyişən xərclər 360-dır. Məhsul buraxılışının həcmi 179 vahid olmuşdur. Orta xərclər nə qədərdir?

- 20.0
- 3.0
- 4.0
- 5.0
- 40.0

186 Ümumi xərclər 564000, orta xərclər 80-dir. Məhsul buraxılışının həcmi nə qədərdir?

- 12120.0
- 7050.0
- 563920.0
- 564080.0
- 5070.0

187 Firma 240 vahid məhsul istehsal etmişdir. Onun ümumi xərcləri 72000, dəyişən xərcləri 62400 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- 36.0
- 40.0
- 300.0
- 260.0
- 560.0

188 Məhsul satışından gəlir 550000 olmuşdur. Sabit xərclər 15000, dəyişən xərclər 430000 təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- 13500.0
- 105000.0
- 120000.0
- 135000.0
- 10500.0

189 120 vahid məhsulun satışından gəlir 93000 manat olmuşdur. Orta xərclər 700 manat təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- 5800.0
- 9000.0

- 775.0
- 93700.0
- 84000.0

190 Məhsulun satışından firma 720000 gəlir əldə etmişdir. Aşkar xərclər 560000, gizli xərclər 70000 olmuşdur. İqtisadi mənfəət nə qədərdir?

- 65000.0
- 90000.0
- 650000.0
- 490000.0
- 49000.0

191 Firmanın ümumi xərcləri 64000, orta dəyişən xərcləri 570, orta sabit xərcləri 70 olmuşdur. Firma neçə vahid məhsul istehsal etmişdir?

- 1200.0
- 100.0
- 1000.0
- 120.0
- 10.0

192 Firma 140 vahid məhsul istehsal etmişdir. Ümumi xərclər 420000, orta dəyişən xərclər 2100 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- 150.0
- 1500.0
- 1400.0
- 9000.0
- 900.0

193 Hansı amillər istehsalın optimallaşdırılması imkanlarını məhdudlaşdırır?

- sadalanan amillərdən heç biri
- bütün sadalanan amillər
- resursların istifadəsinə məhdudiyət normativləri
- zaman
- istehsal resurslarının qiymətlərinin dəyişməsi

194 Firmanın belə nəzəriyyəsi mövcud deyil:

- bütün sadalananlar mövcuddur
- məqsədlərin maksimallaşması nəzəriyyəsi
- ənənəvi
- menecer
- həcmnin maksimallaşması nəzəriyyəsi

195 Firmanın davranış nəzəriyyəsi hansı ölkədə daha geniş yayılmışdır?

- Fransa
- Yaponiya
- Böyük Britaniya
- Kanada
- Almaniya

196 Müasir iqtisadi nəzəriyyə neçə bazar strukturu tiplərini ayırır?

- 6.0
 4.0
 2.0
 3.0
 5.0

197 Təkmil rəqabət əlamətlərinə nə aid olmadığını göstərin:

- əmtələrin diferensiasiyasının olmaması
 yalnız sahədaxili rəqabətin olması
 iştirakçıların qeyri, məhdud miqdarı
 rəqabətin hər bir iştirakçısının qərarlar qəbul etməsi sərbəstliyi
 rəqabətin hər bir iştirakçısında bazarın vəziyyəti haqqında tam informasiyanın olması

198 Bazar hakimiyyəti, bu:

- sadalananlardan heç biri
 maksimum mənfəət götürmək məqsədilə qiymətə təsiretmə imkanı
 öz əmtəsinə istənilən qiyməti təyin etmək imkanı
 zəmanətli mənfəət əldə etmək imkanı
 istehlakçıların üstünlüklərlə hesablaşmaq imkanı

199 Bazar quruluşunun tipinin müəyyənləşdirilməsi üçün iqtisadçılar tərəfindən aşağıdakı səciyyəldən hansı istifadə edilir?

- sahə hədlərinin yüksək olması
 bütün yuxarıdakılar doğrudur
 satıcıların sayı və onlar arasında bazarın bölüşdürülməsi səciyyəsi.
 müxtəlif firmalar tərəfindən istehsal olunan məhsulların bircinslilik dərəcəsi
 bazar iştirakçılarının qarşılıqlı əlaqəsinin səciyyəsi

200 Qeyri-təkmil rəqabət növlərinə nə aid deyil?

- oliqopsoniya
 sadalananların hamısı aiddir
 inhisar
 inhisarçı rəqabət
 oliqopoliya

201 Eyni növ əmtənin çoxlu sayda müstəqil istehsalçısı və həmin əmtənin külli miqdarda təcrid olunmuş istehlakçısı ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- Monopsoniya
 Polipoliya
 Oliqopoliya
 Oliqopsoniya
 İnhisar

202 Bir neçə əmtəə istehlakçının və çoxsaylı müstəqil istehsalçının olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- Monopsoniya
 Oliqopsoniya

- Polipoliya
- Oliqopoliya
- İnhisar

203 Bir neçə əmtəə istehsalçının və çoxsaylı istehlakçının olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- Monopsoniya
- Oliqopoliya
- Polipoliya
- Oliqopsoniya
- İnhisar

204 0501 215. Yeganə istehsalçının və çoxsaylı istehlakçının olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- Monopsoniya
- İnhisar
- Polipoliya
- Oliqopoliya
- Oliqopsoniya

205 Çoxsaylı istehsalçının və yeganə alıçı olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- İnhisar
- Monopsoniya
- Polipoliya
- Oliqopoliya
- Oliqopsoniya

206 Əlavə əmtəə vahidinin satışından əldə olunmuş mənfəət:

- orta mənfəətdir
- son hədd mənfəətdir
- minimum gəlirdir
- maksimum gəlirdir
- ümumi mənfəətdir

207 Mənfəəti maksimumlaşdırmaq məqsədi ilə öz fəaliyyətini optimallaşdırmaq prinsipi əsasında işləyən istehsal vahidi mikroiqtisadiyyatda necə adlanır?

- bank
- firma
- ev təsərrüfatı
- dövlət
- sahə

208 Firmanı fəaliyyəti istehsal funksiyası ilə ifadə olunan texnoloji vahid kimi səciyyələndirən firma nəzəriyyəsini göstərin.

- sadalanlardan heç biri
- neoklassik
- instisional
- meneceral
- davranış

209 Firmanın ehtiyatların koordinasiyasını həyata keçirən institusional qrup kimi səciyyələndirən firma nəzəriyyəsini göstərin.

- sadalardan heç biri
- institusional
- neoklassik
- meneceral
- davranış

210 Fəaliyyətinə aid mühüm qərarların dövlət orqanları tərəfindən qəbul olunduğu firma necə adlanır.

- özü idarə olunan firma
- dövlət firması
- direktor firması
- sahibkarlıq firması
- kapitalist firması

211 İstehsal olunmuş məhsulun satışından əldə olunan ümumi gəlir nədir ?

- son hədd gəlir
- ümumi gəlir
- ümumi xərçlər
- ümumi mənfəət
- orta gəlir

212 Satılmış məhsul vahidindən əldə olunan gəlirlər necə adlanır?

- son hədd gəlir
- orta gəlir
- orta xərçlər
- orta mənfəət
- ümumi gəlir

213 Əlavə satılmış məhsul vahidindən ümumi gəlirin artımı belə adlanır.

- orta gəlir
- son hədd gəliri
- son hədd xərçləri
- son hədd mənfəəti
- ümumi xərçlər

214 Ümumi gəlirlə iqtisadi xərçlərinin fərqi nəyi göstərir?

- son hədd mənfəəti
- iqtisadi mənfəət
- mühasibat mənfəəti
- ümumi mənfəət
- orta mənfəət

215 Maksimum mənfəət təmin etmək üçün firma hansı buraxılış həcmi seçməlidir?

- orta və son hədd gəliri bərabər olduqda
- son hədd gəliri son hədd xərçlərinə bərabər olduqda
- maksimallaşdırma
- ümumi xərçlər minimum olduqda

- sabit və dəyişən xərclər bərabər olduqda

216 Sahə bazarında firmaların qarşılıqlı təsirinin xarakterini müəyyənləşdirən və bazar tarazlığının yaranmasını təmin edən bazar quruluşunun xüsusiyyətlərinin cəmi nədir ?

- bazarın təmərküzləşməsi
 bazar strukturu
 bazar infrastruktur
 bazar təsnifatı
 sahə strukturu

217 Differensiallaşdırılmış məhsul üzərində hökmran mövqeyə malik satıcıların satış həcmi uğrunda rəqabət apardığı bazar strukturu növü necə adlanır?

- oliqopsoniya
 inhisarçı rəqabət
 təkmlil rəqabət
 inhisar
 oliqopoliya

218 Mənfəətin maksimallaşdırılması hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur?

- sadalananlardan heç biri
 ənənəvi firma nəzəriyyəsi
 firmann menecer nəzəriyyəsi
 həcmnin maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
 çoxməqsədli nəzəriyyə

219 Hansı firma nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinin çox olduğunu irəli sürür:

- sadalananlardan heç biri
 davranış nəzəriyyəsi
 ənənəvi nəzəriyyə
 menecer nəzəriyyəsi
 həmçininin maksimallaşdırılma nəzəriyyəsi

220 Satışdan gəlirin maksimallaşdırılması hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- sadalananlardan heç biri
 firmanın menecer nəzəriyyəsi
 ənənəvi firma nəzəriyyəsi
 həcmnin maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
 firmanın davranış nəzəriyyəsi

221 Firmanın bazar hakimiyyətinin dərəcəsi hər şeydən əvvəl bundan asılıdır:

- firmanın mənfəətinin kəmiyyətindən
 onun məhsuluna tələb elastikliyindən
 alıcıların məlumatlandırılması dərəcəsindən
 məhsulun standartlaşdırılması dərəcəsindən
 sahəyə daxil olmaq üçün baryerlərin olmasından

222 Bazar quruluşunun təsnifatı zamanı bu əlamət nəzərə alınmır:

- bütün sadalananlar nəzərə alınır

- firmanın fəaliyyət göstərdiyi sahə
- sahədə firmaların sayı
- sahəyə müstəqil girmək və ondan çıxmaq
- qiymətlər üzərində ayrı ayrı firmaların nəzarəti

223 Bazar hakimiyyəti dərəcəsinin göstəricisi budur:

- Pareto meyanı
- Lerner indeksi
- Lorents əyrisi
- Filips əyrisi
- son hədd əvəzləmə norması

224 “Sahə” nədir ?

- ümumi təsnifatı səciyyələri ilə aşkar olunan müəssisələr qrupu
- qarşılıqlı əvəzlənən məhsullar istehsal edən firmalar qrupu
- eyni ehtiyatlardan istifadə edən firmalar qrupu
- qarşılıqlı tamamlanan məhsullar istehsal edən firmalar qrupu
- eyni texnologiyalardan istehsal edən firmalar qrupu

225 Firmanın ümumi gəliri ilə ümumi xərcləri arasındakı fərq:

- orta mənfəətdir
- ümumi mənfəətdir
- orta gəlirdir
- son hədd gəliridir
- orta xərclərdir

226 Firmanın orta gəliri ilə orta xərcləri arasındakı fərq:

- ümumi mənfəətdir
- orta mənfəətdir
- orta gəlirdir
- son hədd gəliridir
- orta xərclərdir

227 Ümumi mənfəət bərabərdir:

- ümumi gəlir və ümumi xərclərin cəminə
- istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyəti ilə orta mənfəətin hasilinə
- orta gəlirlə orta xərclərin fərqinə
- orta və son hədd mənfəətin cəminə
- orta xərclər ilə istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyətinin hasilinə

228 İdarəetmə və nəzarət funksiyalarını həyata keçirən, mənfəətin maksimumlaşdırılmasına yönələn bir nəfərə məxsus olan qarumu göstərin

- özü idarə olunan firma
- sahibkarlıq firması
- dövlət firması
- direktor firması
- kapitalist firması

229 Nəzarəti idarəetmədən ayırmaqla səciyyələnən və çoxlu kapital sahiblərinə məxsus olan qarumu göstərin.

- özü idarə olunan firma
- kapitalist firması
- dövlət firması
- direktor firması
- sahibkarlıq firması

230 İşçilər kollektivinə məxsus olan qərum göstərin.

- kapitalist firması
- özü idarə olunan firma
- dövlət firması
- direktor firması
- sahibkarlıq firması

231 Əsas qərarların rəhbər tərəfindən qəbul olunduğu firma tipi necə adlanır.

- özü idarə olunan firma
- direktor firması
- dövlət firması
- sahibkarlıq firması
- kapitalist firması

232 Ümumi gəlirlə istehsal cəlb olunmuş ehtiyatlara görə ödənişlərdən ibarət olan mühasibat xərclərinin fərqi nəyi göstərir?

- son hədd mənfəət
- mühasibat mənfəəti
- iqtisadi mənfəət
- ümumi mənfəət
- orta mənfəət

233 Mənfəətin maksimumlaşdırılması şərtini əks etdirən ifadəni göstərin.

- $AC=MP$
- $MC=MR$
- $MC < MR$
- $MC=MP$
- $AC=MC$

234 Sahədən çıxdığı halda firma üçün yaranan geri dönməyən xərclər necə adlanır.

- iqtisadi xərcləri
- çıxış hədləri
- son hədd xərcləri
- mühasibat xərcləri
- ümumi xərcləri

235 Bazar hökmranlığına malik firmanın satışının həcminə nəzarət etdiyi rəqabət üsulu necə adlanır.

- qiymət rəqabət
- qeyri – təkamil rəqabət
- ədalətli rəqabət
- ədalətsiz rəqabət
- təkamil rəqabət

236 Qiymətlərin yüksəldilməsi hesabına gəlirlərini artırma bilməyən satıcıların rəqabət üsulu necə adlanır?

- qiymət rəqabət
- təkamil rəqabət
- ədalətli rəqabət
- ədalətsiz rəqabət
- qeyri – təkamil rəqabət

237 "Normal mənfəət" anlayışına aşağıdakı təriflərdən hansı daha çox uyğun gəlir?

- heç bir tərif
- həmin sahədə firmanın qalması üçün zəruri olan minimum mənfəət
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olduqda firmanın əldə etdiyi mənfəət
- sahədə tipik firmanın əldə etdiyi mənfəət
- işlərin normal aparılması şəraitində firmanın alacağı mənfəət

238 Həcmnin maksimallaşdırılması nəzəriyyəsinə əsas problem budur:

- alıcı üstünlükveriminin hesablanması
- mənfəətin bölüşdürülməsi
- firma işçilərinin artırılması
- son hədd xərclərinin hesablanması
- son hədd gəlirlərinin hesablanması

239 Vahid texnoloji proseslə bağlı olmayan firmaların birləşməsi nəticəsində yaranır:

- duopoliya
- konsern
- inhisar
- kartel
- monopsoniya

240 Əgər Lerner indeksinin qiyməti 1-ə yaxınlaşırsa, deməli:

- bütün sadalananlar düzdür
- sahə üçün bazar hakimiyyətinin yüksək dərəcəsi səciyyəvidir
- firmaların təqdim etdiyi məhsul eyninövlüdür
- sahə nadir məhsul buraxır
- bazar payları firmalar arasında bərabər bölüşdürülmüşdür

241 Bazar hakimiyyətinin mənbəyi kimi sadalananlardan hansı çıxış edə bilər?

- inzibati yardım
- bütün sadalananlar
- bazarın həcmi
- istehsal resursları üzərində nəzarət
- istehsalın miqyası

242 Aşağıdakılardan hansı inhisarın bazar hökmürlüklü indeksini göstəricisidir?

- $1/P$
- $1/E$
- P/E
- $(P - MC)/E$
- $P/(P - MC)$

243 Nə zaman ümumi gəlir maksimum olur?

- son hədd xərcləri artarsa
- son hədd gəliri sıfıra bərabər olduqda
- ümumi xərclər minimum olduqda
- ümumi xərclər maksimum olduqda
- orta gəlir azaldıqda

244 Firmanın məhsulunun sahədə xüsusi çəkisi haqqında verilənlər əsasında hesablamaq olar:

- amortizasiya normasını
- Herfindal-Hirşman indeksini
- firma məhsulunun son hədd faydalılığını
- son hədd əvəzləmə normasını
- Lerner indeksini

245 Məhsulun differenzişdirməkdə əsas məqsəd nədən ibarətdir?

- məhsulun diferensiallaşdırılması hər bir məqsəd güdmür
- oxşar məhsullar sırasında firmanın məhsulunun verilməsi
- firmanın məhsul istehalının həçminin artırılması
- firmanın məhsulunun kefiyyətini yaxşılaşdırılması
- məhsul istehsalına cəkilən xərclərin azaldılması

246 Təkmil rəqabətin şərti deyil:

- qiymətlərə təsir etmənin mümkünsüzlüyü
- əmtəələrin differensiasiyası
- çoxlu miqdarda sərbəst istehsalçılar
- çoxlu miqdarda sərbəst istehlakçılar
- sahəyə girişin və aradan çıxışın azadlığı

247 Heç biri əmtəənin bazar qiymətinə təsir edə bilməyən eyni məhsul istehsal edən çoxsaylı firmaların bazar quruluşu, bu:

- duopoliya
- təkmil rəqabət
- inhisar
- inhisarçı rəqabət
- oliqopoliya

248 Hansı bazar quruluşunda firmalar sərbəst olaraq sahəyə daxil ola və oradan çıxış biləcəklər?

- duopoliya
- təkmil rəqabət
- inhisar
- oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət

249 Təkmil rəqabət əlamətlərinə aid olmayanları göstərin:

- istehsal resurslarının mobilliyi
- qiymət diskriminasiyası
- iştirakçıların çoxluğu
- hər bir rəqibin qərar qəbul etmək azadlığı

- rəqib tərəflərin hər birinin tələb, təklif və qiymət haqqında informasiyalaşması

250 Təkmil rəqabətli firma mənfəəti maksimumlaşdırır, əgər:

- orta gəlir orta xərclərə bərabər olarsa
 son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olarsa
 əmtənin qiyməti orta dəyişən xərclərə bərabər olarsa
 firmanın təkcə mühasibat mənfəəti deyil, iqtisadi mənfəəti də olarsa
 qiymət orta xərclərə bərabər olarsa

251 İstehsal səmərəliliyi təxmin edir:

- alıcıların bütün tələbatları ən yaxşı halda ödənilir
 cəmiyyət üçün zəruri olan hər bir əmtəə ən aşağı xərclərlə ilə istehsal olunur
 cəmiyyətin resursları elə bölünüb ki, hansı ki, ictimai tələbatların ödənilməsini maksimallaşdırır
 bütün firmalar tarazılı vəziyyətdə olur
 bütün firmalar iqtisadi mənfəət alır

252 Təkmil rəqabətli bazarda iqtisadi mənfəət:

- daima yeri var
 uzunmüddətli dövr ərzində ola bilməz
 mühasibat mənfəəti ilə üst-üstə düşür
 əgər ümumi xərclər firmanın ümumi gəlirindən çox olarsa ola bilər
 əgər son hədd gəliri son hədd xərclərindən çox olarsa ola bilər

253 Bazarda təkmil rəqabət şərtləri o vaxt yerinə yetirilir ki;

- yuxarıda göstərilən bütün şərtlər yerinə yetirilməlidir
 firmalar bazar qiymətlərinə təsir göstərmir
 firmalar iqtisadi mənfəət əldə edə bilmir
 istehlakçılar bazar haqqında tam informasiyaya malik deyillər
 firmalar müxtəlif əmtəələr istehsal edir

254 Bazar qiyməti ilə məhsul satışından əldə olunan pulla onun istehsalına çəkilən son hədd xərclərinin məbləği arasındı fərq:

- dəyişən xərclərdir
 istehsalçının əlavə gəliridir
 iqtisadi mənfəətdir
 mühasibat mənfəətdir
 sabit xərclərdir

255 Təkmil rəqabətin üstünlüklərinə nə aid deyil?

- Özünütənzimləmə qabiliyyəti
 Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin üstünlüklərinə aiddir
 İstehsal səmərəliliyi təmin edilir
 Resursların bölgüsünün səmərəliliyi təmin edilir
 Sahibkar fəallığı inkişaf etdirir

256 Təkmil rəqabətin çatışmazlıqlarına nə aid deyil?

- Ona bazar qeyri-müəyyənliyi və risk xasdır
 Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin çatışmazlıqlarına aiddir

- İnsanlar arasında əmlak qeyri-bərabərliyinin təzahürünə aparır
- İnhisarların yaranma tendensiyasını doğurur
- Məhsulun differensiasiyasını nəzərdə tutmur

257 Özü qiymət siyasəti aparmayan, yalnız bazar qiymətlərinə uyğunlaşan firma belə adlanır.

- oliqopsoniya
- təkml rəqabətli firma
- inhisar
- oliqopoliya
- monopsoniya

258 Tarazlıq qiyməti uzunmüddətli orta istehsal xərclərinə bərabər olduqda və firma iqtisadi mənfəətin sıfıra bərabər olduğu həcmdə məhsul buraxılışı həyata keçirdikdə bazarın belə halı necə adlanır?

- mənfəətin maksimumlaşması nöqtəsi
- sahənin uzunmüddətli tarazlığı
- firma qısamüddətli tarazlığı
- itkisizlik nöqtəsi
- bağlanma nöqtəsi

259 Allaktiv səmərəlilik nədir?

- alıcıların bütün tələbatları yüksək səviyyədə ödənilir
- resursların optimal bölgüsü
- cəmiyyətə zəruri olan hər bir əmtəə ən az xərclərlə istehsal olunur
- bütün tarazlı vəziyyətidədir
- bütün firmalar iqtisadi mənfəət əldə edirlər

260 Təkml rəqabətli sahədə tarazlıq qərarlaşır, əgər:

- orta xərclər son hədd xərclərinə bərabər olarsa
- qiymət minimal orta xərclər səviyyəsində olarsa
- firmanın son hədd gəliri orta gəlirdən yüksək olarsa
- firma iqtisadi mənfəət əldə edərsə
- orta xərclər son hədd xərclərinədən yüksək olarsa

261 Təkml rəqabətli firma üçün qısamüddətli dövrdə əmtəənin qiyməti bərabərdir:

- sabit xərclər
- son hədd gəlirinə və orta gəlirə
- orta xərclərə
- son hədd xərclərinə
- orta xərclər + iqtisadi mənfəət

262 Orta dəyişən xərclərin əyrisinin ən aşağısında yerləşən nöqtə adlanır:

- düzgün cavab yoxdur
- firmanın bağlanması nöqtəsi
- uzunmüddətli dövrdə firmanın tarazlıq nöqtəsi
- qısamüddətli firmanın tarazlıq nöqtəsi
- zərərsizlik nöqtəsi

263 Təkml rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma üçün səciyyəvi olanı göstərin.

- doğru cavab yoxdur
- onun məhsuluna tələb mütləq şəkildə elastikdir
- firma sahə bazarının hissəsinə nəzarət edir
- firma iqtisadi mənfəət əldə edə bilmir
- bütün firmalar eyni rəqabət metodlarından istifadə edir

264 Qısamüddətli dövrdə təkmil rəqabət bazarı üçün doğrudur.

- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmir
- bazar qiymətinin dəyişməsi ilə firmalar istehsalın həcmi dəyişirlər
- bazar tələbinin kəmiyyəti sabitdər və qiymətdən asılı deyil
- tələbitn qiymətə görə elastikliyi sifira bərabərdir.
- tələbdən heç bir dəyişiklik mümkün deyil

265 Təkmil rəqabət bazarında bazar tələbinin artması nəticəsində qiymətlər yüksəlsə:

- doğru cavab yoxdur
- bazara yeni firmaların axını nəzərə çarpır
- əmtəə qıtlığı yaranır
- firmaların arasında rəqabət güclənir
- firmalar iqtisadi mənfəət ala bilmir

266 Firma mənfəəti maksimallaşdırır, əgər:

- son hədd gəliri son hədd xərclərindən aşağıdırsa
- istehsal amilinin yaratdığı son hədd məhsulunun dəyəri həmin istehsal amilinin qiymətinə bərabədirsə
- istehsal amilinin yaratdığı son hədd məhsulunun dəyəri həmin istehsal amilinin qiymətindən yüksəkdirsə
- istehsal amilinin yaratdığı son hədd məhsulunun dəyəri həmin istehsal amilinin qiymətindən aşağıdırsa
- son hədd gəliri son hədd xərclərindən yüksəkdirsə

267 Əgər təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma öz məhsulunun təklifini azalırsa, onda bu:

- bazarda əmtəə artıqlığına səbəb olar
- bazara heç bir təsir göstərməz
- əmtəənin bazar qiymətinin azalmasına səbəb olar
- əmtəənin bazar qiymətinin yüksəlməsinə səbəb olan
- bazarda əmtəə defisitinə səbəb olar

268 Qiymətin minimum orta xərclərə bərabər olduğu nöqtə necə adlanır?

- qiymət orta minimal xərclərə bərabər ola bilməz
- itkisizlik nöqtəsi
- firmanın bağlanma nöqtəsi
- tarazlıq nöqtəsi
- mənfəətin maksimallaşdırılması nöqtəsi

269 Təkmil rəqabətli bazarda firmanın mənfəət əldə etməsi və ya itkiləri olması nədən asılıdır.

- firmanın son hədd xərclərinin kəmiyyətindən
- bazar qiyməti ilə firmanın orta xərcləri arasındakı nisbətdən
- sadə də firmaların sayından
- bazarda qoyulan qiymətlərdən
- firmanın ümumi xərclərinin kəmiyyətindən

270 Sabit xərcəli sahənin uzunmüddətli təklif əyrisi hansı şəkildə olacaq?

- koordinatların başlanğıcından çıxan düz xətt
- üfüqi xətt
- artan əyri
- azalan əyri
- şaquli xətt

271 Artan xərcəli sahənin uzunmüddətli təklif əyrisi hansı şəkildə olacaq?

- koordinatların başlanğıcından çıxan düz xətt
- artan əyri
- üfüqi xətt
- azalan əyri
- şaquli xətt

272 Azalan xərcəli sahənin uzunmüddətli təklif əyrisi hansı şəkildə olacaq?

- koordinatın əvvəlindən çıxan düz xətt
- azalan əyri
- üfüqi xətt
- artan əyri
- şaquli xətt

273 Ehtiyatların optimal bölgüsü nə vaxt təmin olunur.

- bazar qiyməti məhsul istehsalının son hədd xərclərindən aşağı olduqda
- məhsul istehsalının son hədd xərcləri onun bazar qiymətinə bərabər olduqda
- bütün firmalar mənfəət əldə etdikdə
- bütün firmalar tarazlı vəziyyətdə olduqda
- alıcıların bütün tələbatları yüksək səviyyədə ödənildikdə

274 Ehtiyatların optimal bölgüsünü əks etdirən ifadəni göstərin.

- $MC=P$
- $MC=AC$
- $MC < MR$
- $MC < MP$
- $P < MC$

275 Təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi hansı görünüşdə olur?

- qırıq xətt
- üfüqi xətt
- mənfəi meyilli
- müsbət meyilli
- şaquli xətt

276 Aşağıdakı bazarlardan hansı daha çox təkmil rəqabət şərtlərinə uyğundur?

- dəbli geyimlər
- firmaların səhmləri və istiqrazları
- polad
- bərbər xidməti
- avtomobil

277 Uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabətli sahədə təklif əyrisi:

- bütün cavablar doğrudur
- müsbət meyilli
- şaquli xətt
- üfüqi xətt
- mənfi meyilli

278 Əgər əmtənin qiyməti orta dəyişən xərclərdən aşağı olarsa mənəfəti maksimallaşdırmaq üçün firma nə etməlidir?

- düzgün cavab yoxdur
- həmin əmtənin istehsalını dayandırılmalı
- həmin əmtənin istehsalını artırılmalı
- həmin əmtənin istehsalını azaltılmalı
- həmin əmtənin istehsalını olduğu kimi saxlamalı

279 Təkmil rəqabətli firmanın ümumi gəlir əyrisi necə olur?

- düz şaquli
- koordinatın başlanğıcından çıxan müsbət meyilli xətt
- mənfi meyilli əyri
- müsbət meyilli əyri
- əmtənin qiyməti ilə üst-üstə düşən düz üfüqi

280 Əgər firma məhsulun qiyməti son hədd gəlirindən çoxdursa, son hədd gəliri isə son hədd xərclərindən çoxdursa mənəfəti maksimallaşdırmaq üçün firma nə etməlidir?

- hər şeyi olduğu kimi saxlamaq
- qiyməti aşağı salmalı və istehsalı çoxaltılmalı
- qiyməti aşağı salmalı və istehsalı azaltılmalı
- qiyməti yüksəltməli
- istehsalı azaltılmalı

281 Təkmil rəqabətli tarazlıq şəraitində son hədd xərcləri əmtənin qiymətinə bərabərdir, ona görə ki

- son hədd xərcləri qrafiki mövcud deyil
- son hədd gəlirin qrafiki üfüdür
- tələb qrafiki üfüdür
- son hədd gəliri qrafiki şaqulidir
- tələb qrafiki şaqulidir

282 Mənəfəti maksimumlaşdıran rəqabət qabiliyyətli firma qısamüddətli dövrdə istehsalı davam etdirməyəcək, əgər:

- orta dəyişən və orta sabit xərclər bərabər olarsa
- məhsulun qiyməti orta dəyişən xərclər minimumundan aşağı olarsa
- məhsulun qiyməti orta xərclərdən aşağı olarsa
- orta sabit xərclər məhsulun qiymətindən yüksək olarsa
- məhsulun qiyməti son hədd xərclərindən aşağı olarsa

283 Əgər əmtənin qiyməti onun istehsalına çəkilən orta xərcləri ödəmək üçün kifayət deyilsə, firma:

- əmtənin qiymətini artırılmalı
- qiymətin son hədd xərclərinə bərabər və orta dəyişən xərclərdən çox olduğu səviyyədə istehsalı davam etdirməli
- istehsalı dayandırılmalı
- yeni texnologiyaya keçməli

- qiymət bütün orta xərcləri örtənəcən istehsalı davam etdirməli

284 Təkmil rəqabətli firmanın təklif əyrisi qısamüddətli dövrdə ibarətdir:

- son hədd xərcləri əyrisinin azalan hissəsidir
 orta dəyişən xərclər əyrisindən yuxarıda yerləşən son hədd xərcləri əyrisinin bir hissəsidir
 son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta dəyişən xərclər əyrisinin bir hissəsidir
 son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta xərclər əyrisinin bir hissəsidir
 son hədd xərcləri əyrisinin artan hissəsidir

285 Əgər təkmil rəqabətli bazarda bazar tələbinin artması nəticəsində əmtəənin qiyməti yüksəlsə, əmin olmaq olar ki:

- doğru cavab yoxdur
 təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının artması ilə nəticələnməkdir
 təklifin artması nəticəsində qiymət ilkin səviyyəsinə qədər aşağı düşər
 təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə nəticələnməkdir
 sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə qiymət ilkin səviyyəsinə enəcəkdir

286 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- təkmil rəqabətli sahələr müasir iqtisadiyyatda geniş yayılmışdır
 Təkmil rəqabət şəraitində ayrılıqda götürülmüş alıcı tələbə təsir etmir
 Təkmil rəqabət şəraitində ayrılıqda götürülmüş istehsalçı təklifə təsir edə bilər
 Təkmil rəqabətli sahədə əmtəə nişanları olur
 Sahəyə eyni cür resurslardan istifadə edən firmalar daxildir

287 Məhsulun bazar qiyməti azalarsa, təkmil rəqabət bazasında fəaliyyət göstərən firma

- öz məhsulunda qiymətin dəyişməz qalmasına çalışır
 daha aşağı səviyyədə son hədd gəliri əldə edə bilər
 Öz məhsulunun təklifini artırır
 daha çox həcmdə məhsul satar
 bazar qiymətindən yüksək qiymətə satış həyata keçirər

288 Təkmil rəqabətli sahənin tələb əyrisi necə olur?

- doğru cavab yoxdur
 mənfi mailliyə malikdir
 şaquli xətt
 üfüqi xətt
 müsbət mailliyə malikdir

289 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Təkmil rəqabətli firmanın orta gəliri onun son hədd gəliri ilə üst-üstə düşür
 Təkmil rəqabət şəraitində resurslar səmərəli bölünür
 Təkmil rəqabət istehsal səmərəliliyini təmin edir
 Son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olanda təkmil rəqabətli firma mənfəətini maksimallaşdırır
 Təkmil rəqabətli sahənin firmaları uzunmüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə etmirlər

290 Əgər mağazanın sahibi çörəyin qiymətini qaldırmaq qərarına gəlsə, yerdə qalan mağazalarda qiymət əvvəlki kimi qalırsa, onda nəticədə:

- bazarda çörəyin təklifi artar

- mağazanın çörək satışından gəliri aşağı düşər
- mağazanın çörək satışında gəliri artar
- mağazanın çörək satışından gəliri dəyişməz
- digər mağazalarda çörəyə tələb azalar

291 Əgər buğda yetişdirən fermerlərdən biri öz məhsulunu bazar qiymətindən aşağı qiymətlərə satmağa başlayarsa, onda bu:

- qarğıdalının bazar qiymətini aşağı salar
- bazar qiymətlərinə təsir etməz
- qarğıdalının bazar qiymətini qaldırar
- buğdanın bazar qiymətini qaldırar
- buğdanın bazar qiymətini aşağı salar

292 Əgər qiymət minimum orta xərclərdən aşağı, lakin minimum orta dəyişən xərclərdən yüksək olarsa firmanın davranışı necə olar?

- mənfəəti azaldır
- itkiləri minimallaşdırır
- mənfəəti maksimallaşdırar
- istehsalı dayandırır
- xərcləri artırır

293 Təkmil rəqabətli bazarda qısamüddətli tarazlıq yaranması şərti nədir?

- təkmil rəqabətli bazarda qısamüddətli tarazlıq mümkün deyil
- məhsulun qiyməti son hədd xərclərinə bərabər olduqda
- bütün firmalar iqtisadi mənfəət əldə edir.
- sahədə minimum sayda firma qalarsa
- qiymət səviyyəsi maksimum olarsa

294 Uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabətli firmanın davranışı nə ilə səciyyələnir?\

- göstərilənlərdən hər birində
- bütün göstərilənlərdə
- uzunmüddətli orta xərclər bazar qiymətlərini üstələməməlidir
- firma bütün istehsal amillərini dəyişmək imkanına malikdir
- firma sahədən çıxıb bilər

295 Təkmil rəqabətli firmanın təklif əyrisi hansı əyridir.

- son hədd xərcləri əyrisinin azalan hissəsində
- son hədd xərcləri əyrisinin orta xərclər əyrisi ilə kəsişmə nöqtəsindən yuxarıda yerləşən hissəsi
- üfüqi düz xətt
- şaquli düz xətt
- orta xərclər əyrisinin son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən hissəsi

296 Təkmil rəqabətli sahəsinin qısamüddətli bazar təklifi əyrisi necə olmalıdır?

- azalan əyri
- ayrı-ayrı firmaların qısa müddətli təklif əyrilərinin cəmi
- son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta xərclər əyrisinin hissəsi
- üfüqi düz xətt
- şaquli düz xətt

297 İstehsal inhisarçılığı nədir?

- hansısa bir əmtəənin ancaq iri müəssisələrdə istehsal olunması
- müəyyən növ məhsul istehsalının əsas hissəsinin bir istehsalçının əlində cəmlənməsidir;
- əmtəə və xidmətlərin əlverişli istehsal şəraitidir
- dövlət tərəfindən təmin edilən əmtəə satışına əlverişli şəraitdir
- istehsalçı müəssisələrin birləşməsidir;

298 Təbii inhisar:

- rəqabət nəticəsində yaranan inhisar
- nadir və sərbəst təkrar istehsal oluna bilməyən elementlərin sahibi olan istehsal
- əlverişli istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı
- əlverişsiz istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı
- istehsalın həcmi razılaşdıran müəssisələr birliyi

299 Azərbaycan Respublikasında Antiinhisar qanunvericiliyinə uyğun olaraq hansı müəssisələr inhisar hesab olunur?

- istehsalın 50% -ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə
- satışın 35 % ni öz əlində cəmləşdirən iki müəssisə
- istehsalın 70% ni öz əlində cəmləşdirən müəssisə
- satışın 20% ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə
- satışın 50% ni öz əlində cəmləşdirən iki müəssisə

300 Mütləq inhisar meydana gələ bilər, əgər:

- sadalanan hallardan heç birində
- inhisarın buraxdığı əmtəənin əvəzediciləri yoxdursa
- bazarda həcmi görə böyük inhisar firması fəaliyyət göstərsə
- inhisarçı firmanın əmtəəsi böyük tələbə malikdirsə
- inhisarçı firma tarazlı qiymətdən aşağı xərclərlə istehsal etirsə

301 İlk Antiinhisar qanunu qəbul edilmişdir:

- Danimarkada 1937 ci ildə
- Kanadada 1889 cu ildə
- ABŞ -da 1990 cı ildə
- ABŞ -da 1914 cü ildə
- Belçikada 1935 ci ildə

302 Hər bir məhsul vahidini eyni qiymətə satan inhisar, bu:

- oliqopoliyadır
- sadə inhisardır
- təbii inhisardır
- dövlət inhisarıdır
- mənopsoniyadır

303 İqtisadiyyatda inhisarçı tendensiyalar nə vaxt xüsusilə güclənmişdi?

- hazırkı dövrdə
- XIX və XX əsrlərin hüdudunda
- XVIII əsrdə
- XIX əsrin birinci yarısında

- XX əsrin ikinci yarısında

304 Əvəzedicisi olmayan əmtənin sahədə vahid istehsalçısı, bu:

- duopoliya
 inhisar
 oliqopoliya
 təkml rəqabətli firma
 monopsoniya

305 Yüksək inhisarçı mənfəət götürmək məqsədilə müvazinətli qiymətdən yuxarı və ya aşağı xüsusi bazar qiymətinin müəyyənləşdirilməsi adlanır:

- sərbəst qiymət
 inhisarçı qiyməti
 alıcı qiyməti
 satıcı qiyməti
 sövdələşmə qiyməti

306 Anti-inhisar Şerman qanunu harada və nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- 1937-ci ildə Danimarkada
 1890-cı ildə ABŞ-da
 1889-cu ildə Kanadada
 1914-cü ildə ABŞ-da
 1935-ci ildə Belçikada

307 İnhisarçı firmanın davranışına xarakterik olan odur ki, o, cəhd edir:

- alıcı tələbinə uyğun əmtəni istehsal etsin
 az məhsul istehsal etməyə və ona yüksək qiymət müəyyən etməyə
 çox məhsul istehsal etməyə və ona mümkün olan aşağı qiymət müəyyən etməyə
 istehsalın elə həcmi seçir, $MR=P$ olsun
 son hədd xərclərinə müvafiq olan qiyməti müəyyən etməyə

308 Mənfəəti maksimallaşdırmaq üçün inhisarçı firma istehsalın elə həcmi seçməyə çalışır ki, orada:

- son hədd xərcləri minimal olsun
 son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olsun
 son hədd xərcləri məhsulun qiymətinə bərabər olsun
 son hədd xərcləri ümumi xərclərə bərabər olsun
 son hədd gəliri orta xərclərə bərabər olsun

309 Qiymət diskriminasiyası, bu:

- qiymətlərin daimi artımı
 eyni məhsulun müxtəlif qiymətlərlə müxtəlif alıcılara satışdır
 daha keyfiyyətli əmtəyə qiymət artımıdır
 işçiyə onun milliyyətindən və cinsindən asılı olaraq əməkhaqqının müxtəlifliyi
 istehlak əmtələrinə yüksək qiymətin təyin edilməsi

310 İkinci növ qiymət diskriminasiyası o deməkdir ki;

- qiymətlər əmtənin keyfiyyətindən asılı olaraq dəyişir
 qiymətlər alınan əmtənin miqdarından asılı olaraq fərqlənir

- əmtənin müxtəlif hissələri müxtəlif alıcılara müxtəlif qiymətə satılır
- alıcıların müxtəlif kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verilir
- qiymətlər tələbin elastiklik qiymətindən asılı olaraq dəyişir

311 Üçüncü növ qiymət diskriminasiyası nə deməkdir?

- kefiyyətindən asılı olaraq əmtələrin qiymətləri fərqləndirilir
- bəzi alıcılar qrupuna qiymət güzəştləri tətbiq olunur
- müxtəlif alıcılara müxtəlif əmtəə vahidləri müxtəlif qiymətə satılır
- alınan əmtələrin sayından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir
- tələbi qiymət elastikliyinə asılı olaraq qiymətlər dəyişdirilir

312 Birinci növ qiymət diskriminasiyası nə deməkdir?

- kefiyyətindən asılı olaraq əmtələrin qiymətləri fərqləndirilir
- müxtəlif alıcılara müxtəlif əmtəə vahidləri müxtəlif qiymətə satılır
- alınan əmtələrin sayından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir
- bəzi alıcılar qrupuna qiymət güzəştləri tətbiq olunur
- tələbi qiymət elastikliyinə asılı olaraq qiymətlər dəyişdirilir

313 Bazarın inhisarlaşması zamanı rifahın xalis itkiləri aşağıdakında təzahür edir:

- inhisarçılığın təklifi mütləq qeyri, elastiklidir
- inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən aşağıdır
- inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən yüksəkdir
- inhisarlaşdırma məhsul qıtlığının yaratmasını şərtləndirir
- inhisarlaşdırma məhsul artıqlığının yaratmasını şərtləndirir

314 İnhisarın səciyyəvi xüsusiyyətlərinə aid deyildir?

- digər firmaların bazara girişinə mane olmaq imkanlarının olması
- bütün resursların tam mobilliyi
- istehsalın əksər hissəsinin bir firmada təmərküzləşməsi
- bazar qiymətinə təsir göstərmək imkanı
- inhisar mənfəətini mənimsəmək

315 İnhisar şəraitində qiymətlərin artması bu səbəbdən saxlanılır:

- inhisar şəraitində qiymətlərin artması heç nə ilə məhdudlanmamışdır
- alıcılıq qabiliyyətinin məhdudluğu
- resurslara qiymətlərin artması
- əmtələrin defisiti
- qiymət diskriminasiyası

316 Antiinhisar qanunvericiliyinin başlıca məqsədi:

- kiçik biznesə yardım etməkdir
- bazarda rəqabət şərtlərini saxlamaqdır
- istehlakçıların hüquqlarını qorumaqdır
- büdcəyə vergi daxilolmalarını artırmaqdır
- aşağı qiymətlərin təyin edilməsidir

317 İnhisarçı sahəyə digər firmaların girməsi yolundakı baryerlərə aid deyil:

- bütün sadalananlar sahəyə daxil olmaq üçün baryerdir

- firmanın istehsal etdiyi əmtəyə tələbin yüksək elastikliyi
- bu əmtənin istehsalına müstəsna hüquqları firmaya verən patentlər
- bu fəaliyyət növünü yalnız bir firmaya icazə verən dövlət lisenziyaları
- nadir xammal resursuna sahib olmaq

318 İnhisarın forması deyildir:

- sadalananlardan heç biri
- səhmdar cəmiyyəti
- sindikat
- trest
- konsem

319 Bütün birləşmiş firmaların öz kommertiya və istehsal müstəqilliyini itirdiyi inhisar forması, bu:

- sadalananlardan heç bir
- trestdir
- karteldir
- sindikatdır
- konsemdir

320 Müasir antiinhisar tənziqlənməsinin əsas obyektlərinə aiddir:

- qiymətləri saxlamaq məqsədilə ticarətin məhdudiyətləri
- bütün sadalananlar
- bazarın inhisarlaşması
- firmaların qovuşması
- qiymətlərlə bağlı sövdələşmələr

321 Yeni firmaların sahəyə daxil oşlması üçün maneələrə aiddir:

- firmaların razılaşdırılmış qiymət siyasəti yeritməsi
- bütün göstərilənlər
- patentlər
- miqyas effekti
- tanınmış ticarət nişanları

322 İnhisar hökmürlənlığı tullantısız texnoloqiya əsaslanan mebil istehsalı olan inhisar hansı tipə aiddir?

- monopsoniya
- açıq inhisarı
- təbii inhisar
- qapalı inhisar
- dövlət inhisar

323 Qapalı inhisar tipinə aiddir:

- düzqün cavab yoxdur
- firma məhsul satışı üzrə müstəsna hüquqa malikdir;
- əhəmiyyətli dərəcədə müsbət miqyas effekti mövcuddur;
- firma çox aşağı istehsal xərcləri ilə məhsul istehsal edir;
- firma məhsulu minimal qiymətlə satır;

324 İnhisarın mənfi xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- gəlirlərin qeyri-bərabərliyinin artması
- sadalananların hamısı inhisarların mənfi xüsusiyyətləridir
- məhsulun qiymətinin artırılması
- xammalın qiymətinin aşağı salınması
- resur bölgüsünün qeyri-səmərəliliyi

325 Əgər əmtəələr bir neçə firma tərəfindən istehsal olunursa, hansı şəraitdə inhisar onlardan daha aşağı xərclərlə istehsal edə biləcək?

- duopoliya
- təbii inhisar
- sadə inhisar
- oliqopoliya
- monopsopiya

326 Mənfəəti maksimumlaşdıran inhisar, öz əmtəəsinə qiyməti aşağı salacaq, əgər:

- son hədd gəliri son hədd xərclərindən aşağıdırsa
- son hədd gəliri son hədd xərclərindən çoxdursa
- orta xərclər aşağı düşürsə
- reklama xərclər artırsa
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabərdirsə

327 Təbii inhisar üçün xarakterik deyil:

- bütün sadalananlar təbii inhisarlar üçün xarakterikdir
- onun məhsuluna aşağı tələb
- yüksək ilkin kapital qoyuluşu
- yüksək sabit xərclər
- aşağı son hədd xərcləri

328 İnhisarçı firmanın tarazlığını hansı şərt əks etdirir?

- $AC=MP$
- $MC=MR$
- $MC=MR=P$
- MC
- $AC=MC$

329 Təbii inhisar dövlət tərəfindən tənzimlənməlidir, çünki əks halda:

- firma itkilərlə üzləşəcək
- təklif optimal həcmdən az olacaq
- ehtiyatların soyğunçuluqla istifadəsi boş verə bilər
- başqa firmalar sahəyə daxil ola bilməyəcək
- məhsul artıqlığı baş verəcək

330 İstehsal həcmünün artması ilə inhisar üçün qaçılmazdır:

- onun məhsullarının qiymətinin yüksəlməsi
- onun son hədd gəlirinin azalması
- onun mənfəətinin artması
- onun ümumi gəlirlərinin azalması
- onun son hədd xərclərinin azalması

331 İnhisarçı firma qiymət diskriminasiyası həyata keçirərsə:

- doğru cavab yoxdur
- firmanın gəliri vahid qiymətə satıldığından çox olar
- bazarda əmtəə qıtlığı yaranar
- topdansatış alıqları üstünlük əldə edər
- onun istehsalının həcmi azalar

332 Hansı rəqabət strukturu şəraitində firma uzunmüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edir?

- Oliqopsoniya
- İnhisar
- Təkmil rəqabət
- İnhisarçı rəqabət
- Oliqopoliya

333 İnhisarçı bazarda tarazlıq şəraitində:

- əmtəələr təkmil rəqabət şəraitində olan qiymətlərə satılır
- əmtəələr son hədd xərclərindən yüksək qiymətə satılır
- əmtəələr son hədd xərclərinə bərabər qiymətə satılır
- əmtəələr son hədd gəlirlərinə bərabər qiymətə satılır
- əmtəələr orta xərclərə bərabər qiymətə satılır

334 İnhisarçı firmanın davranışı üçün səciyyəvi olan:

- inhisar mənfəətin maksimumlaşdırılmasında maraqlı deyil
- inhisar maksimum mənfəəti təmin edən qiymət və istehsal həcmi seçir
- inhisar həmişə differensiallaşdırılmış məhsul buraxır
- inhisar həmişə istehsal xərclərinin minimum səviyyəyə qədər azaltmağa çalışır
- inhisar həmişə yalnız istehsal həcmi seçir və qiymətə təsir edə bilmir

335 İstehsal kvotası uğrunda mübarizə inhisarın belə formaları üçün səciyyəvidir:

- sindikat və trest
- sindikat və kartel
- kartel və trest
- trest və konsem
- konsem və kartel

336 Təbii inhisara misal ola bilər:

- bütün göstərilən nümunələr təbii inhisara uyğundur
- şəhər metropoliteni
- İBM şirkəti
- OPEK təşkilatı
- "Respublika" Bankı

337 Hansı sahədə inhisar ictimai mənafeələrə cavab verə bilməz?

- qaz təchizatı
- yeyinti sənayesində
- enerji təchizatı
- poçt rabitəsi
- su təchizatı

338 Deyilənlərdən hansı inhisarın rəqabət mübarizəsi aparmaq metodlarına aid deyil?

- Rəqibləri işçi götürmək imkanından məhrum etmək üçün həmkarlar ittifaqları ilə razılaşmaq
- Sadalananların hamısı aiddir
- Planlı şəkildə qiymətlərin aşağı salınması
- Rəqibləri hazır məhsullarını satmaq imkanından məhrum etmək
- Rəqibləri xammal və material almaq imkanından məhrum etmək

339 Hansı deyim doğru deyil?

- Rəqabət mahiyyət etibarilə mütərəqqidir
- İnhisar heç vaxt qiyməti endirmir
- Təkmil rəqabət qeyri-təkmildən daha səmərəlidir
- İnhisar alıcının seçim azadlığını məhdudlaşdırır
- Oligopolıya qeyri-təkmil rəqabət növüdür

340 Antiinhisar tənzimləməsi tədbirlərinə aid deyil:

- sadalananların hamısı inzibati-hüquqi tənzimləmə tədbirlərinə aiddir.
- qiymət diskriminasiyası həyata keçirən ticarətçilərin cəzalandırılması
- hər hansı sahədə inhisarların qadağan edilməsi
- mövcud inhisarçı birləşmələrin buraxılması
- inhisarların bir sıra müstəqil istehsallara bölünməsi

341 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Bazar hakimiyyəti firmanın qiymətə təsir dərəcəsi ilə müəyyən edilir
- Əvəzləyici əmtəə istehsalının həvəsləndirilməsi inzibati-iqtisadi antiinhisar tənzimləməsi metodudur
- Qiymət və qeyri-qiymət rəqabət metodları mövcuddur
- Antiinhisar Kleyton qanunu 1914-cü ildə qəbul olunmuşdur
- Rəqabət zəif müəssisələrin ləğv edilməsinə rəvac verir

342 Aşağıda göstərilənlərdən hansı düzgün deyil:

- inhisarlar öz əmtəə istehsalına can atır və qiymət təyin etmək istəyirlər
- inhisar həmişə mənfəət əldə edir.
- inhisarlar üçün qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında heç bir fərq yoxdur
- eyni əmtəənin müxtəlif qiymətlərlə satışı qiymət diskriminasiyası adlanır
- inhisar şəraitində firma və sahə anlayışı eynidir

343 Təbii inhisarın:

- iqtisadi mənfəət olmur
- son hədd xərclər aşağıdır
- yüksək mənfəəti ola bilməz
- $MC = MR$ nöqtəsində tarazlıq qərarlaşmır
- son hədd gəliri məhsulun qiymətinə bərabərdir

344 İnhisarçı firmanın təklif əyrisi hansı şəkildə olur?

- şaquli əyrisi
- inhisarçı firmanın öz təklif əyrisi yoxdur
- yüksələn əyri
- enən əyri
- üfüqi xətt

345 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğru deyildir:

- bütün təsdiqlər səhfidir
- inhisar üçün tələb əyrisi həmişə üfüqidir
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olanda inhisar öz gəlirini maksimallaşdırır
- dövlət tərəfindən təbii inhisarlara nəzarət zəruridir
- bütün təsdiqlər doğrudur

346 İnhisarçı firma üçün tələb qrafiki və son hədd gəliri qrafiki necə yerləşmişlər?

- qrafiklər paraleldir
- tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən yuxarıdan keçir
- tarazlıq nöqtəsində kəsişirlər
- üst üstə düşür
- tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən aşağıda keçir

347 İnhisarçı firmanın son hədd xərcləri adətən məhsulun qiymətindən aşağı olur, ona görə ki;

- əmtənin qiyməti maksimaldır
- qiymət son hədd gəlirindən yuxarıdır
- qiymət son hədd gəlirindən aşağıdır
- son hədd xərcləri orta xərclərdən aşağıdır
- son hədd xərcləri orta xərclərdən çoxdur

348 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğrudur:

- inhisarlar qiymətin aşağı düşməsinə can atır
- inhisar ümumi mənfəətini qiymət diskriminasiyanı tətbiq etməklə artırma bilər
- inhisar həmişə istehsal üçün qiymət üzrə elastik olan əmtəni seçir
- inhisar özünün yüksək səmərəliliyi müqabilində yüksək mənfəət əldə edir
- tələb əyrisi inhisar üçün həmişə üfüqidir

349 İnhisarçı firma məhsulu bir neçə müəssisədə istehsal edirsə, hər müəssisənin buraxılış həcminin müəyyənləşdirmək üçün, o aşağıdakı prinsipi rəhbər tutmalıdır

- bazar mexanizminə müdaxilə etməmək
- hər bir müəssisədə son hədd gəliri ilə son hədd xərclərinin bərabərliyi
- buraxılışı müəssisələr arasında bərabər bölməli
- hər bir müəssisədə son hədd xərclərinin bazar qiymətlərinə bərabərliyi
- bütün müəssisələr üçün orta uzunmüddətli istehsal xərclərinin bərabərliyi

350 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnhisarçı firma öz mənfəətini maksimallaşdırmağa çalışır
- İnhisar şəraitində resurslar səmərəli bölünür
- İnhisarçı firmanın tələb əyrisi son hədd gəliri əyrisindən yuxarıda yerləşir
- İnhisarçı firmanın tələb əyrisi mənfəət maillikli olur
- İnhisar şəraitində «firma» və «sahə» anlayışları eynidir

351 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- İnhisarçı qiymət adətən inhisarçı firmanın son hədd gəlirindən aşağı olur
- İnhisar şəraitində istehsal səmərəliliyinə çatılmır
- İnhisar şəraitində ictimai səmərəliliyə çatılır
- Təbii inhisarların dövlət tərəfindən tənzimlənməsinə ehtiyacı yoxdur

İnhisar zərər çəkə bilməz

352 Uzunmüddətli dövrdə inhisarın istehsal miqyasını dəyişməsi qərarı nədən asılıdır ?

- göstərilənlərdən birindən
 onun uzunmüddətli orta xərcləri və bazar tələbinin kəmiyyətinin nisbətindən
 bazarda alıcıların sayından
 istehsalın son hədd xərclərinin dəyişməsindən
 son hədd və orta qəlirin nisbətindən

353 İnsanların fəaliyyətinin tənzimlənməsinin iqtisadi tədbirlərinə aid olmayanı göstərin

- mənfəət norması hədlərinin təyin edilməsi
 bazarların bölünməsi haqqında razılaşmaların qadağan edilməsi
 tavan qiymətlərinin müəyyənləşdirilməsi
 məhsullara vergi qoyma
 yüksək gəlirlərə vergi qoyma

354 Təkmil və inhisarçı rəqabət bazarlarının ümumi cəhəti:

- təkmil və inhisar rəqabəti üçün sadalananlar arasında ümumi cəhət yoxdur
 bazarda çoxlu alıcılar və satıcılar fəaliyyət göstərir
 müxtəlif əmtəələr istehsal edir
 firma məhsuluna tələb qrafiki üfüqi xətt formasındadır
 eyni təbiətli əmtəələr istehsal edirlər

355 Müxtəlif məhsullar istehsal edərək rəqabət aparan çoxlu firmaların olduğu bazar quruluşu - bu:

- duopoliya
 inhisarçı rəqabət
 inhisar
 oliqopoliya
 təkmil rəqabət

356 İnhisarçı rəqabət təkmil rəqabətdən onunla fərqlənir ki:

- bütün sadalanan xüsusiyyətlər ilə
 əmtəələrin müxtəlifliyi mövcud olur
 sahə bazarında çoxlu firmalar mövcud olur
 nəinki bütün sahə, hətta ayrıca firma bazara nisbətən az məhsul çıxarır
 sahədə digər kapitalların gəlməsi üçün maneə yoxdur

357 İnhisar rəqabəti şəraitində qısamüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır:

- sadalanan strukturların heç biri
 inhisarlara
 oliqopoliyalara
 təkmil rəqabətli firmalara
 duopoliyalara

358 İnhisar rəqabəti şəraitində uzunmüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır:

- sadalanan strukturların heç birində
 təkmil rəqabətli firmalara
 monopoliyalara

- oliqopoliyalara
- duopoliyalara

359 Nə inhisarçı rəqabətin əlaməti deyil?

- Sadalananların hamısı inhisarçı rəqabətin əlamətləridir
- Sahəyə yeni istehsalçıların gəlməsinə yüksək maneələr
- Sahədə çoxlu firma fəaliyyət göstərir
- Firmalar differensiasiyalaşmış məhsul istehsal edirlər
- Firmanın təklifi sahənin təklif həcmi ilə müqayisədə cüzdür

360 İnhisarçı rəqabət nəzəriyyəsini kim yaratmışdır?

- A. Piqu
- E. Çemberlin
- A. Marşall
- C. Keyns
- M. Fridman

361 Qeyri-təkmil rəqabət nəzəriyyəsini kim yaratmışdır?

- V. Pareto
- C. Robinson
- E. Çemberlin
- C. Keyns
- L. Erxard

362 Məhsul differensiasiyası nədir?

- müxtəlif sahələrdə firmanın öz məhsullarının yerləşdirilməsi
- bazar hökmranlığını möhkəmləndirmək məqsədilə firmanın məhsulunun alıcının gözündə fərqləndirmək
- müxtəlif alıcılara müxtəlif əmtəə vahidlərinin müxtəlif qiymətlərlə satılması;
- alınan əmtəənin miqdarından asılı olaraq qiymətlərin dəyişməsi;
- ayrı-ayrı alıcılar kateqoriyasına qiymət imtiyazlarının verilməsi;

363 İnhisarçı rəqabət hansı bazar strukturlarının cəhətlərini özündə birləşdirir?

- inhisar və oliqopolya
- təkmil rəqabət və inhisar
- monosopiya və oliqopolya
- təkmil inhisar və oliqopsoniya
- oliqopolya və oliqopsoniya

364 İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın davranışındakı inhisar elementləri nə ilə əlaqədardır?

- bütün yuxarıda sadalananlar ilə
- məhsulun differensiasiyası ilə
- sahədə böyük sayda istehsalçılar ilə
- sahə həddlərinin olmaması ilə
- sahədə firmaların strateji qarşılıqlı təsiri ilə

365 İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın davranışı üçün səciyyəvi olmayanı göstərin.

- məhsulun həcmnin və qiymətinin maksimum mənfəətin əldə edən səviyyəsini seçirlər;
- mənfəətin maksimumlaşdırılmasına maraqlı deyillər

- həmişə fərqli məhsullar istehsal edirlər;
- öz məhsullarının reklamına böyük diqqət yetirlər;
- sahəyə giriş və çıxış kifayət qədər sərbəstdir;

366 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firma mənfəəti maksimumlaşdırır, budur:

- son hədd xərcləri minimaldır
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabərdir;
- son hədd xərcləri məhsulun qiymətinə bərabərdir;
- son həddə xərcləri ümumi sabit xərclərə bərabərdir;
- orta gəlir orta xərclərə bərabərdir;

367 İqtisad elmində inhisarçı rəqabətin araşdırılması nə zaman meydana gəlmişdir?

- XX əsrin 80-ci illərində
- XX əsrin 30-cu illərində;
- XIX əsrin sonunda ;
- XX əsrin əvvəllərində;
- XX əsrin 50-ci illərində;

368 Hal-hazırkı dövrdə rəqabətin ən geniş yayılmış tipi:

- duopoliya
- inhisarçı rəqabət
- mükəmməl rəqabət
- inhisar
- oliqopoliya

369 İnhisarçı rəqabətin üstünlüyü ondadır ki:

- qiymətlər çox aşağı səviyyədə saxlanılır
- məhsulların müxtəlifliyi istehlakçıların zövqlərini daha yaxşı reallaşdırmağa imkan yaradır
- bazar nöqtəyi-nəzərindən firmalar səmərəli məhsul həcmi istehsal edirlər
- təkml rəqabət firmalar arasında qızğın «qiymət müharibələrinə» aparır
- cəmiyyət nöqtəyi-nəzərindən resurslardan səmərəli istifadəyə səbəb olur

370 Əmtəələrin differensiallaşdırılması nəyi nəzərdə tutur?

- doğru cavab yoxdur
- rəqabət əmtəələrinin sırasında firmanın öz əmtəəsini fərqləndirməsi
- firmanın istehsal etdiyi əmtəənin konstruksiyasında dəyişiklik edilməsi
- firmanın istehsal məhsulun istehlak kefiyyətlərinin yüksəldilməsinə çalışması
- firmanın istehsal etdiyi məhsulların keçidinin genişləndirilməsi

371 Firma əmtəələrinin differensiallaşdırmasını həyata keçirir ki;

- istehlakçıların tələbatları daha dolğun ödənilsin
- öz mənfəətini artırsın
- istehlakçılara əmtəələrin seçimi imkanlarını asanlaşdırsın
- rəqabətin tələblərinə uyğunlaşsın
- dünya standartlarının tələblərinə uyğunlaşsın

372 İnhisarçı rəqabətin inhisarla oxşarlığı ondadır ki;

- sahədə iri firmalar fəaliyyət göstərir

- firmalar bazar hökmürlüğüna malikdirlər
- firmalar iqtisadi mənəfət əldə edirlər
- əmtəələrə tələbin mütləq elastikliyi mövcuddur
- firmalar sahəyə tam nəzarətedirlər

373 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar qısamüddətli dövrdə iqtisadi mənəfət əldə edərlərsə, bu o deməkdir ki, uzunmüddətli dövrdə:

- bazarda firmaların sayı azalacaq
- bazarda firmaların sayı artacaq
- onların əldə etdiyi iqtisadi mənəfət artacaq
- firmalar daha aşağı son hədd xərcləri ilə istehsal edəcəklər
- bazarda əmtəələrin qıtlığı yaranacaq

374 Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı rəqabət bazarında tarazlıqla uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabət bazarında tarazlığın oxşarlığı ondadır ki;

- bütün cavablar doğrudur
- firmalar iqtisadi mənəfət əldə etmirlər
- bazar qiymətləri son hədd xərclərinə bərabərdir
- firmalar əmtəələri eyni bir qiymətə satırlar
- bazarın bərabər paylara bölünməsi mövcuddur

375 Qeyri-təkmil rəqabət şəraitində istehsal səmərəliliyinə çatılmır, çünki:

- əmtəə alıcısının miqdarı məhduddur
- firmalar qiymətləri qaldırır və əmtəə istehsalı həcmi azaldırlar
- firmalar differensiasiya edilmiş məhsullar istehsal edirlər
- sahədə məhdud sayda istehsalçı fəaliyyət göstərir
- qiymət diskriminasiyası mövcuddur

376 Məhsul differensiallaşmasının ilkin şərti nədir?

- bazarda əmtəə qıtlığı
- istehsalçı üstünlükverimlərindəki fərqlər;
- bazarın kəmiyyəti;
- qiymətin mövsümü dəyişmələri;
- vergilərin səviyyəsi;

377 Hansı halda inhisarçı rəqabətli firma istehsalı dayandırılmalıdır?

- firma heç bir halda istehsalı dayandırmamalıdır
- əgər onun məhsulunun qiyməti orta dəyişən xərcləri ödəmir;
- əgər son hədd gəliri son hədd xərclərinə bəbədir;
- əgər onun məhsulunun qiyməti orta xərcləri ödəmir;
- əgər məhsulun qiyməti son hədd xərclərindən yüksəkdir;

378 İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın davranışındakı rəqabət elementləri nə ilə əlaqədardır?

- bütün yuxarıda göstərilənlər ilə
- sahədə istehsalçıların sayının çox olması ilə;
- sahədə istehsalçıların sayının az olması ilə;
- məhsulun differensiyası ilə;
- sahədə firmanın strateji qarşılıqlı təsiri ilə;

379 Əgər sahədə firmaların sayı artarsa, inhisarçı rəqabət bazarında firmanın vəziyyətində nə dəyişiklik baş verər?

- göstərilənlərin heç biri baş verməz
- bütün göstərilənlər baş verər;
- firmanın bazar payı azalar;
- onun məhsuluna tələbin elastikliyi yüksələr;
- onun məhsuluna tələb azalar;

380 İnhisarçı rəqabətli sahədə tarazlıq qərarlaşır, əgər:

- orta xərclər son hədd xərclərinə bərabər olarsa
- qiymət uzunmüddətli orta xərclər səviyyəsində olarsa
- orta xərclər son hədd xərclərinədən yüksək olarsa
- firmalar iqtisadi mənfəət əldə edirlərsə
- firmaların son hədd gəliri orta gəlirdən yüksək olarsa

381 İnhisarçı rəqabətin səmərəsizliyi nədə təzahür edir?

- istehsal gücləri tam istifadə edilmir;
- bütün göstərilənlərdə
- əmtəələr az miqdarda buraxılır;
- əmtəələr yüksək qiymətlərlə satılır;
- resurslar optimal üsulla bölüşdürülmür;

382 İnhisarçı rəqabət şəraitində səmərəlilik itkisi nə ilə kompensasiya edilir?

- heç nə ilə kompensasiya edilmir
- istehlakçı seçimi imkanlarının genişlənməsilə;
- daha aşağı qiymətlərlə;
- böyük istehsal həcmilərlə;
- resursların daha optimal istifadə edilməsilə;

383 Bu hallardan hansı inhisarçı rəqabətə uyğundur?

- şəhərdə bir neçə super-marketlər
- bazarda çoxlu miqdarda satıcılar nisbətən oxşar qiymətlərlə firma ayaqqabı təklif edirlər
- bazarda telekommunikasiya xidmətləri göstərən vahid firma fəaliyyət göstərir
- çoxlu miqdarda fermerlər bazarda eyni qiymətlə kartof təklif edirlər
- avtomobil şinləri bazarında bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir

384 Reklam üçün yüksək xərclər hansı rəqabət quruluşuna xasdır?

- duopolya
- inhisarçı rəqabət
- təkmil rəqabət
- oliqopolya
- inhisar

385 Əmtənin qiyməti onun istehsalının son hədd xərclərindən yüksək olur:

- əmtənin əvəzedicisi mövcuddur
- əmtə istehsalı qeyri-təkmil rəqabət şəraitində həyata keçirilir
- əmtəyə tələb elastikdir
- əmtəyə tələb qeyri-elastikdir

- əmtəə istehsalı təkmil rəqabət şəraitində həyata keçirilir

386 Hansı müddəa düzgün deyil?

- inhisarçı rəqabət şəraitində məhsulun differensiasiyası mövcuddur
- təkmil rəqabət bazarında firmalar daha çox müxtəlif əmtəələr təklif edir, nəinki inhisarçı rəqabət şəraitində
- oliqopolitiya şəraitində firma davranışının daha dəqiq modeli tələbin «sınıq» əyrisi modeli hesab olunur
- inhisarçı rəqabət şəraitində resurslardan istifadənin səmərəliliyinə nail olunmur
- oliqopolitiya və inhisar rəqabəti şəraitində istehsalın həcmi aşağı, qiymətlər isə yuxarı olur, nəinki təkmil rəqabət şəraitində

387 Təsdiq olunanlardan hansı doğrudur:

- inhisarçı rəqabətdə məhsulun differensiasiyası yoxdur
- inhisar rəqabətində istehsal səmərəliliyinə nail olunmur
- oliqopolik bazarda təkmil rəqabət şəraitindən fərqli olaraq qiymətlər daha az dayanıqlıdır
- firma inhisar rəqabəti şəraitində həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir
- oliqopolitiya şəraitində resursların səmərəli bölgüsünə nail olunur

388 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar üçün əsas rəqabət obyektı:

- firmanın reklam kompaniyaları
- bazar payı və satışın həcmi
- əmtəənin qiyməti və bazar payı
- əmtəənin keyfiyyəti və onun qiyməti
- satışın həcmi və əmtəənin keyfiyyəti

389 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnhisarçı rəqabət zamanı resursların səmərəli bölgüsünə çatılmır
- İnhisarçı rəqabət zamanı istehsal səmərəliliyinə çatılır
- İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın qısamüddətli dövrdə davranışı inhisarın davranışı ilə eynidir
- Duopolitiya – oliqopolitiyanın formasıdır
- İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın uzunmüddətli dövrdə davranışı təkmil rəqabətli firmanın davranışı ilə eynidir

390 İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın məhsuluna tələb qrafiki hansı növdədir?

- son hədd gəliri qrafiki ilə eynidir
- azalan maillidir;
- şaqulidir;
- üfüqidir;
- müsbət maillidir;

391 İnhisarçı rəqabət şəraitində firmanın məhsullarına olan tələb, inhisar məhsuluna olan tələbdən nə ilə fərqlənir?

- heç bir fərq yoxdur
- inhisarçı rəqabətli firmanın məhsuluna tələb daha elastikdir;
- inhisarçı rəqabətli firmanın məhsuluna tələb inhisar məhsuluna tələbdən aşağıdır;
- inhisarçı rəqabətli firmanın məhsuluna tələb həmişə stabildir;
- inhisarçı rəqabətli firmanın məhsuluna tələb inhisar məhsuluna tələbdən yüksəkdir;

392 İnhisarçı rəqabətli firma və inhisar üçün ümumi olanı göstərin?

- bu firmaların heç bir ümumi cəhət yoxdur
- hər iki firma üçün təklif əyrisi mövcud deyil;

- hər iki firma fərqli məhsullar istehsal edir;
- hər iki firma öz məhsuluna mütləq qeyrielsatik tələbə malikdir;
- hər iki firma həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir;

393 Təkmil rəqabət bazarda uzunmüddətli tarazlıq, inhisarçı rəqabət bazarındakı uzunmüddətli tarazlıqdan nə ilə fərqlənir?

- heç nə ilə fərqlənmir
- tarzlıq qiyməti səviyyəsində olan uzunmüddətli orta xərclər minimal deyil;
- firmalar iqtisadi mənfəət almırlar;
- tarzlıq, sahədə firmaların sayının dəyişməsi nəticəsində yaranır;
- firmanın tarazlığı optimal hesab edilir;

394 Eyni əmtəə istehsal edən yalnız iki satıcı rəqib olduğu bazar quruluşu modeli - bu:

- təkmil rəqabət
- duopoliya
- inhisar
- oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət

395 Oliqopoliya – bu:

- qiymət diskriminasiyası həyata keçirən firma
- bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi baza tipi
- müxtəlif əmtəələr istehsal edərək rəqabət aparən çoxlu firmaların bazarı
- qiymətlərə nəzarət məqsədilə istehsalın məhdudluğu haqqında müqavilə bağlamış firmalar qrupu
- bazarlarda qiymət artıran və azaldan firma

396 Firmalar arasında saziş hansı bazar quruluşunda geniş yayılmış haldır?

- bütün sadalanan hallarda
- oliqopoliya
- inhisar
- təkmil rəqabət
- inhisarçı rəqabət

397 Duopoliya aşağıdakıların hansının növüdür?

- sadalanan halların heç birinin
- oliqopoliya
- inhisar
- təkmil rəqabət
- inhisarçı rəqabət

398 «Oliqopoliya» məfhumunu ilk dəfə kim işlətmişdir:

- Con Qelbreyt
- Edvard Çemberlin
- Karl Marks
- Oqyusten Kurno
- Cohan Robinson

399 Qiymətdə liderlik modeli nə üçün xarakterikdir:

- monopsoniyalar
- oliqopoliyaya
- inhisara
- inhisarçı rəqabətə
- təkmil rəqabətə

400 Firma hansı bazar quruluşu şəraitində daha çox başqa firmaların davranışını nəzərə almalıdır:

- monopsoniya
- oliqopoliya
- təkmil rəqabət
- inhisar rəqabəti
- inhisar

401 Tələb sınıq əyrisi modeli, Kurno modeli, Bertran modeli, Ştaketberq modeli – bunların hamısı davranış modelləridir:

- monopsoniyaların
- oliqopoliyaların
- təkmil rəqabətli firmaların
- inhisarların
- inhisar rəqabəti şəraitində firmaların

402 Firmanın davranış strategiyası - budur

- bütün göstərilənlər
- rəqiblərin davranışını nəzərə almaqla qərarların qəbul edilməsi;
- bazarın payının saxlanılmasına cəht edilməsi;
- firmanın mənfəətinin bölgüsü;
- dəyişməyən qiymət siyasətinin aparılması;

403 Nə oliqopolianın səciyyəvi xüsusiyyəti deyil?

- Sadalananların hamısı oliqopolianın əlamətləridir
- Oliqopoliyalar yalnız yekcins məhsul istehsal edirlər
- Sahəyə daxil olmaq müxtəlif maneələrlə məhdudlaşdırılıb
- Oliqopolist firmanın istehsal həcmi sahənin ümumi təklif həcminə təsir edir
- Sahədə bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir

404 Oyunlar nəzəriyyəsi kim tərəfindən işlənib hazırlanmışdı?

- D.Robinson, E.Çemberlin
- D.Neyman, O.Morgenştern
- K.Marks, F.Engels
- A.Smit, D.Rikardo
- V.Pareto, L.Valras

405 Kartel nədir?

- xeyli firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazarın növü
- qiymətlər üzərində nəzarət məqsədilə istehsal həcminin məhdudluğu üzrə sazişə gəlmiş firmalar qrupu
- eyni əmtəələr istehsal edən iki rəqib firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu
- müxtəlif əmtəələr sataraq rəqabət aparan firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu
- bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar tipi

406 İstehsal edilən məhsulun xarakterindən asılı olaraq oliqopolik bazarın hansı növlərini ayırırlar?

- kooperativ və kooperativ olmayan
- xalis və differensial
- təkmil və qeyri təkmil
- açıq və bağlı
- rəqabətli və rəqabətsiz

407 Sadalanan sahələrdən hansı bir qayda olaraq oliqopolik quruluşa malikdir:

- məişət xidmətləri
- avtomobil istehsalı
- kənd təsərrüfatı
- ticarət
- ayaqqabı istehsalı

408 Oliqopolianın əlamətlərinə aşağıdakılar aid deyil:

- oliqopolist firmalar rəqabətin qeyri-qiymət metodlarına üstünlük verirlər
- oliqopolist firma başqa firmaların davranışını nəzərə almır
- sahədə bir neçə iri firmalar üstün yer tuturlar
- hər firmanın istehsal həcmi o qədər yüksəkdir ki, bütün sahənin təklifinə təsir edə bilər
- oliqopolianın məhsuluna tələb əyrisi inhisar şəraitindəki tələb əyrisinə bənzəyir

409 Sahədə fəaliyyət göstərən firmalar hansı rəqabət quruluşunda bir-birindən daha çox asılıdırlar?

- monopsoniya
- oliqopoliya
- təkmil rəqabət
- inhisar
- inhisarçı rəqabət

410 Oliqopolik sahə lider firmanın mövcudluğu ilə səciyyələnərsə, bu zaman;

- autsayder firmalarının qiyməti lider firmanın qiymətlərindən xeyli aşağı olur
- autsayder firmalar qiymətlərini lider firmanın qiymətlərinə uyğunlaşdırırlar
- autsayder firmalar mənfəət əldə etmir
- sahədə «qiymət müharibəsi» baş verir
- yalnız lider firmanın mənfəəti maksimumlaşır

411 Bertranın duopoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- firmalar kartel müqaviləsi bağlayırlar
- firma hesab edir ki, rəqibin qiyməti dəyişməzdir
- firmaların son hədd xərcləri bərabərdir
- firmaların məhsulları bircinsdir
- firma hesab edir ki, rəqibin buraxılış həcmi dəyişməzdir

412 Kurnonun duapoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- firmalar kartel müqaviləsi bağlayırlar
- firma hesab edir ki, rəqibin buraxılış həcmi dəyişməzdir
- firmaların son hədd xərcləri bərabərdir
- firmaların məhsulları bircinslidir
- firma hesab edir ki, rəqibin qiyməti dəyişməzdir

413 Sınıq tələb əyrisi əks etdirir:

- lider firmaların davranışını
- oliqopoliya zamanı qiymətlərin sabitliyini
- diopoliya davranışını
- inhisarçı rəqabət zamanı firmaların davranışını
- kartel qiymət əmələgəlməsini

414 Oyunlar nəzəriyyəsi aşağıdakı ehtimal üzərində qurulur:

- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etməirlər
- hər bir firma öz rəqiblərinə davranışının rəşional olduğunu hesab edir
- firma öz rəqiblərinin strategiyasını nəzərə almır
- hər bir firma öz sahəsində lider olmağa çalışır
- firmalar həmişə razılaşmasını rəqabətdən üstün tuturlar

415 Oliqopolianın təknil rəqabətdən fərqi ondadır ki;

- onlar arasında əhəmiyyətli fərqlər yoxdur
- sahəyə daxil olmaq üçün maneələr mövcuddur
- məhsullar differensiallaşdırılmışdır
- oliqopoliya şəraitində təknil rəqabətdə olduğundan daha çox məhsul istehsal olunur
- oliqopoliya zamanı daha aşağı qiymətlər müəyyənləşdirillir

416 Oliqopolist firmaların çatışmazlıqlarına aid deyil:

- bazar seqmentlərinin öyrənilməsində mobilliyin kiçikliyi
- iri həcmdə istehsalları həyata keçirmək imkanı
- çox iri inzibati struktur
- müəssisənin ölçüləri çox sərt amirlik idarəetmə sistemi tələb edir
- bazardakı satıcı ilə firmanın ali rəhbərliyi arasında çox böyük məsafə var

417 Xalis oliqopoliyaya gösətəilən sahələrdən hansı uyğun gəlir?

- yol texnikasının istehsalı
- polad istehsalı;
- məişət texnikasının istehsalı;
- avtomobil istehsalı;
- kompyuter istehsalı

418 Differensial oliqopoliyaya gösətəilən sahələrdən hansı uyğun gəlir?

- təbii qazın hasilatı
- məişət texnikasının istehsalı
- neft hasilatı
- polat istehsalı
- alyuminium istehsalı

419 Oliqopolikyada firmaların hansı davranış strategiyası növünü onların qarşılıqlı təsir reaksiyası üsulundan asılı olaraq müəyyənləşdirilə?

- rəqabətli və qeyri-rəqabətli;
- kooperativ və kooperativ olmayan
- açıq və bağlı
- xalis və qarışıq

- təkamil və qeyri-təkamil

420 Kartel sövdələşmələri hansı formalarda həyata keçirilə bilər?

- vahid satış təşkilatının yaradılması;
 bütün göstərilən formalarda
 vahid qiymətlərin qoyulması;
 bazarların bölgüsü;
 istehsal kvotasının qoyulması;

421 Bir firmanın istehsal həcmindən digər firmanın istehsal həcmindən funksional asılığını əks etdirən qrafik necə adlanır?

- inkişaf traektoriyası;
 firmanın reaksiya əyrisi
 firmanın tələb əyrisi;
 firmanın təklif əyrisi;
 istehsal funksiyası;

422 Kurno tarazlığına uyğun gələni göstərin?

- sahəyönümlü başqa firmalar daxil ola bilər
 rəqibin verilmiş buraxılış həcmində firmalardan heç birində buraxılış həcmi dəyişməyə stimül olmur;
 qiymət orta istehsal xərcləri səviyyəsinə düşmüşdür və onun sonrakı azalması firmaya fayda gətirmir;
 hər iki firmanın buraxılış həcmi bərabərləşir;
 firmalara kartel sazişi bağlanmaq əlverişlidir;

423 Bertrana tarazlığı nəyi göstərir?

- sahəyönümlü başqa firmalar daxil ola bilər
 qiymət orta istehsal xərcləri səviyyəsinə düşmüşdür və onun sonrakı azalması firmaya fayda gətirmir;
 rəqibin verilmiş buraxılış həcmində firmalardan heç birində buraxılış həcmi dəyişməyə stimül olmur;
 hər iki firmanın buraxılış həcmi bərabərləşir;
 firmalara kartel sazişi bağlanmaq əlverişlidir;

424 Bertrana modelinin başqa adı necədir?

- saziş modeli
 şurlu rəqabət modeli;
 sınıq tələb əyrisi modeli;
 qeyri-rəqabətli model;
 qiymət liderliyi modeli;

425 Hansı müddəa düzdür:

- inhisarçı rəqabət şəraitində eynicinsli məhsullar istehsal olunur
 əgər oliqopolist firma məhsulun istehsal həcmi və ya qiyməti dəyişsə bu rəqib firmaların mənfəətinə və satışın həcminə təsir edir
 təkamil rəqabətə nisbətən oliqopolik bazarda qiymətlər daha az sabitdir
 oliqopolist firmaların rəqabəti daha çox qiymətlə, nəinki qeyri-qiymət vasitələrlə həyata keçirilir
 inhisarçı rəqabət şəraitində firma həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir

426 Tələb əyrisinin «sınıq» şəkli oliqopolist firma üçün mütləq güman olunur:

- ki, firma öz məhsullarının qiymətini dəyişdirir
 son hədd gəliri əyrisində qırılma

- son hədd xərcləri əyrisində qırılma
- ki, əmtəənin qiyməti son hədd gəlirindən yuxarı ola bilməz
- ki, firmanın davranışı optimaldır

427 Kartel yaranması ehtimalı o zaman böyük olar ki, bu zaman:

- bütün göstərilənlər doğrudur
- firmalar istehsal xərclərinin kəmiyyətinə görə çox az fərqlənirlər
- firmaların məhsulları daha çox fərqlənir
- tələb daha yüksək tempə artır
- bazar elastikliyi daha yüksək olur

428 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Oliqopolya üçün öz aralarında razılaşma səciyyəvidir
- Ştaketberq modelinə görə oliqopolist sahədə lider firma ola bilməz
- Təklifin sınıq əyri modeli oliqopolya şəraitində bazar qiymətlərinin sabitliyini əks etdirir
- Kurno modelinə görə oliqopolist firmalar istehsal həcmi bazarda müəyyən olmuş qiymətə görə seçirlər
- Bertran modelinə görə oliqopolist firmalar qiyməti müəyyənləşdirirlər, istehsal həcmi isə bazar müəyyənləşdirir

429 Düzgün olanı göstərin?

- oliqopolyada lider firma ola bilməz
- oliqopolya firmaları davranışın kooperativ strategiyasını seçərsə bazarda tarazlıq inhisar tarazlığına oxşar olur;
- oliqopolyalar yalnız differensial məhsullar buraxır;
- oliqopolya şəraitində sahədə giriş həddləri inhisarçı rəqabətdə olduğundan aşağıdır;
- təkmil rəqabətlə müqayisədə oliqopolyada qiymətlər daha aşağıdır;

430 Kartel sövdələşmələrinin bağlanılmasına səbəb olan amillərə nə aid deyil?

- iştirakçıların bağlanan sövdələşmənin yerinə yetirilmədə hazırlığı
- sahə firmaların xərclərinin səviyyəsindəki fərqlər;
- sahədə məhdud miqdarda firma;
- sahə məhsuluna daynaqlı tələb;
- sahə firmasının bazar paylarında olan bərabərlik

431 Nə zaman oliqopolik sahədə qiymət liderliyi modeli təkmil rəqabətdən daha səmərəli ola bilər?

- bu mümkün deyil
- firmalardan birinin liderliyinin mənbəyi istehsal xərcləri olarsa;
- sahədə duopolya ola bilər;
- bu xalis oliqopolya olarsa;
- lider firma inzibati üstünlüklərdən istifadə edərsə;

432 Kurno modelinin ilkin şərtlərinə nə aid deyil?

- firmalar mənfəətin maksimallaşdırılmasına hədəflidirlər
- firmalar bazar tələbi haqqında tam informasiyaya malik deyillər;
- firmalar biricinsli məhsul istehsal edir;
- firmalar eyni istehsal xərclərinə malikdir;
- firmalar eyni anda qərar qəbul edirlər;

433 Bertrana tarazlığı Kurno tarazlığından nə ilə fərqlənir?

- tarazlıq yalnız qısamüddətli dövrdə, təmin oluna bilər

- fimalar iqtisadi mənəfət əldə etmələr
- firmalar bircins məhsul istehsal edirlər
- firmalar bərabər istehsal xərclərinə malikdirlər
- firmalar mənəfəti maksimumlaşdırmağa cəht edirlər

434 İstehsal amilləri bazarının tərkib hissəsi deyildir:

- dünya bazarı
- valyuta bazarı
- əmək bazarı
- kapital bazarı
- torpaq bazarı

435 İstehsal amillərinə tələbin əsas əlaməti onun törəmə xarakterli olmasıdır. Bu o deməkdir ki, istehsal amillərinə tələb asılıdır:

- əvəzləyici resurslara olan tələbdən
- bu amillərin köməyi ilə istehsal olunmuş əmtəyə olan tələbdən
- onların təklifindən
- onların qiymətindən
- digər amillərə olan tələbdən

436 Sadalananlardan hansı istehsal amilinə aid deyil:

- bütün sadalananlar istehsal amillərinə aiddir
- əmək məhsuldarlığı
- əmək
- kapital
- torpaq

437 Əmək üçün iş vaxtı vahidində ödənilən qiymət - bu:

- nominal əməkhaqqı
- əmək haqqı tarifi
- minimum əməkhaqqı
- real əmək haqqı
- normal əməkhaqqı

438 İstehsal amilləri bazarında firmanın tarazlığı o zaman yaranır ki:

- bütün resurslar əvəz olunandır
- ehtiyatlara çəkilən xərclərin son həddi əlavə bir ehtiyatın istifadə olunmasından yaranan gəlirin son hddi ilə bərabərləşir.
- məhsuldarlığın azalması qanunu fəaliyyətini dayandırır
- resursların qiymətləri müqayisə edilir
- resursa tələb elastikliyi 0 bərabərdir

439 Yüksək ixtisaslı işi yerinə yetirməyə imkan verən işçinin nəzəri və praktiki hazırlığın məcmusu adlanır:

- əsas kapital
- insan kapitalı
- elmi - texniki tərəqqi
- istehsal potensialı
- təhsilin səviyyəsi

440 Aşağıda göstərilən istehsal amillər siyahısından hansı daha doğrudur?

- sahibkarlıq, texnologiya, əmək
- torpaq, əmək, kapital, sahibkarlıq qabiliyyəti
- torpaq, əmək, kapital, iş qüvvəsi, idarəetmə
- torpaq, əmək, istehsal vasitəsi, texnologiya, idarəetmə
- resurslar, texnologiya, sahibkarlıq, kapital

441 Əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsinin əsası kimin fikrinə əsaslanır?

- A.Smit
- J.M.Keynsin
- M.C.Tuqan - Baranovskinin
- T.Maltusun
- K.Marksın

442 Amil gəliri – bu:

- doğru cavab yoxdur
- istehsal amilinin sahibinin bu amili satarkən əldə etdiyi gəlirdir
- istehsal amilinin tətbiqi nəticəsində firmanın əldə etdiyi mənfəətin bir hissəsi
- istehsal amilinin tətbiqi nəticəsində firmanın əldə etdiyi ümumi gəlir
- istehsal amilinin son hədd məhsulunun pul forması

443 İstehsalın mümkünlüyünə və nəticəliliyinə həlledici təsir edən xüsusilə mühüm element və ya obyekt:

- müəssisədir
- istehsal amilidir
- texnologiyalardır
- səmərəlilikdir
- idarəetmədir

444 Nemətlərin istehsalı və xidmətlərin göstərilməsinə yönümlənmiş intellektual və fiziki fəaliyyət:

- kommersiya fəaliyyətidir
- əməkdir
- texnologiyadır
- sahibkarlıq fəaliyyətidir
- kapitaldır

445 Nemətlər və xidmətlər yaratmaq məqsədilə istehsal amillərinin koordinasiyası və kombinə edilməsi üzrə fəaliyyət:

- kommersiya fəaliyyətidir
- sahibkarlıq fəaliyyətidir
- texnologiyadır
- kapitaldır
- əməkdir

446 Əməyin orta məhsulu:

- əməyin orta məhsuldarlığıdır
- orta hesabla bir işçinin buraxdığı məhsulun miqdarıdır
- orta keyfiyyətli məhsulun miqdarıdır
- ümumi məhsulun yanaşı duran göstəriciləri arasında fərkdir
- daha bir əmək vahidinin tətbiqindən alınan əlavə məhsuldur

447 Əlavə istehsal amili vahidinin tətbiqi nəticəsində əldə olunan satış pulu artımı belə adlanır:

- son hədd əvəzləmə norması
- istehsal amilindən son hədd gəliri
- istehsal amilinin son hədd məhsulu
- istehsal amilinin pulla ifadədə son hədd məhsulu
- istehsal amilinin orta məhsulu

448 Düsturlardan hansı istehsal amilləri bazarında mənfəətin maksimallaşdırılması qaydasını əks etdirir.

- MRP
- $MRP=MRC$
- $MP=MC$
- MP
- $MRP>MRC$

449 Borc kapitalı bazarında qiymət rolunu nə oynayır:

- depozit faizi
- faiz dərəcəsi
- mənfəət
- renta
- milli valyuta kursu

450 Kapitalın belə funksional forması yoxdur:

- bütün sadalananlar kapitalın funksional formasına aiddir
- kənd təsərrüfatı kapitalı
- sənaye kapitalı
- əmtəə kapitalı
- borc kapitalı

451 Müəyyən neməti nə kapital edir:

- bu nemətin dəyəri
- bu nemətdən gəlir əldə etmək üçün istifadə olunması
- bu nemətin xarici görünüşü, fiziki mahiyyəti
- bu nemətin bazar qiyməti
- bu nemətə insanların subyektiv münasibəti

452 Faiz dərəcəsinin yüksəlməsi nəyə səbəb olur:

- investisiyaların artmasına
- pul kapitalı təklifinin artmasına
- pul kapitalına tələbin artmasına
- pul kapitalı təklifinin azalmasına
- kapital bazarında tarazlığa

453 Tarazlı faiz dərəcəsi bərabərləşdirir:

- xalis və ümumi investisiyaların həcmi
- pul kapitalına tələb və təklifi
- nominal və real faiz dərəcələrini
- istehlakı və yığılımı
- yuxarıda göstərilənlərin hamısını

454 Kredit kimi verilən pul şəklində kapital belə adlanır:

- məhsuldar capital
- borc kapitalı
- sənaye kapitalı
- ticarət kapitalı
- maliyyə kapitalı

455 Torpaq rentası ödənilir:

- torpaq sahibi – icarədar sahibkara
- icarədar – sahibkar – torpaq sahibinə
- muzzdlu işçilər – icarədar sahibkara
- muzzdlu işçilər - torpaq sahibinə
- torpaq sahibi - dövlətə

456 Torpağın təbii keyfiyyətində fərqi ilə hansı renta əlaqədardır?

- inhisar rentası
- differensial renta I
- mütləq renta
- differensial renta II
- differensial renta I və II

457 Təbii resursların mülkiyyətçiləri differensial renta alırlar, əgər:

- resursun təklifi tam qeyri elastikdirsə
- müxtəlif ərazilərdə resursun keyfiyyəti müxtəlifdirsə
- resurs tükənməzdirsə
- bütün sahələrdə resursun keyfiyyəti eynidirsə
- resursun təklifi tam elastikdirsə

458 Torpaqda təsərrüfatın aparılmasında iştirak etmirlər:

- bütün sadalananlar iştirak edir
- sənaye kapitalistləri
- torpaq sahibləri
- icarədarlar – kapitalistlər
- muzzdlu işçilər

459 Torpağın qiyməti hansı amillərdən asılıdır?

- sadalanan amillərin heç biri ilə
- bu amillərin hamısından
- rentanın həcmi
- borc faizi dərəcəsi
- torpağa tələb və təklif

460 Sənayeləşdirmə dövründə torpağın hansı xüsusiyyəti daha üstün olmuşdu:

- torpaq üzərində mülkiyyətin forması
- faydalı qazıntıların olması
- torpağın münbitliyi
- su mənbələrinə yaxınlığı
- yerləşmə məkanı

461 Torpağa əlavə kapital qoyuluşları səbəb olur:

- sadalananların heç biri
- differensial renta II yaranmasına
- mütləq rentanın yaranmasına
- differensial renta I yaranmasına
- inhisar rentaya

462 Bəzi əmtəələrin istehsal şəraitinin təkrarsızlığı səbəb olur, yaranmasına:

- sadalananların heç biri
- inhisarçı renta
- mütləq renta
- differensial renta I
- differensial renta II

463 Belə torpaq rentası forması yoxdur:

- sadalanmış renta formalarının hamısı mövcuddur
- nisbi renta
- inhisar rentası
- mütləq renta
- differensial renta

464 Təsərrüfat işləri görmək hüququ əldə etmək üçün istisnasız bütün sahələrə görə ödənilən renta belə adlanır:

- icarə haqqı
- Mütləq renta
- Differensial renta I
- Differensial renta II
- İnhisar rentası

465 Amil gəlirlərə aid deyil:

- faiz
- təqaüd
- əmək haqqı
- mənfəət
- renta

466 İstehsal amillərinin son hədd məhsulu:

- qeyri təkmil rəqabət şəraitində müəyyən etmək mümkün deyil
- istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcmiminin atması
- bu məhsulun son vahidinin satış qiyməti
- istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsindən əldə edilən ümumi satışdan gəlirin dəyişilməsinə bərabərdir
- təkmil rəqabət şəraitində təyin etmək mümkün deyil

467 Hər resursun son hədd məhsulunun dəyəri hər resursun qiymətinə bərabər olduqda rəqabət qabiliyyətli firma:

- firmanın bağlanması nöqtəsində yerləşir
- minimum xərclər şəraitində maksimum mənfəət götürür
- məhsulu minimum xərclərlə istehsal edir, lakin mütləq olaraq maksimum mənfəət götürmür
- maksimum mənfəət götürür, lakin mütləq olaraq məhsulu minimum xərclərlə istehsal etmir

- nə maksimum mənfəət əldə edir, nə də minimum məsrəflərə nail olur

468 Resurslara tələb asılı olur:

- bütün sadalanan cavablar səhfdir
 bütün bu cavablar düzdür
 həmin resursların köməyi ilə istehsal olunan məhsulun qiymətindən
 əvəzedici resursların qiymətlərindən
 həmin resursun qiymətindən

469 Əgər əmtəyə tələb yüksək elastikliklə fərqlənirsə, həmin əmtəənin istehsalında istifadə edilən istehsal amillərinə tələbin elastikliyi necə olacaq:

- düzgün cavab yoxdur
 yuxarı
 aşağı
 mənfə
 elastiklik 0-a bərabərdir

470 Əmək bazarında monopsonist rəqib firmaya nisbətən:

- çox əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
 az əməkhaqqı ödəyəcək və az işçilər də götürəcək
 yüksək əməkhaqqı ödəyəcək və az işçi götürəcək
 az əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
 az əməkhaqqı ödəyəcək və həmin miqdarda da işçilər götürəcək

471 Əməkhaqqı artdıqda gəlir effektinin təsiri nəticəsində:

- heç nə dəyişmir
 əməyin təklifi azalır
 əməyin təklifi artır
 əməyə tələb artır
 əməyə tələb azalır

472 Əməkhaqqının artdığı halda əvəzləmə effektinin təsiri nəticəsində:

- heç nə dəyişmir
 əmək təklifi artır
 əmək təklifi azalır
 əməyə tələb artır
 əməyə tələb azalır

473 Əgər istehsal amillərindən birinin qiymətinin qalxması nəticəsində digər istehsal amilinə tələb azalırsa, deməli, burada aşağıdakı özünə yer almışdır:

- xərclərin minimallaşması
 məhsul istehsalı effekti
 əvəzləmə effekti
 mənfəətin maksimallaşması
 istehsal amilləri bazarında müvazinət

474 Firma əmtəə bazarında inhisarçı olub, əmək bazarında inhisarçı olmazsa, o;

- daha çox işçi götürər və təkmil rəqabət firmasındakı qədər əmək haqqı verər

- rəqabətli firmaya nisbətən daha az işçi götürər və daha az əmək haqqı verər
- rəqabətli firmaya nisbətən daha çox işçi işə götürər, lakin daha az əmək haqqı verəcək
- rəqabətli firmaya nisbətən daha az işçi götürər və rəqabətli firmadakı qədər əmək haqqı verəcək
- rəqabətli firmaya nisbətən daha az işçi götürər və daha yüksək əmək haqqı verər

475 «Əlavə dəyişən amil vahidindən alınan son hədd məhsulu müəyyən məqamdan sonra azalmağa başlayır». Bu ifadə adlanır:

- Pareto optimumu
- azalan verim qanunu
- dəyər qanunu
- azalan son hədd faydalılığı qanunu
- miqyasda qənaət qanunu

476 Əgər istehsal amillərindən birinin qiymətinin qalxması nəticəsində digər istehsal amilinə tələb artırsa, deməli, burada aşağıdakı özünə yer almışdır:

- məhsul istehsalı effekti
- əvəzləmə effekti
- mənfəətin maksimalaşması
- istehsal amilləri bazarında müvazinət
- xərclərin minimallaşması

477 Əmək bazarında monopsoniya olan firma:

- daha çox işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyindən az əmək haqqı verəcək
- daha az işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyindən az əmək haqqı verəcək
- daha çox işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyi qədər əmək haqqı verəcək
- daha az işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyi qədər əmək haqqı verəcək
- daha çox işçi götürəcək və rəqib firmanın verdiyindən yüksək əmək haqqı verəcək

478 İnvestisiyanın həcmi:

- faiz dərəcəsinin aşağı düşməsilə azalacaq
- faiz dərəcəsi artdıqda azalacaq
- faiz dərəcəsi artdıqda arta və ya azala bilər
- faiz dərəcəsi artdıqda artacaq

479 Kapital qoyuluşlarının həyata keçirilməsi haqqında qərar qəbul olunarkən mühüm şərtlər bunlardır:

- iqtisadi mənfəətin müəyyən edilməsi
- gələcək xərc və gəlirlərin diskontlaşdırılması
- tələb və təklif qrafiklərinin qurulması
- mənfəət normasının hesablanması
- orta xərclərin hesablanması

480 Kapital qoyuluşlarının ödənişliliyi müəyyən olunur:

- avadanlığın dəyərinin onun xidməti müddətinə nisbəti kimi
- gözlənilən mənfəətin investisiya həcminə faiz nisbəti kimi
- gəlirlər axını və xərclər axınının nisbəti kimi
- avadanlığın xidmət müddətinin onun dəyərinə olan nisbəti kimi
- sabit və dəyişən kapitallara xərclərin nisbəti kimi

481 Kapitala investisiyaları həyata keçiriləcək, əgər:

- faiz dərəcəsi azalarsa
- onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən aşağıdırsa
- mənfəət norması çoxalarsa yuxarı olmasa
- onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olarsa
- faiz dərəcəsi artarsa

482 Əmtənin istehsalı üçün müəyyən miqdarda kapitalın istifadə olunmasının tələb olduğunu səciyləndirən əmtənin hansı xüsusiyyətidir

- ehtiyat tutumu
- kapital tutumu
- kapital verimi
- onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olarsa
- kapital qoyuluşu

483 Mütləq torpaq rentasının mövcud olması səbəbi?

- torpaq üzərində ictimai mülkiyyət
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət inhisarı
- torpaq üzərində təsərrüfat obyektinin inhisarı
- torpağın müxtəlif keyfiyyətlərdə olması
- torpağın məhdudluğu

484 Differensial rentanı I kim mənimsəyir?

- mizdlu işçi
- torpaq sahibi
- icarədar
- dövlət
- dövlət və icarədar

485 Qısamüddətli dövrdə torpağın təklifi:

- azalır
- tam qeyri-elastikdir
- vahid elastiklə xarakterizə olunur
- mütləq elastiklik
- artır

486 Torpaq rentasının həcmində müxtəliflik əks etdirir:

- torpağın mülkiyyətçisi və mizdlu fəhlə arasındakı münasibəti
- torpaq sahələrindən məhsuldarlığın son həddinin müxtəlifliyini
- torpağa tələb təklifdən üstündür
- torpağın təklifinin tələbdən üstünlüyünü
- torpaq üzərindən mülkiyyətin müxtəlif formalardan olmasını

487 Differensial renta II əlaqədardır:

- torpaq üzərində mülkiyyətin formasındakı fərqlər ilə
- təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə
- təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə

- sahələrarası rəqabətlə

488 Differensial renta I əlaqədardır:

- torpaq üzərində mülkiyyətin fərqləri ilə
 təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
 torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə
 təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə
 sahələrarası rəqabətlə

489 Torpaq qiymətinin ümumi meyli:

- müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərindəki fərqlərin artmasına
 artmağa
 azalmağa
 müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərinin bərabərləşməsinə
 sabitləşməyə

490 Torpağın qiyməti

- həmişə torpağın münbitliyindən asılıdır
 kapitallaşmış rentadan ibarətdir
 rentanın miqdarından asılı deyil
 yalnız tələb və təkliflə müəyyənləşir
 faiz dərəcəsi ilə düzmütənasibdir

491 Bir təsərrüfatçılıq obyektini kimi torpağa inhisar aşağıdakının yaranmasına səbəb olur:

- borc faizi
 differensial renta
 sahibkarlıq gəliri
 inhisar rentası
 mütləq renta

492 Differensial renta I yaranmasına nə səbəb ola bilər?

- Nəqliyyat magistralına yaxınlıq
 Sadalananların hamısı differensial renta I yaranmasına səbəb olur
 Torpağın münbitliyi
 Torpaq sahəsinin yerləşmə yeri
 Sahədə su mənbəyinin olması

493 Torpaq icarəçisi icarə müddətinin uzadılmasında maraqlıdır, əgər:

- sadalanan halların heç birində maraqlı deyil
 differensial renta II varsa
 differensial renta I varsa
 kənd təsərrüfatı məhsulunun qiyməti aşağı düşürsə
 torpaq təklifi artırsa

494 Əməyin qiyməti artır, əgər:

- mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti qalxacaqsa
 mövcud əmək vasitəsilə istehsal olunan əmtəyə tələb artacaqsa
 mövcud əməyin son hədd məhsulunun həcmi azalırsa

- mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti düşəcəksə
- mövcud əmək növü vasitəsilə istehsal edilən əmtəəyə tələb azalacaqsə

495 Əməyin ödənilməsinin son hədd xərcləri:

- bu ümumi və orta xərclər arasında fərkdir
- bu əlavə işçinin cəlb edilməsində əməyə ümumi xərclərin artımıdır
- bu məhsul istehsalı həcmnin artımında məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərin artımıdır
- bu məhsul istehsalı həcmnin artımında məhsul vahidinə düşən sabit xərclərin artımıdır
- inhisarçı üçün mütləq qeyri-elastikdir

496 Firma üçün əmək təklifi əyrisi:

- şaquli xətt görünüşü alır
- üfüqi xətt şəklində olur
- əməyə tələb əyrisi ilə kəsişmir
- müsbət meyilli olur
- mənfi meyilli olur

497 Əgər əmək bazarında ikitərəfli inhisar olarsa əməkhaqqı səviyyəsi nədən asılı olaraq müəyyən edilir:

- əmək məhsuldarlığından asılı olaraq
- sahibkarlar və həmkarlar təşkilatlarının güclərinin nisbətindən asılı olaraq
- əməyə tələb və təklifdən asılı olaraq
- zəruri və izafi məhsulun nisbətindən asılı olaraq
- əməyin kəmiyyət və keyfiyyətindən asılı olaraq

498 Aşağıdakılardan hansı əməyə tələbə təsir etmir?

- bütün sadalananlar təsir edir
- əhalinin tərkibində dəyişiklik
- son məhsullara olan tələb
- istehsalın texnologiyasında dəyişiklik
- istehsalın digər amillərinə tələbdəki dəyişiklik

499 Mənfəətini maksimumlaşdıran rəqabətli firma əlavə işçiləri yalnız o halda götürür ki, əgər:

- son hədd məhsulun dəyəri artır
- əməyin son hədd məhsulunun dəyəri əmək haqqı tarifini üstələyir
- ümumi mədaxil ümumi xərclərdən az olarsa
- son hədd məhsulunun dəyəri əmək haqqı tarifindən az olarsa
- əməyin son hədd məhsulunun dəyəri aşağı düşür

500 Amil gəlirinin kəmiyyəti asılıdır:

- bütün göstərilənlər doğru deyil
- bütün göstərilənlərdən
- istehsal amilinə tələbin kəmiyyətindən
- istehsal amilinə tələbin elastikliyindən
- istehsal amilinin qiymətindən

501 İstehsal amilinin son hədd gəlirinin kəmiyyəti asılıdır:

- doğru cavab yoxdur
- istehsal amilinin son hədd məhsuldarlığının səviyyəsindən və istehsal amili vasitəsi ilə istehsal olunmuş məhsulun qiymətindən

- tədbiq olunan istehsal amilinin kəmiyyətindən və bu amilin son hədd məhsuldarlığının səviyyəsindən
- istehsal amilinin istehsal olunduğu bazar tipindən
- bütün yuxarıda göstərilənlərdən

502 İstehsal amilinin son hədd gəliri müəyyən edir:

- bütün göstərilənlər doğrudur
- istehsal amilinə tələb
- istehsal amilinin təklifini
- istehsal xərclərini
- bu amil istehsal olunmuş məhsullara tələbi

503 Əmək bazarında iki tərəfli inhisar şəraitində əmək haqqının səviyyəsi o vaxt yüksək olur ki, əgər:

- doğru cavab yoxdur
- istehsalı avtomatlaşdırmaq üçün firmanın imkanları aşağıdır
- işsizliyin səviyyəsi yüksəkdir
- əməyin son hədd məhsulunun kəmiyyəti haqqında həmkarlar təşkilati yaxşı məlumatlanmışdır
- firma üçün bir amilin başqası ilə əvəzlənməsi asandır

504 Əgər istehsal amilinə firmanın tələb əyrisi sağa yerdəyişərsə buna səbəb ola bilər:

- bütün göstərilənlər doğru deyil
- bütün göstərilənlər doğrudur
- bu amill istehsal olunmuş məhsulun qiymətinin yüksəlməsidir
- bu istehsal amilinin məhsuldarlığının yüksəlməsidir
- əvəzləyici ehtiyatlar bazarlarının inhisarlaşdırılmasıdır

505 Rəqabətli bazarda əməyə tələb əyrisi hansı əyri ilə üst-istə düşür:

- doğru cavab yoxdur
- pul ifadəsində əməyin son hədd məhsulu
- əməyin orta xərcləri
- ümumi məhsul
- əməyin son hədd xərcləri

506 Bu səbəbdən təkml rəqabətli firmanın tələb əyrisi sağa yerdəyişmə edə bilməz:

- bütün göstərilən hallarda yerdəyişmə ola bilər
- ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə
- bu ehtiyatla istehsal olunmuş məhsulun qiyməti yüksəldikdə
- tamamlayıcı ehtiyatların qiyməti endikdə
- əvəzləyici ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə

507 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İstehsal funksiyası resurs xərci ilə məhsul buraxılışı arasında texnoloji asılılığı müəyyənləşdirir
- İstehsal amilləri bir-biri ilə heç cür bağlı deyillər
- İstehsal amillərinin səciyyəvi xüsusiyyəti onların bir-birini əvəzləməsi və bir-birini tamamlamasıdır
- Əmək məhsuldarlığı hazırlanmış məhsulun həcmnin onun hazırlanmasına sərf olunmuş əməyə nisbətidir
- Hər hansı bir əmtəənin istehsalı üçün istehsal amillərindən istifadənin çoxlu variantları mövcuddur

508 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- hazırkı iqtisadiyyatda əmək haqqının səviyyəsinə həmkarlar ittifaqları xeyli təsir edirlər

- əməyə tələbin artması əmək haqqının səviyyəsini aşağı salır
- nominal əmək haqqı işçinin öz əməyi müqabilində aldığı məbləğdir
- real əmək haqqı əldə olunmuş pula almaq mümkün olan əmtəə və xidmətlərin məcmusudur
- əməyin qiyməti əməyə tələb əyrisi ilə əmək təklifi əyrisinin kəsişmə nöqtəsində aşkarlanır

509 Ayrılıqda götürülmüş resurs satıcısı üçün onun resursuna tələb qrafiki belə olacaq:

- parabola
- üfüqi düz xətt
- mənfi maillikli əyri
- müsbət maillikli əyri
- şaquli düz xətt

510 Ayrılıqda götürülmüş resurs alıcısı üçün həmin resursun təklif qrafiki belə olacaq:

- parabola
- üfüqi düz xətt
- mənfi maillikli əyri
- müsbət maillikli əyri
- şaquli düz xətt

511 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Əmək bazarında əməyə tələb əyrisi mənfi maillikli olur
- Ayrıca işçinin əmək təklifi qrafiki üfüqi düz xətt şəklində olacaq
- Əvəzləmə effekti əmək haqqının artması şəraitində insanları daha çox işləməyə təhrik edir
- Gəlir effekti əmək haqqı daha yüksək olduqda insanın azad vaxtı daha çox qiymətləndirməyə başlamasından ibarətdir
- Təkmil rəqabət şəraitində ayrıca firma üçün əmək təklifi mütləq elastik olacaq

512 Yeni əmtəə istehsalına kapital qoyuluşunda gözlənilən mənfəət norması – 12% - dir. Hansı faiz dərəcəsində bu qoyuluşu etmək məqsədəuyğundur?

- 0.13
- 0.1
- 0.16
- 0.14
- 0.12

513 Bu fikirlərdən hansı düzdür?

- pul kapitalına tələb faiz dərəcəsindən asılı deyil
- real faiz dərəcəsi mənfi ola bilər
- pul kapitalının təklifinin artımı faiz dərəcəsinin yüksəlməsinə səbəb olur
- faiz dərəcəsi aşağı olduqca pula tələb də azalır
- pul kapitalının təklifi faiz dərəcəsindən asılı deyildir

514 Qısamüddətli dövrdə avadanlığın təklifi əks olunacaq:

- sınıq xətlə
- şaquli xətlə
- üfüqi xətlə
- düz mənfi meyilliklə
- düz müsbət meyilliklə

515 Firma yeni müəssisənin tikilməsi üçün bankdan borc götürmək qərarındadır. İllik faiz dərəcəsi- 18%,

gözlənilən mənfəət norması -20% . Bu şərtlərdə firma:

- ziyanı baxmayaraq firma tikəcək
- yeni müəssisə tikəcək
- yeni müəssisə tikməyəcək
- bu informasiyaya əsasən qərar qəbul edə bilməz
- bütün suallar düz deyil

516 Yeni texnologiyanın yaranması kapitala tələb əyrisinə necə təsir edə bilər?

- tələb əyrisi üfqi xətt olacaq
- tələb əyrisi sağa yerini dəyişir
- tələb əyrisi sola yerini dəyişir
- tələb əyrisi mailliyi dəyişir
- heç bir dəyişiklik baş vermir

517 Kapital bazarında borc vəsaitlərinin təklifi asılıdır:

- investisiya tələbindən
- əmanətlər üzrə ödənilən faizin səviyyəsindən
- əmtəələrə tələbdən
- mənfəət normasından
- nominal və real faiz dərəcələrinin nisbətindən

518 Kapitala tələbin əyrisinin mənfəət meyli nə ilə izah olunur?

- kapitalın son hədd faydalılığının artımı ilə
- kapitalın azalan son hədd faydalılığı ilə
- kapital resurslarının azlığı ilə
- kapitala tələbin törəmə xarakteri ilə
- faiz dərəcəsinin səviyyəsi ilə

519 Hər il 10% mənfəət gətirəcək avadanlığın alınması haqqında müsbət qərar qəbul edilə bilər, əgər faiz dərəcəsi:

- 20%-dən az olarsa
- 10% -dən az olarsa
- 2% - çox olmazsa
- 20% - çox olmazsa
- 10 % -dən çox olarsa

520 Əgər faiz dərəcəsi 5 % və o, keçəcək müddət ərzində dəyişilməyəcəksə nə qədər vəsait qoymaq lazımdır ki, gələcəkdə hər il 100 manat gəlir götürmək mümkün olsun:

- vəsait qoyulmasının mənası yoxdur
- 2000 manat
- 1000 manat
- 5000 manat
- 500 manat

521 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Ticarət kapitalı ticarət mənfəəti gətirir
- Kapitala tələb istehsal olunan məhsuluna tələbindən asılı deyil
- Borc faizi borc vəsaitləri bazarında tələb və təklif kəmiyyətini müəyyənləşdirir

- Borc faizinin yuxarı həddi qismində sahibkar mənfəətinin ölçüləri çıxış edir
- Borc faizi borc kapitalının qiyməti rolunu oynayır

522 Avadanlıq satan ayrıca firma üçün tələb qrafiki təkmil rəqabət şəraitində belə olacaq:

- ayrıca firma üçün belə qrafik qurmaq olmaz
- üfüqi düz xətt
- mənfə maillikli əyri
- müsbət maillikli əyri
- şaquli düz xətt

523 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- Kapitala tələb sahibkarların investisiya qoymaq cəhdi ilə əlaqədar deyil
- Dəyərin diskontlaşdırılması investisiya layihəsinin dəyərini və məqsədyönlülüynü müəyyənəlməyə imkan verir
- İnvestorun pul qoymaq üçün həmişə alternativ variantı var
- Gözlənilən mənfəət norması borc faizinin stavkasından yuxarıdarsa, investisiya qoymaq olar

524 Borc kapitalına tələb qrafiki belə şəkildə olur:

- ayrıca firma üçün belə qrafik qurmaq olmaz
- mənfə maillikli əyri
- müsbət maillikli əyri
- üfüqi düz xətt
- şaquli düz xətt

525 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- Borc kapitalı təklifi yalnız borc faizi stavkasından asılıdır
- Faiz stavkası nə qədər yüksək olsa, investisiyaların həcmi bir o qədər az olar
- Borc kapitalı təklifi əyrisi müsbət maillikli olur
- Faiz stavkası aşağı olduqda firmalar daha çox kredit götürəcəklər

526 Digər şərtlər eyni olduqda torpaq rentası artacaq, əgər:

- torpağın təklifi azalarsa
- torpağa tələb artarsa
- torpağın qiyməti azalarsa
- torpağa tələb azalarsa
- torpağın təklifi artarsa

527 Torpağa tələb əyrisi:

- sınıq xətt formasında olur
- mənfə mailliyə malik olur
- müsbət mailli olur
- üfüqi düz xətt formasında olur
- şaquli düz xətt formasında olur

528 Əgər dövlət torpağa vergini artırırsa, onda bunun nəticəsi olacaq:

- sadalananlardan heç biri
- torpaq mülkiyyətçilərinin gəlirlərinin azalması

- torpağın qiymətinin artması
- torpağın icarəyə verilməsi tələbinin azalması
- yuxarıda sadalananların hamısı

529 Eyni keyfiyyətli bütün torpaq sahələri üçün torpaq rentası eynidirsə bu onu göstərir ki:

- torpağa tələb təklifi üstələyir
- torpaq bazarında tarazlıqdır
- mütləq renta mövcud deyil
- differensial renta I mövcud deyil
- differensial renta II mövcud deyil

530 Faiz dərəcəsi – 10% olduqda ildə 2000 dollar renta verən torpağın qiyməti neçədir:

- 2100 dollar
- 20000 dollar
- 1000 dollar
- 2000 dollar
- 10000 dollar

531 Göstərilənlərdən düz olmayanı tapın.

- torpağın qiyməti kapitallaşmış rentadan ibarətdir
- torpağa tələb artanda torpaqın tarazlı qiymət azalır
- torpaq bazarında tarazlıq, eyni keyfiyyətli bütün torpaq sahələrində rentanın kəmiyyətinin eyni olmasında təzahür edir
- torpaq rentalarının kəmiyyətindəki fərqlər torpaq sahəsinin son hədd məhsuldarlığındakı fərqləri göstərir
- icarəçi-istehsalçı üçün renta istehsal xərclərinə aiddir

532 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Torpaq təklifi meliorasiya işləri aparmaq nəticəsində dəyişilə bilər
- Torpaqın qiyməti və torpaq rentasının həcmi üst-üstə düşür
- Torpaq sahibləri differensial renta alırlar, çünki müxtəlif yerlərdə torpağın keyfiyyəti müxtəlifdir
- Torpaq rentası kəmiyyətindəki fərqlər torpaq sahələrinin son hədd məhsuldarlığındakı fərqləri əks etdirirlər
- Differensial renta II torpaq sahəsinə əlavə kapital qoyulduqda meydana gəlir

533 Differensial renta II yaranmasına nə səbəb ola bilməz?

- Sadalananların hamısı differensial renta II yaranmasına səbəb ola bilər
- Yaxınlıqda yeni satış bazarlarının meydana gəlməsi
- Meliorasiya işlərinin aparılması
- Kübrə verilməsi
- Aqrotexniki tədbirlərin aparılması

534 Əgər torpaq sahəsi ildə 5500 manat renta verirsə və faiz stavkası 5%-sə, onun qiyməti necədir?

- 100000 manat
- 110000 manat
- 1100 manat
- 11000 manat
- 10000 manat

535 Qısamüddətli dövrdə torpaq təklifi qrafiki belə olacaq:

- belə qrafik qurmaq mümkün deyil

- şaquli düz xətt
- mənfi maillikli əyri
- müsbət maillikli əyri
- üfüqi düz xətt

536 İcarəyə götürülmüş torpağa tələb əyrisi aşağıdakı qrafiklə üst-üstə düşür:

- torpaq təklifi
- torpaqdan son hədd gəliri
- torpaqdan orta gəlir
- son hədd xərcləri
- orta xərclər

537 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Torpaqdan son hədd gəliri torağın məhsuldarlığından asılıdır
- Torpağın qiyməti torpaq rentasının kəmiyyətindən asılı deyil
- Torpağın məhsuldarlığı nə qədər yüksək olsa, müvazinətli renta səviyyəsi bir o qədər yüksək olar
- Torpağa tələb əyrisi mənfi mailliklidir
- Yalnız orta və yaxşı keyfiyyətli torpaq sahələrinin sahibləri differensial renta alırlar

538 Bazar subyektlərinin fəaliyyəti nəticəsində yaranmış vəziyyət, hansı ki, bazar iştirakçılarında bu vəziyyəti dəyişmək həvəsi yoxdur, bu:

- düzgün cavab yoxdur
- təsadüfi bazar tarazlığı
- bazarın ümumi tarazlığı
- Pareto – tarazlıq
- faktiki tarazlıq

539 Necə olur, rəqabətli iqtisadiyyat elə bir vəziyyətə gəlir, hansı ki, iqtisadi resursların səmərəli bölgüsü həyata keçirilir, hər subyekt özünün iqtisadi məqsədinə nail olur. Bu əsas problemi nəzərdən keçirilir.

- istehsal xərcləri nəzəriyyəsi
- ümumi tarazlıq nəzəriyyəsi
- təsadüfi tarazlığın təhlili
- istehlakçı davranışı nəzəriyyəsi
- sosial ədalət nəzəriyyəsi

540 Ümumi iqtisadi tarazlıq nəzəriyyəsini kimi tədqiq etmişdir:

- K. Marks
- L. Valras
- C. M. Keyns
- M. Fridman
- V. Pareto

541 Nemətlərin istehlakçılar arasında səmərəli bölgüsünün bütün mümkün variantları hansı ki, əldə edilə bilər, göstərir:

- büdcə xəttini
- mübadilənin kontrakt əyrisini
- istehsal imkanları hüdudunu
- fərqsizliklər əyrisini
- istehsal müqavilələri əyrisini

542 İstehsal sahələri arasında resursların bölgüsünün bütün texnoloji səmərəli kombinasiyaları göstərir:

- büdcə xəttini
- istehsal müqavilələri əyrisini
- mübadilənin kontrakt əyrisi
- istehsal imkanları həddi
- fərqsizliklər əyrisini

543 Texnologiya səmərəliliyinin nailiyyətlərini nəzərə almaqla nemətlərdən tam istifadə edilməsi şəraitində iqtisadiyyatın istehsal edə bildiyi hər nemətin maksimal miqdarını göstərən nemətlər kombinasiyası özündə əks etdirir:

- büdcə xəttini
- istehsal imkanları həddünü
- mübadilənin kontrakt əyrisini
- fərqsizliklər əyrisini
- istehsal müqavilələri əyrisini

544 Ehtiyatların bölgüsünün avtomatik olaraq cəmiyyətin rifah halının maksimallaşmasını təmin edən mexanizmə əsaslanan təsərrüfat sistemi:

- planlı iqtisadiyyatdır
- rifah iqtisadiyyatıdır
- iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsidir
- təkmil rəqabət iqtisadiyyatıdır
- müvazənat iqtisadiyyatıdır

545 Ümumi rifah funksiyası kim tərəfindən işlənmişdir:

- M.Fridman
- P.Samuelsən
- L.Valras
- V.Pareto
- D.Xiks

546 İctimai rifah funksiyalarının eyni kəmiyyətdə olduğu müxtəlif fərdlərin faydalılığının çoxsaylı kombinasiyası necə adlanır:

- büdcə xətti
- ictimai fərqsizlik əyrisi
- müqavilələrin fərqsizlik əyrisi
- istehsal imkanları həddi
- müqavilələrin mübadiləsi əyrisi

547 Müxtəlif bazarlarda tarazlıq qiyməti və istehsalın tarazlıq həcmi üçün öyrənilməsi necə adlanır:

- istehsal xərclərinin təhlili
- fərdi bazar tarazlığının təhlili
- ümumi bazar tarazlığının təhlili
- bazar quruluşunun təhlili
- istehlak tarazlığının təhlili

548 İstehsal imkanları əyrisi göstərir:

- doğru cavab yoxdur

- mövcud ehtiyatlarla nemətlərin istehsalının alternativ imkanlarını
- ehtiyatların bölgüsünün müxtəlif kombinasiyalarını
- qabaqcıl texnologiyaların tətbiqi zamanı istehsal olunmuş nemətlərin həcmi
- öyrənilmiş faydalı qazıntıların həcmi

549 Sosial ədalət nəzəriyyələrinə aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- monetarizm
- libertarizm
- utilitarizm
- eqalitarizm

550 «Əgər bir fərdin vəziyyətini digərinin vəziyyətini pisləşdirmədən yaxşılaşdırmaq mümkün deyilsə bölgü səmərəlidir». Bu müddəa adlanır:

- Djini əmsalı
- Pareto əmsalı
- kompensasiya əmsalı
- ədalətlik əmsalı
- Atkinson indeksi

551 Utilitarizm nəzəriyyəsinin başlanğıcı kimin işlərindən başlanır:

- K.Marks
- C.Bentam
- E.Atkinson
- F.Xayek
- D.Byukkenen

552 Kompensasiya meyarı kim tərəfindən təklif olunmuşdur?

- İ.Bentam
- N.Kaldor
- V.Pareto
- C.Royls
- C.Byükenen

553 Ümumi tarazlığın xarakteristikasına aid deyil:

- bütün sadalananlar ümumi tarazlığın səviyyəsinə aiddir
- gəlirlərin bərabərliyi
- bütün əmtəə və resurslar bazarlarında tələb və təklif həcmələrinin tarazlığı
- bütün bazarlarda tarazlıq qiymətlərinin qərarlaşması
- bütün bazarlarda eyni zamanda tarazlığın əldə edilməsi

554 Rəqabətli bazar həmişə səmərəli bölgünü təmin edir, hər hansı rəqabətli müvazinət isə Pareto – səmərəlidir. Bu:

- qismən tarazlıq şəraitidir
- rifahın birinci teoremidir
- rifahın ikinci teoremidir
- ümumi tarazlıq şəraitidir
- səmərəlilik meyandır

555 Bazar mexanizmi səmərəli bölgünü təmin edir, lakin təmin edə bilmir:

- bütün sadalananlar təmin etməyə qadirdir
- ədalətli bölgünü
- fərdi tarazlığı
- ümumi tarazlığı
- Pareto – səmərəliliyi

556 Ümumi rifah funksiyası ehtiyatların və nemətlərin kəmiyyətindən başqa daha nəyi nəzərə alır:

- ictimai nemətlər istehsalını
- bölgünün ədalətliyinin sosial və etik normalarını
- gəlirlərin bölgüsü
- bazar mexanizminin xarici effektlərini
- ehtiyat və nemətlərin keyfiyyətini

557 Səmərəliliyin kompensasiyalı meyarı bundan ibarətdir:

- resursların və gəlirlərin səmərəli bölgüsünə nail olunur
- bir fərdlərin ümumi faydaları digərlərinin ümumi itkilərindən artıq olduğu halda səmərəlilik əldə olunur
- bir fərdin vəziyyətini pisləşdirmədən, başqa fərdin vəziyyətini yaxşılaşdırmaq mümkün deyil
- istehlak olunan nemətlərdən bütün fərdlər eyni faydalılıq əldə edir
- cəmiyyətin bütün üzvlərinin ümumi rifahı maksimumlaşır

558 İctimai rifah funksiyasının fərdi faydalılıq funksiyalarının cəmi olması haqqında təsəvvür səciyyəvidir:

- düzgün cavab yoxdur
- utilitarizm üçün
- eqalitarizm üçün
- libertarizm üçün
- monetarizm

559 Göstərilənlərdən iqtisadi səmərəliliyə nail olunmaqla bir araya sığmayan hansıdır:

- sadalanan hallardan heç biri
- inhisar
- təkml rəqabət
- xarici effektlərin olunması
- bütün göstərilənlər

560 Pareto – optimallığın bütün şərtləri təmin olunur:

- duopoliya
- təkml rəqabətdə
- tənzimlənən inhisarlarda
- inhisarçı rəqabətdə
- oliqopoliyada

561 Nemətlərin Pareto - səmərəli bölgüsünün əldə edilməsi göstərir ki:

- istehsalın optimal səviyyəsinə nail olunmuşdur
- nemətlərin səmərəli bölgüsü alınmışdı
- nemətlərin bərabər bölgüsü alınmışdı
- rifahın maksimum səviyyəsi alınmışdı
- nemətlərin qeyri- səmərəli bölgüsü alınmışdı

562 Aşağıdakılardan iqtisadiyyatda ümumi iqtisadi səmərəliliyə nail olmağın meyarı olanını göstərin:

- bütün tələbatların tam ödənilməsi
- transformasiyanın son hədd norması və əvəzləmənin son hədd normalarının bərabər olması
- ölkədə mövcud olan bütün istehsal ehtiyatları istifadə olunması
- bütün firmaların iqtisadi mənfəət əldə etməsi
- məhsul artdığının mövcudluğu

563 İqtisadiyyat səmərəli işləyirsə istehsal imkanları qrafikində bu nemətlər dəstəsinin harada əks olunması deməkdir:

- iqtisadiyyatın səmərəliliyi istehsal imkanlarından asılı deyil
- istehsal imkanları əyrisi üzərindəki nöqtədə
- istehsal imkanları əyrisindən aşağı nöqtəsi
- istehsal imkanları əyrisindən yuxarıda yerləşən nöqtəsi
- istehsal imkanları əyrisini tam yarı bölən nöqtəsi

564 İstehsal səmərəliliyinə və ehtiyatların səmərəli bölgüsünə nail olunur:

- heç vaxt nail olunmur
- təkmil rəqabət şəraitində
- inhisarçı rəqabət şəraitində uzunmüddətli dövrdə
- inhisarçı rəqabət şəraitində qısamüddətli dövrdə
- oliqapliya şəraitində

565 İctimai rifah funksiyasını qurmaq mümkün deyil fikri hansı nəzəriyyəyə məxsusdur?

- Keynsçilik
- Libertarizm
- Eqlitarizm
- Utilitarizm
- Monetarizm

566 İctimai rifahın müəyyənləşdirilməsinə D.Roulzun işləyib hazırladığı yanaşma aşağıdakılardan hansının növüdür?

- Keynsçilik
- Eqlitarizm
- Libertarizm
- Utilitarizm
- Monetarizm

567 Ümumi iqtisadi səmərəliliyə çatılır:

- ümumi iqtisadi səmərəlilik bütün hallarda çatılmazdır
- istehsal imkanları həddləri və ictimai fərqsizlik əyrisinin toxunma nöqtəsində
- istehsal imkanları əyrisini tən yarıya bölən nöqtədə
- əgər bütün fərdlər istehlak olunan nemətlərdən bərabər faydalılıq əldə edərsə
- son hədd xərcləri son hədd gəlirinə bərabədirsə

568 Bazar iqtisadiyyatına xarakterikdir:

- gəlirlərin səviyyəsində sərt tərəddüdlər
- gəlirlərin qeyri-bərabərliyi
- gəlirlərin yüksək səviyyəsi

- gəlirlərin aşağı səviyyəsi
- gəlirlərin təqribən eyniliyi

569 Hansı nəzəriyyə gəlirlərin qeyri-bərabərliyini ədalətli sayır, əgər bu insanların bacarıqlarının müxtəlifliyinə, iş vaxtı və istirahətin nisbətində onların üstünlükveriminin müxtəlifliyinə və s. əsaslanırsa:

- bunlardan heç biri
- libertarizm
- utilitarizm
- eqalitarizm
- monetarizm

570 Hansı nəzəriyyə gəlirləri bölüşdürərkən ən pis vəziyyətdə olanların rifahına xüsusi fikir verir:

- bunlardan heç biri
- eqalitarizm
- utilitarizm
- libertarizm
- monetarizm

571 Hansı nəzəriyyəyə görə cəmiyyətin firavanlığı ayrı-ayrı fərdlərin nailiyyətlərindən ibarətdir, dövlət isə məcmu nəticələrin və rifahın orta səviyyəsinin maksimumlaşmasının qayğısına qalmalıdır:

- bunların heç biri
- utilitarizm
- eqalitarizm
- libertarizm
- monetarizm

572 Gəlirlərin bazar bölgüsü təmin etmir:

- səmərəliliyi
- sosial ədaləti
- iqtisadi ədaləti
- faktor gəlirlərin alınmasını
- yüksək gəlirlərin alınmasını

573 «İqtisadi səmərəliliyin yüksəldilməsi yalnız əlavə qazanc əldə etmiş fərdlərin, yeni vəziyyətdə, uduzanlara onların itkilərini kompensasiya etməyə qabil olduğu halda mümkündür». Bu ifadə necə adlanır.

- Cini əmsalı
- kompensasiya meyarı
- Pareto meyarı
- Atkinson indeksi
- ədalət meyarı

574 Buraxılışı azalmalı olan, başqa nemətlərin vahidlərində ifadə olunan bir nemət istehsalının artırılmasının dəyərinin göstəricisi nədir?

- son hədd gəliri
- dəyişilmənin (transformasiyanın) son hədd norması
- əvəzləmənin son hədd norması
- istehsal amilinin son hədd məhsulu
- son hədd xərcləri

575 İki iqtisadi fərd əmtəələrini mübadilə edərsə, onlardan hər biri qazanır, çünki:

- onların məcmu gəliri artır
- ümumi faydalılıq artır
- əmtəələrin ümumi həcmi artır
- ümumi istehsal xərcləri azalır
- istehsalın ümumi həcmi artır

576 Aşağıdakı şərtlər yerinə yetirildikdə iqtisadiyyat ümumi bazar tarazlığı vəziyyətində olur:

- göstərilən bazar tarazlığının şərtləri deyil
- bütün göstərilən şərtlər doğrudur
- bütün əmtəə bazarları fərdi tarazlıq vəziyyətində olduqda
- bütün bazar iştirakçıları öz məqsəd funksiyalarını maksimumlaşdırdıqda
- bütün istehsal ehtiyatları səmərəli ismtifadə olunduqda

577 Aşağıdakılardan mövcud ehtiyatlar şəraitində milli iqtisadiyyatın istehsal imkanlarını artıranını göstərin:

- göstərilənlərdən heç biri
- ümumi daxili məhsulun enerji tutumunun azaldılması
- ümumi daxili məhsulun material tutumunun artırılması
- faydalı qazıntıları mədənlərinin tükənməsi
- işsizliyin səviyyəsinin yüksəlməsi

578 Rifah halının ikinci teorimindən belə nəticəyə gəlmək olar ki;

- doğru cavab yoxdur
- bazar mexanizmi ehtiyatların səmərəli bölgüsünü təmin etməyə qabildir
- bazar mexanizmi ədalətli bölgünü təmin edir
- daha səmərəli texnologiyaya keçməklə rifah halında yüksəlir
- ümumi bazar tarazlığı əlçatmazdır

579 Müqaviləli mübadilə əyrisinin hər bir nöqtəsi göstərir:

- bütün göstərilən doğru deyil
- bütün göstərilənlər doğrudur
- pareto səmərəliliyə görə nemətlərin bölgüsünü
- əyrinin üzərində olmayan nöqtədən əyrinin üzərində olan nöqtədə keçid içtimai rifah halını yüksəldir
- əyri boyunca hərəkət mübadilənin iştirakçılarının rifah halını artırır da, azalda da bilər

580 Pareto-səmərəliliyə çatılmasında maneə ola bilər:

- sadalananların heç biri maneə ola bilməz
- sadalananların hamısı
- inhisarın olması
- monopsoniyanın olması
- vergilər

581 İqtisadiyyatda risk nədir?

- səmərəliyə nail olmağın qeyri-mümkünlüyü
- bazar qeyri-müəyyənliyi şəraitində qərar qəbul etmək səbəbindən itkilərin yaranması qorxusu
- alternativ variantlar arasında seçim etmək
- iqtisadi qərar qəbul edərkən onların dəyişməsinə əvvəlcədən görməyin və qiymətləndirməyin çətin olması şəraiti
- qərar qəbul etmə prosesinin informasiya təminatı problemləri

582 İnformasiyanın asimmetrik olması nə adlanır:

- dəqiq informasiyanın olmaması
- bazar subyektləri arasında informasiyanın qeyri-bərabər bölünməsi
- informasiyanın etibarsızlığı
- informasiyanın işlənməsi və təhlilində mürəkkəblilik
- dəqiq informasiyanın formalaşmasında çətinlik

583 Asimmetrik informasiyadan doğuran, yüksək keyfiyyətli nemətlərin aşağı keyfiyyətləri ilə əvəz olunması prosesi necə adlanır?

- riskin sığortalınması
- neqativ seçim
- riskin diversifikasiyası
- riskdən kənarlaşma
- qiymət diskriminasiyası

584 Risklərin idarə olunması metodlarına aiddir:

- adları çəkilən metodların heç biri
- göstərilən bütün metodlar
- risklərdən yayınma metodu
- risklərin lokallaşdırılması metodu
- risklərin konsepsiyası metodu

585 «Limonlar» bazarı nədir?

- qeyri-tarazlı bazar
- yüksək dərəcədə informasiya asimmetriyalı bazar
- valyuta bazarı
- kənd təsərrüfatı məhsulları bazarı
- çoxlu sayda xarici effektlərlə səciyyələnən bazar

586 İnformasiyanın asimmetrikliliyini azaldan bazar siqnallarına aid deyil:

- qərantiya müddətinin müəyyən olunması
- reklam xərclərinin kəmiyyəti
- əmtəələrin qiyməti
- ticarət nişanı
- istehsalçılara keyfiyyət sertifikatlarının verilməsi

587 Belə növ iqtisadi risk yoxdur:

- bütün yuxarıda sadalananlar mövcuddur
- ticarət riski
- istehsal riski
- kommersiya riski
- maliyyə riski

588 Bazar qeyri müəyyənliyi nədir?

- qərar qəbul edərkən itkilərin əmələ gəlməsi imkanları
- əvvəlcədən bilinməsi və qiymətləndirilməsi çətin olan iqtisadi qərarların qəbul olunması şəraiti
- bazar subyektlərinin fəaliyyətində risklərin mövcudluğu
- bazar iştirakçıları arasında informasiyanın qeyribərabər bölünməsi

- bir neçə alternativ variantlardan seçim edilməsi zərurəti

589 «Limonlar bazarı» anlayışı kim tərəfindən elmi dövriyyəyə gətirilmişdir:

- V.Samuelson
 D.Akerlof
 L.Valrus
 C.Rouls
 V.Pareto

590 Riskin bir neçə layihə və ya əmtəə arasında bölüşdürülməsi yolu ilə azaldılması metodu adlanır:

- riskin kompensasiyası
 riskin diversifikasiyası
 riskdən yayınma
 riskin sığortalanması
 riskin lokallaşdırılması

591 Bazar sövdələşməsi iştirakçılarının bir qisminin digər qisminə nisbətən daha çox informasiyaya malik olması vəziyyəti adlanır:

- mənəvi risk
 informasiyanın asimmetrikliliyi
 riskə meyllilik
 riskə meylli olmamaq
 bazar qeyri-müəyyənliyi

592 Qərar qəbul edilməsi zamanı informasiyanın natamam olaması səbəbi deyil:

- sadalananlardan heç biri
 informasiyanın ölçətan olması
 informasiya itkilərinin qaçılmaz olması
 informasiyanın işlənilməsi və qiymətləndirilməsindəki çətinliklər
 informasiyanın əldə edilməsinin xərc tələb etməsi

593 Asimmetrik informasiyanın azaldılması üsullarına aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
 reklam fəaliyyəti
 əmtəələrin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılması
 iqtisadi fəaliyyətin lisenziyalaşdırılması
 istehlakçılar və sahibkarlar ittifaqlarının fəaliyyəti

594 Əgər iqtisadi subyekt müxtəlif şirkətlərin səhmlərini alırsa, onun belə davranışı necə adlanır?

- doğru cavab yoxdur
 riskin diversifikasiyası
 riskdən sığortalanma
 riskdən yayınma
 neqativ seçim

595 Riskə görə məsuliyyəti üçüncü şəxslərin üstünə keçirmək yolu ilə riskin dərəcəsini azaltmaqdan ibarət olan, ehtimal olunan itkilərdən müdafiə üsulu necə adlanır:

- doğru cavab yoxdur

- riskin sığortalanması
- riskin diversifikasiyası
- riskdən yayınma
- neqativ seçim

596 Bazar qeyri-müəyyənliyinin nəticələrinə aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- optimal qərarın qəbul edilməsi
- əlavə transaksion xərclər
- müxtəlif iqtisadi subyektlər üçün qərar qəbul edilməsi şərtlərinin bərabər olmaması
- firmanın ümumi strateji davranışa meyilliyi

597 Asimmetrik informasiyanın nəticələrinə aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- qiymətlərin mövsümi tərəddüdləri
- qiymət diskriminasiyası
- istehsalçı tərəfindən mənfəətin alınmaması
- əmlak bazarının fəaliyyətində səmərəliliyin azalması

598 Asimmetrik informasiya hesabına əlavə fayda əldə etməyə çalışan iqtisadi subyektlərin haqsız davranışı ilə əlaqədar risk nədir:

- sadalananlardan heç biri
- məsuliyyətsizlik riski
- xalis risk
- ehtikarlıq riski
- mənəvi risk

599 Firmanın daxili risklərinə aid deyil:

- bütün yuxarıda sadalananlar riskə aiddir
- likvidlik riskləri
- fərdi risklər
- maddi-texniki risklər
- prosessual-quruluş riski

600 Riskdən yayınma metoduna aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- investisiyaların diversifikasiyası
- etibarsız tərəfdaşlardan imtina etmək
- riskli layihələrdən imtina etmək
- təsərrüfat riskinin sığortalanması

601 Riskin vaxta görə bölgüsü, investisiyaların diversifikasiyası, göndəriş və satışın diversifikasiyası- bütün bunlar nəyin metodlarıdır:

- riskin kompensasiyası
- riskin dissipasiyası
- riskdən yayınma
- riskin lokallaşdırılması
- riskin sığortalanması

602 Riskin kompensasiyasına aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- riskli layihələrdən imtina
- strateji planlaşdırma
- ehtiyatlar sisteminin yaradılması
- məqsədli marketinq

603 Vençur müəssisələrin yaradılması:

- riskin sığortalanması
- riskin lokallaşdırılması
- riskdən imtina
- riskin dissipasiyası
- riskin kompensasiyası

604 Bazar qeyri-müəyyənliklərinin nəticəsinə aid deyil:

- bütün göstərilənlər aiddir
- gəlirlərin bölgüsündə qeyri-bərabərlik yaranır
- optimal qərar qəbul edilməsinə mane olur
- əlavə transaksion xərclər yaranmasına səbəb olur
- qərarlar qəbul edərkən iqtisadi subyektlər qeyri-bərabər şəraitdə olurlar

605 Risk ibarət ola bilər:

- mülkiyyətin itirilməsinin mümkünlüyündə
- bütün göstərilənlərdə
- əldə olunan nəticənin nəzərdə tutulandan kənarlaşmasında
- nəzərdə tutulmuş həcmdə məqsədə nail olunmadıqda
- itkilərin olması mümkünlüyündə

606 İnformasiyanın iqtisadi xassəsinə aid olmayan nədir?

- informasiya əldə edildikdə o fiziki cəhətdən yoxa çıxır
- bütün göstərilənlər aiddir
- informasiyanın istehsalı adətən böyük xərclərlə əlaqədardır, təkrar istehsalı isə az
- informasiya fiziki aşınmaya məruz qalmır, mənəvi aşınmaya isə məruz qalır
- alqı-satqı aktında informasiya onun sahibindən özgəninkiləşmir

607 Əgər iqtisadi subyekt gözlənilən gəliri əldə olandan üstün bilirsə, bu halda özünə yer alır:

- riskin olmaması
- riskə meyillilik
- riskə meyilli olmamaq
- riskə etinasızlıq
- riskdən qorunma

608 Əgər iqtisadi subyekt həmişə əldə olunmuş gəliri gözlənilmədən artıq qiymətləndirirsə bu:

- riskin olmaması
- riskə qeyri-meyillilik
- riskə qarşı biganəlik
- riskə meyillilik
- riskdən müdafiə

609 Hansı şərtlər riskdən sığortalanmanı sığortaçı üçün əlverişsiz edir:

- sadalanan şərtlərin heç biri
- yüksək mənəvi riskin olması
- sığorta hadisəsinin az ehtimal olunması
- sığortaçıların birgə məsuliyyəti
- gözlənilən itkilərin az ölçüdə olması

610 Riskə meiyili olmayan istehlakçılar üçün nəzərdə tutulmuş yeni əmtəələr bazara çıxarmış firma nə etməlidir:

- sadalananlardan heç birini
- yuxarıda göstərilənlərin hamısı
- qiyməti azaltmalı
- keyfiyyətə əlavə zəmanətlər təqdim etməli
- müqayisəli reklam həyata keçirməli

611 Bazar prinsiplərinə əsaslanmayan sığorta növünə aiddir:

- bütün sadalanan sığorta növləri bazar prinsiplərinə əsaslanır
- pensiya sığortası
- əmlak riskinin sığortalanması
- şəxsi riskin sığortalanması
- vətəndaşlıq məsuliyyətinin sığortalanması

612 Gözlənilən mənfəətdən artıq itkinin mümkünlüyü səciyyəvidir:

- belə itkilər qeyri-mümkündür
- risk əyrisi üzərində kritik risk zonası üçün
- risk əyrisi üzərində risksiz zona üçün
- risk əyrisi üzərində mümkün risk zonası üçün
- risk əyrisi üzərində iflas riski zonası üçün

613 Doğru olmayanı seçin:

- asimmetrik informasiya neqativ seçimə səbəb olur
- asimmetrik informasiya yalnız alıcılara ziyan vurur
- asimmetrik informasiya qiymət diskriminasiyası üçün şərait yaradır
- asimmetrik informasiya qiymət rəqabətinin səmərəliliyini azaldır
- asimmetrik informasiya məsuliyyətsizlik riskinin yaranması ehtimalını artırır

614 İnformasiyanın asimmetriklik dərəcəsini nə azalda bilməz:

- keyfiyyətə zəmanət verilməsi
- bazarda yüksək keyfiyyətli əmtəələrin daha çox olması
- əmtəələrin standartlaşdırılması və sertifikatlaşdırılması
- istehlakçılar ittifaqının fəaliyyəti
- əmtəələrin alınmasının təkrarlanması

615 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnformasiyanın asimmetrikliyi əmək bazarı üçün səciyyəvidir
- İnformasiyanın asimmetrikliyi neqativ seçimə səbəb olmur
- İnformasiyanın asimmetrikliyi iqtisadiyyatda çox vəziyyətlər üçün səciyyəvidir
- İnformasiyanın asimmetrikliyi «limonlar bazarını» doğurur

- Məhsulun standartlaşdırılması informasiyanın asimmetrikliliyini azaltmağa kömək edir

616 2001-ci ildə iqtisadiyyat üzrə Nobel mükafatı D.Stiqlitsə, D.Akerlofa və M.Spensə aşağıdakı problemin tədqiqinə görə verilmişdi.

- İqtisadiyyatın dövlət tənzimləməsi
 İnformasiyanın asimmetrikliliyi
 Xarici effektlər
 İctimai əmtəələrlə təminat
 Ümumi müvazinət

617 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnsanlar riskə müxtəlif cür münasibət bəsləyirlər
 Sığortalama riskdən tamamilə qaçmağa imkan verir
 Əlavə informasiyanın alınması riskin azaldılmasına rəvac verir
 Vançur müəssisələri yaratmaq yolu ilə riski lokallaşdırmaq olar
 Risk statistik ehtimalın köməkliyi ilə qiymətləndirilə bilər

618 Mənəvi riski azaltmağa çalışan sığorta şirkəti nə etməməlidir?

- Zərərin qismən ödənilməsini həyata keçirmək
 Sığortanın qiymətini qaldırmaq
 Müştəri seçimini daha diqqətlə aparmaq
 Müştəriləri risk qruplarına bölmək
 Yüksək risk qrupundan olan müştərilərlə müqavilə bağlamamaq

619 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnformasiyanın asimmetrikliliyi təsərrüfat fəaliyyətinin riskini artırır
 Qiymətin yüksək olması həmişə məhsulun yüksək keyfiyyətinə dəlalət edir
 İnformasiyanın asimmetrikliliyini azaldan bazar signalı firma nişanlı məhsulun buraxılmasıdır
 Tipik «limon bazarı» istifadədə olmuş maşınlar bazarıdır
 Reklam heç də həmişə informasiyanın asimmetrikliliyinin azalmasına rəvac vermir

620 Qiymətlərdə əks olunmayan və nemətlərin istehsalı və ya istehlakının nəticəsi olan, əlavə xərclər və faydaların formasını alan kənar təsirlər necə adlanır:

- informasiyaların assimetriyası
 xarici effektlər
 xarici risk
 daxili risk
 bazar qeyri-müəyyənliyi

621 Bazar əməliyyatları iştirakçılarının və üçüncü şəxslərin ümumi xərcləri nədir:

- orta xərclər
 ictimai xərclər
 fərdi xərclər
 xarici xərclər
 xarici effektlər

622 Hər hansı nemətin istehsalı və istehlakı ilə əlaqədar üçüncü şəxslərin rifahının artması:

- ictimai nemət

- xarici fayda
- fərdi fayda
- ictimai fayda
- xarici effekt

623 Bazar qiymətlərində öz əksini tapmayan nemətlərin istifadəsi nəticəsində yaranan əlavə fayda nədir:

- mənfi xarici effekt
- müsbət xarici effekt
- fərdi fayda
- ictimai fayda
- xarici fayda

624 Həm müsbət, həm mənfi xarici effektlər nəticəsində:

- istehlakçıların rifahı azalır
- ehtiyatların bölgüsündə səmərəsizlik yaranır
- qiymətlər yüksəlir
- son hədd xərcləri azalır
- istehlakçıların rifahı yüksəlir

625 Ehtiyatlar üzərində müəyyən edilmiş mülkiyyət hüququnun olmaması nəticəsində baş verir:

- daxili risklərə
- xarici effektlərin yaranması
- bazar informasiyalarının asimmetrikiyi
- xarici risklər
- bazar qeyri-müəyyənliyi

626 Mənfi xarici effektlərin tənzimlənməsi üçün təshih edilmiş vergilərin tətbiq edilməsini kim təklif etmişdir?

- B. Pareto
- A. Piqu
- P. Kouz
- M. Fridman
- D. Keyns

627 Kouz teoreminin mahiyyəti ondadır ki;

- xarici effektlərin mənfi nəticələri olmur
- xarici effektlər problemi maraqlı tərəflər arasında razılaşma yolu ilə həll edilə bilər
- xarici effektlər dövlət tərəfindən tənzimlənməlidir
- xarici effektlər tənzimlənməsi üçün dövlət müdaxiləsinin bilavasitə metodlarından istifadə olunmalıdır
- xarici effektlər tənzimlənməsi üçün vergi və subsidiyalar tətbiq edilməlidir

628 Müsbət xarici effektlərin səmərəsizliyi təzahür edir:

- nemətlərin bölgüsünün qeyri-səmərəliliyi
- müsbət xarici effekti yaradan nemət kifayət qədər istehsal edilmədikdə
- həddən artıq nemətlər istehsalında
- nemətin bazar qiyməti azaldıqda
- nemətin son hədd faydalılığı yüksəldikdə

629 Mənfi xarici effektlər səbəbindən, əmtəə:

- kifayət edəcək miqdarda buraxılır və onun qiymətini azaldılır
- həddən artıq çox buraxılır və onun qiyməti azaldılır
- istehsal olunmur
- kifayət edəcək miqdarda buraxılır və onun qiyməti artırılır
- həddən artıq çox buraxılır və onun qiyməti artırılır

630 “İqtisadi ehtiyatların üzərində mülkiyyət hüquqlarının sərbəst mübadiləsi, ilkin bölgüdə asılı olmayaraq, onların səmərəli bölgüsünü təmin edir.” Bu maddə necə adlanır?

- Pareto optimumu
- Kouz teoremi
- rifahın birinci teoremi
- rifahın ikinci teoremi
- Valras qanunu

631 Xarici effektlərin tənzimlənməsi yönəlməlidir:

- nemətlərin bölgüsünün optimallaşması
- ehtiyatların bölgüsünün optimallaşdırılmasına
- bazar informasiyalarının asimmetrikliliyinin aradan qaldırılmasına
- bazar qeyri-müəyyənliyinin aradan qaldırılmasına
- iqtisadi risklərin azaldılmasına

632 Müsbət xarici effektlərin tənzimlənməsi məsələsi ibarətdir:

- belə səmərə yaradan nemətə qiymətin endirilməsi
- bu effekti yaradan nemətlərin istehsalının və istehlakının həcmi artırmaqdan
- bu effekti yaradan nemətlərin istehsalının və istehlakının həcmi azaltmaqdan
- bu effekti yaradan nemətlərin istehsalının və istehlakının həcmi balanslaşdırmaqdan
- bu effekti yaradan nemətlərin qiymətini yüksəltməkdən

633 Nemətin ictimai istehsal xərclərinin fərdi istehsal xərclərindən fərqi ondadır ki, sonuncular:

- iqtisadi mənfəətin əldə olunmasına təminat vermək
- nemətin həqiqi istehsal xərclərinin yalnız bir hissəsini nəzərə alır
- nemətlərin ictimai dəyərini nəzərə almadan formalaşır
- normal mənfəəti özünə daxil etmir
- bazar tarazlığı qiymətindən yüksəkdir

634 Mənfi xarici effektlər zamanı effektivlik itkiləri onunla əlaqədardır ki;

- istehlakçılar nemətlərə görə artıq pul verirlər
- nemətlərin istehsalının artıqlığı möcuddur
- kifayət qədər nemət istehsal olunmamışdır
- firmalar minimaldan artıq xərclərlə istehsal edirlər
- firmalar nemətləri onların son hədd xərclərindən yüksək qiymətə satırlar

635 Xarici effekt yaranır, çünki:

- onlar orta xərclərə aid olmayan sabit xərcləri göstərir
- xarici qazanc və itkilər qiymətlərdə əks olunmur
- onlar heç kim tərəfindən yaradılmayan qazanc və itkilərlə əlaqədardır
- onlar əmtəə istehsalçıları tərəfindən yaradılır, dövlət isə onları ödəməli olur
- onlar inhisarlarla əlaqədardır

636 Mənfi xarici effektlərin tənziplənməsi metodu kimi vergilərin çatışmazlığı ondadır ki, vergilər:

- sadalananlar çatışmamazlıq hesab olunmur
- qiymətlərin yüksəlməsinə səbəb olur
- tənziplənməyə böyük xərclər tələb etmir
- texnologiyanın təkmilləşdirilməsini stimullaşdırır
- dövlət gəlirlərinin artmasına səbəb olur

637 Nəyin nəticəsində mənfi xarici effektlər yarana bilər:

- tibb mərkəzi tikilməklə
- yeni istilik elektrostansiyaları tikilməklə
- az təminatlı əhaliyə əlavə maddi yardım edilməsilə
- kənd təsərrüfat məhsulları istehsalçılarına subsidiya verilməsilə
- şəhər nəqliyyatına yerli büdcədən dotasiya verilməsilə

638 Xarici effektlərin transformasiyası nəzərdə tutur:

- xarici effektlərin ləğvi
- xarici xərclərin və faydaların daxiliyə çevrilməsini
- müsbət xarici effektlərin yaranmasını
- nemətlərin ictimai faydalılığının azalmasını
- nemətlərin ictimai xərclərinin artmasını

639 Mənfi xarici effektlərin tənziplənməsi metodlarına aid deyil:

- bütün sadalananlar daxildir
- müəyyən nemətlərin istehsalının artırılmasına subsidiyalar
- xarici mühitin çirklənməsi standartları
- təshih edilmiş vergilər
- zərərli maddələrin atılması lisenziyası

640 Əgər nemətlərin istehsalı müsbət xarici effekt yaradarsa, bu o deməkdir ki:

- mövcud nemətin istehlakına dövlət nəzarət etməlidir
- dövlət bu nemətin istehsalını subsidiyalaşdırmalıdır
- dövlət bu nemətin fərdi istehsalının qarşısını almalıdır
- dövlət effektin xüsusi şəxslər tərəfindən mənimsənilməsinin qarşısını almalıdır
- dövlət verilmiş nemətin istehsalı və istehlakına müdaxilə etməməlidir

641 Xarici effektlərin transformasiyasının institusional metodlarına aid deyil:

- bütün sadalananlar daxildir
- müəssisələrin birləşməsi
- mülkiyyət hüququnun məhkəmə vasitəsilə müdafiəsi
- xarici mühitin çirklənməsi hüquqları bazarının yaradılması
- mülkiyyət hüquqlarının spesifikasişdirilməsi

642 Kouz teoreminin reallaşması üçün bu şərtin olması vacib deyil:

- bütün sadalanan şərtlər mütləqdir
- dövlət mülkiyyəti mövcud olmamalıdır
- mülkiyyət hüquqları dəqiq müəyyənləşdirilməlidir
- mülkiyyət hüquqlarının mübadiləsinin transaksion xərcləri sıfır yaxın olmalıdır
- mübadilə təkmil rəqabət şəraitində həyata keçirilməlidir

643 Əgər cəmiyyət xarici effektləri inkar edərsə, nəticədə:

- gəlirlərin bölgüsünün qeyri-bərabərliyinin gücləndirilməsi
- cəmiyyətin rifah halı aşağı düşər
- ekoloji vəziyyət pisləşər
- əhalinin xəstələnməsi halları artar
- ehtiyatlar bazarının inhisarlaşması artar

644 İqtisadçılar ətraf mühitin çirkləndirilməsinə görə standartların tətbiqinə deyil, korrektə edici vergilərin tətbiq olunmasına üstünlük verirlər, çünki vergilər:

- yuxarıda sadalananların hamısı doğrudur
- monitorinqa daha az xərc tələb olunur
- çirkləndirməni tam aradan qaldırmağa imkan verirlər
- daha ədalətli dirlər
- standartları hesablamaq çətindir

645 Nemətin istehsalı zamanı müsbət xarici effekt mövcuddursa, bundan nəticə çıxarmaq olar ki;

- doğru cavab yoxdur
- nemətlərin istehlakçılarına subsidiyalar verilməlidir
- nemətin qiyməti yüksəldilmişdir
- bu nemətə həddən artıq yüksək tələb mövcuddur
- tənzimləyici vergilər tətbiq etmək zəruridir

646 Xarici effektlərin tənzimlənməsi vasitəsi kimi vergilərin tətbiq edilməsinin neqativ nəticələrinə aid deyil:

- bütün göstərilənlər aiddir
- daha az ziyanlı texnologiyalara keçmək üçün stimulların yaradılması
- xarici effekt yaradan nemətlərin qiymətinin yüksəlməsi
- ziyanın azalmasına zəmanətinin olmaması
- göstərilənlərdən heç biri aid deyil

647 İstehsalı mənfi xarici effektlə əlaqədar olan məhsula dövlət tərəfindən tənzimləyici vergi qoyulursa, bu zaman;

- dəyişiklik baş verməz
- verilmiş məhsulun qiyməti yüksələr və onun bazar təklifinin həcmi azalar
- məhsulun qiyməti düşər və onun bazar təklifinin həcmi artar
- firmalar ziyanlı istehsalı dayandırar
- verilmiş məhsula tələb yüksələr

648 Mənfi xarici effektlər səmərəsizliyə səbəb olur, çünki;

- məhsul vahidinin buraxılışın xərclər artır
- mənfi xarici effektlər zamanı ictimai son hədd xərcləri xüsusi son hədd xərclərindən çox olur
- mənfi xarici effektə səbəb olan nemətlərin istehsalının azalmasına gətirib çıxaracaq
- istehsalçılar son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yüksək olduğu halda buraxılışı təşkil edirlər
- gəlirlər xarici mühiti çirkləndirən firmaların xeyrinə yenidən bölünür

649 Dövlətin xarici effektləri tənzimləməsi təmin etməlidir:

- ümumi rifah halını
- son hədd ictimai qazancların son hədd ictimai xərclərə bərabərliyini
- mənfi xarici effektlərin olmamasını

- müsbət xarici effekt yaradan nemətlərin istehsalını maksimumlaşmasını
- son hədd xüsusi qazancların son hədd xüsusi xərclərə bərabərliyini

650 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Dəqiqləşdirici vergilər və subsidiyalar sosial səmərəliliyi təmin etmək məqsədilə istifadə olunurlar
- Xarici effektlər yalnız istehsalatda meydana gələ bilər
- Dəqiqləşdirici vergi – mənfi xarici effekt verən iqtisadi nemətlərin buraxılmasına vergidir
- Dəqiqləşdirici subsidiyalar – müsbət xarici effekt verən iqtisadi nemətlərin istehsalçıları və istehlakçılarına subsidiyalardır
- R.Kouz göstərir ki, xarici effektlərin neytrallaşdırılması üçün heç də həmişə dövlətin müdaxiləsi vacib deyil

651 Deyilənlərdən hansı doğrudur?

- Müsbət xarici effektlər zamanı nemətlərin bu effekti doğuran az istehsalı özünə yer alır
- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- Mənfi xarici effekt bir iqtisadi subyektin fəaliyyəti digər iqtisadi subyektləri xərcə saldığı halda yaranır
- Müsbət xarici effekt bir iqtisadi subyektin fəaliyyəti digər iqtisadi subyektlərə xeyir verdiyi halda yaranır
- Mənfi xarici effektlər zamanı nemətlərin bu effekti doğuran həddindən artıq istehsalı özünə yer alır

652 Rəqabətsizlik və müstəsnaşılıq xüsusiyyətləri aiddir:

- istehlak əmtələri
- ictimai nemətlərə
- xüsusi nemətlərə
- xidmətlərə
- aşağı keyfiyyətli əmtəələrə

653 İctimai nemətlərin istehlakda rəqabətsizlik xüsusiyyəti bundadır:

- nemət qeyri-təkmil rəqabət şəraitində istehsal olunur.
- nemətin bu həcmində onun bir nəfər tərəfindən istehlaki digər insanlar tərəfindən istehlakini azaltmır
- bu nemətlər inhisar şəraitində istehsal olunurlar
- əgər nemət istehsal olunubsa, heç kim başqa fərdləri onu istehlak etmək imkanından məhrum edə bilməz
- neməti haqqının ödənilib-ödənilməməsindən asılı olmayaraq eyni miqdarda əldə etmək olar

654 İctimai nemətin müstəsnaşılıq ondadır ki:

- bu nemətlər ilkin tələbat məhsullarıdır
- nemət istehsal olunubsa, heç kim başqa fərdləri onu istehlak etmək imkanından məhrum edə bilməz
- nemətin bir nəfər tərəfindən həmin həcmdə istehlaki onun başqa adamlar tərəfindən istehlakini azaltmır
- belə nemətlərin istehlaki dövlət tərəfindən maliyyələşdirilir
- bu nemətlər inhisarlar tərəfindən istehsal olunur

655 İctimai seçim nəzəriyyəsi – bu nəzəriyyə öyrənir:

- gəlirlərin cəmiyyətdə yenidən bölgüsü metodları
- insanların dövlət idarələrindən öz mənafehləri üçün istifadə etdikləri üsulları
- istehlakçıların gəlirləri və üstünlükverimləri nəzərə alınmaqla tələbin formalaşmasını
- amil gəlirlərinin əldə olunması və bölgüsü prosesini
- firmaların davranış motivləri və prinsiplərini

656 Hansı nəzəriyyə görə siyasi sfera bazarın növlərdən biridir:

- izafi dəyər
- ictimai seçim

- istehlakçı davranışı
- son hədd faydalılığı
- müqayisəli üstünlüklər

657 Xalis ictimai nemətlərə aiddir:

- ictimai mülkiyyət formasında olan müəssisələrin istehsal etdiyi nemətlər
- istehlakı nə müstəsna, nə də rəqabətli olmayanlar
- istehlakı müstəsna olan, lakin rəqabətli olanlar
- istehlakı müstəsna, lakin rəqabətli deyil
- istehlakı müstəsna olmayan, lakin rəqabətli olanlar

658 Rasional secimini hipotezi kim tərəfindən irəli sürülüb?

- L. Valras
- A. Daunson
- E. Klark
- A. Piqu
- P. Samuelson

659 Xususi maraqlar qrupu (lobbi) həyata keçirir:

- xarici effektlərin tənzimlənməsini
- dövlət büdcəsinin yenidən bölgüsü məsələlərinə təsirini
- ayrı-ayrı fərdlərin üstünlükverimlərini üzə çıxarı
- ictimai seçim
- fərdlər arasında rifahın bölgüsünü

660 İctimai üstünlükvermənin müəyyənləşdirilməsinin təkmil dövlət mexanizminin yaradılmasının mümkün olmaması haqqında müddəa necə adlanır?

- Qossenin I-ci qanunu
- Errou teoreması
- Pareto optimumu
- kompensasiya meyarı
- Valras qanunu

661 Siyasi proseslər yolu ilə siyasi institutlar vasitəsilə iqtisadi xeyrin əldə olunması:

- inhisar rentası
- siyasi rentadır
- lobbiçilikdir
- loqrollinqdir
- differensial rentadır

662 Loqrollinq - bu:

- lobbiçilik
- səsvermədə səslərlə ticarət etmək
- siyasi rentanın əldə edilməsi
- ictimai faydalılığın maksumumlaşdırılması
- ictimai marağın xususi maraqdan üstün olması

663 «Biletsiz sərnəşinin problemi» termini nəyi nəzərdə tutur:

- düzgün cavab yoxdur
- istehlakçının nemətlərin haqqı ödənilmədən əldə etməsi meyl
- haqqı ödənilmədən istehlak oluna bilən nemətlərin mövcudluğu
- istehlakına nəzarət edilməsi çətin olan nemətlərin mövcudluğu
- bütün cavablar doğrudur

664 Təqdim olunma xüsusiyyətlərinə uyğun nemətlərin təsnifləşdirilməsi bütün nemətləri bölür:

- nominal və neytral
- ictimai və xüsusi
- qiymətli və qiymətli olmayan
- maddi və qeyri- maddi
- ilkin zərurət məhsulları və zinət əşyaları

665 Xalis xüsusi nemətlər bunlara səciyyələnir ki, onlar:

- doğru cavab yoxdur
- istehlakda rəqabətli və müstəsna adlardır
- istehlakda nə rəqabətli, nə də müstəsna deyillər
- yalnız xüsusi müəssisələr istehsal edir
- mənfəət gətirmir

666 İctimai seçim nəzəriyyəsi nə vaxt yaranmışdır:

- 1950-ci illərdə
- 1960-cı illərin sonunda
- 1990-cı illərin əvvəllərində
- 1970-ci illərdə
- 1980-cı illərin sonunda

667 Hansı nəzəriyyəni başqa sözlə «yeni siyasi iqtisad» adlandırırlar?

- Keynsçi nəzəriyyəsi
- İctimai seçim nəzəriyyəsi
- Rifah iqtisadiyyatı nəzəriyyəsi
- Postsənaye cəmiyyəti nəzəriyyəsi
- Marjinalizm nəzəriyyəsi

668 İctimai seçim nəzəriyyəsi kim tərəfindən yaradılıb?

- A.Piqu
- D.Byukenen
- P.Samuelson
- L.Valras
- V.Pareto

669 Dövlətin özünün qəbul etdiyi qərarların yaxın və uzaq perspektivlərini öncədən tam nəzərə almağa qabil olmaması belə adlanır:

- xarici effekt
- «dövlətin iflası»
- «bazarın iflası»
- informasiyanın asimmetrikiyi
- bazar qeyri-müəyyənliyi

670 Bu nemətlərin bir fərd tərəfindən istehlakı digər fərdlərin istehlakının azalmasına səbəb olmur.

- aşağı keyfiyyətli əmtəələr
- ictimai nemətlər
- xidmətlər
- istehlak nemətləri
- istehsal təyinatlı nemətlər

671 Dövlətin aşağıdakıların istehsalına müdaxiləsi zəruridir

- adları çəkilənlərin heç birinin
- ictimai nemət
- xidmət
- xüsusi nemət
- qeyri-maddi nemət

672 İctimai seçim nəzəriyyəsinə görə dövlət orqanlarının nümayəndələri birinci növbədə maraqlıdır:

- təsərrüfat riskinin azaldılmasında
- öz şəxsi mənfəətinin maksimallaşdırılmasında
- öz seçicilərinin rifahının firəvanlığında
- xarici effektlərin neytrallaşdırılmasında
- insanların ictimai əmtəələrlə təmin edilməsində

673 Bu nemətlərə qarışıq nemətlər deyirlər:

- müştərək müəssisələr tərəfindən istehsal olunan
- istehlakı fərdi üstünlüklər verən, amma xarici effektləri bütün cəmiyyətə yayılan nemətlər
- istehlakdan çıxarılmayan və rəqəbətli olmayan
- istehsalı həm dövlət, həm də özəl bölmələr tərəfindən maliyyələşdirilən nemətlər
- istehsalı iqtisadiyyatın bir neçə sahəsi tərəfindən təmin edilən

674 İctimai nemətlər istehsalı hansı mənbələrdən maliyyələşdirilir?

- sadalanan mənbələrin heç birindən
- göstərilən mənbələrin hamısından
- dövlət büdcəsi
- xeyriyyə fondları
- dövlət qeyri-kommersiya təşkilatları

675 İctimai seçim nəzəriyyəsinin siyasi proseslərə yanaşmasının xüsusiyyəti bundadır:

- doğru cavab yoxdur
- fərdi maraq ictimai həyatın əsas təkanverici motivi kimi nəzərdən keçirilir
- dövlət büdcəsi vəsaitlərinin bölgüsü məsələsinə böyük diqqət yetirilir
- ictimai nemətlərin ayrı-ayrı fərdlər arasında bölgüsü prosesi nəzərdən keçirilir
- ictimai nemətlər istehsalının səmərəliliyi tədqiq olunur

676 Xalis ictimai nemətlərin istehsalındakı qeyri-səmərəliliyin yaranması aşağıdakı ilə şərtlənir:

- bütün sadalananlar
- istehlakıların onlardan haqq ödəmədən istifadə etmək imkanının olması
- belə nemətlərə tələbin hədsizliyi
- bu nemətlərin istehsalı üçün son hədd xərclərinin sürətlə artması
- cəmiyyətin idarə edilməsi metodlarının inkisaf səviyyəsinin qənaətbəxş olmaması

677 İstehlakçıların ictimai nemətlərin maliyyələşdirilməsində iştirakdan yayınmağa meyilli olması nədən irəli gəlir?

- dövlət nəzarətinin zəifliyindən
- ictimai nemətlərin çıxarılma bilməməsindən
- ictimai nemətlərin qeyri-rəqabətliliyindən
- ictimai nemətlərin qiymətinin yüksək olmasından
- bütün ictimai nemətlərin vahid stavka ilə ödənilməsindən

678 Xalis ictimai nemətin xüsusiyyətləri ibarətdir:

- bütün cavablar səhvdir
- bütün sadalanan cavablar doğrudur
- o yalnız birgə istehlak oluna bilər
- bir istehlakçı tərəfindən onun istehlak edilməsi başqaları tərəfindən istehlakı məhdudlaşdırmır
- istehlakçıların sayının çoxalması hər bir istehlakçı üçün nemətlərin faydalılığını azaltmır

679 Hansı halda siyasi qərarlar Pareto səmərəlilik meyarlarına uyğun gəlir.

- siyasi qərarlar bu meyarla uyğun deyil
- əgər yekdilliklə qəbul edilirsə
- əgər lobbicilik nəticəsində qəbul olunursa
- əgər maksimum faydalılığı təmin edirsə
- əgər səs çoxluğu ilə qəbul edilirsə

680 Xalis ictimai nemətin xüsusiyyəti hesab olunur:

- onun bölgüsü dövlət nəzarətində olmalıdır
- onun əlavə istehlakçıya təqdim edilməsi əlavə xərc tələb etmir
- onun satışı aşağı qiymətə həyata keçirilir
- onun istehsalı daha keyfiyyətli resursların tətbiqini tələb edir
- onu xüsusi firmalar istehsal edə bilməz

681 Fərdin həqiqi üstünlükverilməni müəyyən etməyə imkan verən mexanizm adlanır.

- ictimai rifahın funksiyası
- Klark vergisi
- gözlənilən faydalılıq funksiyası
- korrekte edən vergi
- ictimai seçim

682 Xalis ictimai neməti fərqləndirən odur ki:

- bütün göstərilənlər doğrudur
- o yalnız birgə istehlak oluna bilər
- onun istehlakı müsbət xarici effekt gətirir
- onun istehlakı rəqabətin inkişafına səbəb olur
- onun əlavə istehlakçıya verilməsmi əlavə xərclər tələb edir

683 Dövlətin uğursuzluqlarının səbəbinə aid deyil:

- bütün sadalananlar aiddir
- qeyri-təkmil rəqabətin olması
- zəruri informasiya qərarlarının qəbul edilməsi məhdudluğu
- siyasi proseslərin qeyri-təkmilliyi

- bürokratiya üzərində nəzarətə məhdudiyət

684 Dövlət optimal qərar qəbul edə bilmir, çünki səmərəsizliyin daxili mənbələri haqqında məlumatlıdır. Bu mənbələrə aiddir:

- göstərilənlərin heç biri
 bütün yuxarıda göstərilənlər
 byurokratizm
 lobbirlənmə
 korrupsiya

685 İqtisadiyyatın bazar təşkilinin çatışmamazlıqlarından birini göstərin:

- resursların bazar qanunlarına uyğun bölgüsü
 ictimai nemətlərin istehsalını təmin etmir
 əmtəə - pul balanslaşdırılması
 azad qiymətqoyma
 subyektlərin iqtisadi bərabərliyi

686 İctimai nemətlərin istehsalı üçün resursların səmərəli yerləşdirilməsi təmin olunur:

- sadalananların heç biri ilə
 ictimai və fərdi seçimlə
 bazar mexanizmi vasitəsilə
 ictimai seçimlə
 fərdi seçimlə

687 İctimai nemət deyil:

- ölkənin müdafiəsi
 telefon şəbəkəsinin fəaliyyəti
 fundamental elm
 hüquq-mühafizə orqanlarının fəaliyyəti
 küçələrin işıqlandırılması

688 Xalis ictimai nemətin elə həcmi səmərəlidir ki:

- göstərilən variantların heç biri
 bu zaman nemətdən istifadənin son hədd ictimai faydası onun istehsalına son hədd xərclərinə bərabər olsun
 onu bütün istehlakçılar arasında bərabər bölmək mümkün olsun
 istehlakçıların hamısının bütün tələblərini ödəməyə imkan verir
 bu zaman həmin nemətə məcmu tələb maksimum olsun

689 Sadalananlardan hansı xalis ictimai nemətlərə aiddir?

- sadalananların heç biri
 hüquq-mühafizə sistemi
 sahiyyə sistemi
 muzeylər
 şəhər ictimai nəqliyyatı

690 İctimai nemətlər istehsalının maliyyələşdirilməsi üsullarına aid deyil:

- sadalananların hamisi aiddir
 istehlakçılara subsidiya verilməsi

- bir-biri ilə bağlı satışlar
- səmt (əlavə) məhsullarının satışı
- istehsalçılara subsidiyaların verilməsi

691 İctimai nemətin bazar tələb ayrısı:

- həmişə üfqiədir
- hər nemət vahidinə bütün fərdlərin ödədiyi ümumi dəyəri göstərir
- xüsusi nemətin tələb ayrısından fərqlənmiş
- hər bir mövcud qiymət səviyyəsində dövlət sektorunda istehsal edilmiş nemət vahidinin ümumi kəmiyyətini göstərir
- düzgün cavab yoxdur

692 İctimai nemətin optimal həcmi bunun köməkliyi ilə müəyyən etmək olar:

- istehsal funksiyası
- ümumi tarazlığın Pareto-səmərəli modeli
- ictimai rifahın funksiyası
- gözlənilən faydalılığın funksiyası
- sahələrarası balans modeli

693 Qərar qəbul edilərkən «çoxluq prinsipi» istifadə edilərsə səmərəlilik təmin olunmur, çünki:

- bu prinsipi əməli şəkildə istifadə etmək düz deyil
- bu, fərdi istəklərin xüsusiyyətlərini nəzərə almır
- səs verənlərin məsələ haqqında kifayət qədər məlumatları olmur
- səsvermə zamanı səslərlə alver etmək mümkündür
- səsvermə zamanı ən yaxşı variantı seçmək mümkün deyil

694 Dövlətin istehsal etdiyi ictimai nemətlər vergilər vasitəsi ilə maliyyələşir, bu zaman onların istehsalının yüksək səmərəliliyinə nail olmaq mümkündür:

- doğru cavab yoxdur
- differensiallaşdırılmış faiz dərəcəsi tətbiq etdikdə
- istehlakçıların dairəsini məhdudlaşdırdıqda
- onları istehlakçılara pulsuz təqdim etdikdə
- vahid faiz dərəcəsi tətbiq etdikdə

695 İctimai nemətə aid olduğundan hansı sahəni özəlləşdirmək daha səmərəli olardı?

- yeyinti sənayesi
- şəhərin su təminatını
- gəmiqayıрма
- uzaq yükdaşımaları
- neft emalı

696 Deyilənlərin hansı doğrudur?

- İctimai nemətlər istehlakdan çıxarıla bilən deyil
- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- İctimai nemətlər bütövlükdə bütün cəmiyyət üçün müsbət xarici effektlər doğururlar
- İctimai nemətlər son hədd xərcləri sıfırdır
- Xalis ictimai nemətlər bölünməzdir

697 Xalis ictimai nemətlərə nə aid deyil?

- Kütləvi xəstəliklərlə mübarizə proqramı
- Muzeylər
- Milli müdafiə
- Hüquq-mühafizə sistemi
- Təbii fəlakətlərlə mübarizə proqramı

698 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İctimai nemətlər istehsalı dövlət tərəfindən maliyyələşdirilməlidir
- «Biletsiz problemi» istehsalatda mənfi xarici effektlərlə bağlıdır
- Xalis ictimai nemət elə nemətdir ki, onu bütün vətəndaşlar, haqq ödəyib ödəməmələrindən asılı olmayaraq, kollektiv şəkildə istehlak edirlər
- Xalis ictimai nemət elə nemətdir ki, onun hər bir vahidi ayrıca qiymətə satıla bilər
- Xalis ictimai nemətə tələb əyrisi bu nemətin əldə olan həcmnin hamısının son hədd faydalılığını əks etdirir

699 İctima nemətlərin istehsalı bağlıdır:

- maliyyə siyasəti ilə
- vergi və büdcə siyasəti ilə
- xarici iqtisadi siyasət ilə
- pul-kredit siyasəti ilə
- gömrük və fiskal siyasəti ilə

700 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Deyilənlərin hamısı doğrudur
- İctimai seçim nəzəriyyəsinə görə yalnız «bazarın iflası» deyil, həm də «dövlətin iflası» mövcuddur
- Lobbiliyin olması siyasi prosesi qeyri-təkmil edir
- Hökumət asimmetrik informasiya şəraitində qərar qəbul etməyə məcburdur
- Dövlətin bürokratik aparatının olması iqtisadiyyat sahəsində vaxtında qərarlar qəbul edilməsinə rəvac verir